

Apstiprināts
Ar 2011. gada 26. maija
Valkas novada domes lēmumu

(protokols Nr.6, 6.§)

Valkas novada domes priekšsēdētājs _____
K. Albergs

VALKAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS

2010. – 2022.gadam

Paskaidrojuma raksts

Valkas novada dome
2011

Satura rādītājs

Plānojuma izstrādes pamatojums.....	4
1. Teritorijas izstrādes process, attīstības priekšnoteikumi.....	6
1.1. Teritorijas plānojuma struktūra un koncepcija	6
1.2. Teritorijas plānojuma izstrādes pamatprincipi.....	8
1.3. Novada attīstības vīzija un prioritātes	10
1.4. Sabiedrības līdzdalības process.....	10
2. Vispārīgais teritorijas raksturojums	13
2.1. Ģeogrāfiskais novietojums	13
2.2. Vēsturiskais apraksts	13
3. Esošā vides stāvokļa raksturojums.....	16
3.1. Reljefs un ģeoloģiskā uzbūve	16
3.2. Derīgie izrakteņi.....	18
3.3. Meži.....	20
3.4. Lauksaimniecības zemes	21
3.5. Purvi	23
3.6. Ūdens resursi.....	24
3.7. Klimats	24
3.8. Ainavu vispārīgs raksturojums	25
4. Zemes (teritorijas) izmantošana.....	27
4.1. Zemes izmantošanas struktūra	27
4.2. Zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķiem	29
4.3. Zemes īpašumu struktūra.....	29
4.4. Līdzvērtīgās un kompensējamās zemes fonds Valkas pilsētā	31
4.5. Valkas novada domes pašvaldības funkciju realizēšanai nepieciešamās teritorijas	32
4.6. Mazdārziņu teritorijas Valkas pilsētā un novada apdzīvotajās vietās	36
5. Dabas un kultūrvēsturiskais mantojums.....	37
5.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas	37
5.2. Kultūrvēsturiskais mantojums	39
6. Vides kvalitāte	40
6.1. Piesārņotās vai potenciāli piesārņotās teritorijas	40
6.2. Atmosfēras piesārņojums	41
6.3. Sadzīves un būvniecības atkritumu	41
6.4. Saimnieciskās darbības izraisītie riski.....	43
6.5. Mūsdienu eksodinamiskie procesi	44
7. Iedzīvotāji un apdzīvojuma struktūra.....	45
7.1. Iedzīvotāji	45
7.2. Apdzīvojums.....	46
7.3. Iestāžu, sabiedrisko institūciju un uzņēmumu raksturojums	47
8. Infrastruktūra	49
8.1. Satiksmes infrastruktūra	49
8.1.1. Autoceļi.....	49
8.1.2. Dzelzceļš.....	51
8.1.3. Sabiedriskais transports	52
8.1.4. Velotransports	53
8.2. Elektroapgāde	54
8.3. Mazās hidroelektrostacijas.....	55
8.4. Gāzes apgāde	55
8.5. Sakari.....	56

8.6. Informāciju un komunikāciju tehnoloģijas.....	57
8.7. Ūdensapgāde un kanalizācija.....	57
8.8. Siltumapgāde.....	60
8.9. Sociālā infrastruktūra	63
8.9.1. Izglītība	63
8.9.2. Kultūra	64
8.9.3. Medicīnas iestādes.....	65
8.9.4. Sociālā palīdzība.....	65
8.9.5. Sports un brīvā laika pavadīšanas iespējas	66
8.10. Tūrisms	66
9. Civilās aizsardzības un paaugstināta riska objekti.....	67
10. Valkas novada plānotā un atļautā teritorijas izmantošana.....	69
10.1. Kopīgās interešu teritorijas	70
11. Aizsargjoslas.....	75
12. Teritorijas plānojuma grozīšanas kārtība	76
PIELIKUMI.....	77

Plānojuma izstrādes pamatojums

Valkas novada teritorijas plānojums ir vietējās pašvaldības administratīvās teritorijas plānojums, kurā parādīta teritorijas pašreizējā izmantošana, noteikta plānotā (atļautā) izmantošana un izmantošanas aprobežojumi ar ilgtermiņa perspektīvu uz 12 gadiem.

Teritorijas plānojuma izstrāde tika uzsākta 2009. gada 27. augustā, kad Valkas novada dome pieņēma lēmumu par Valkas novada teritorijas plānojuma (sēdes protokola izraksts Nr.6.§.33.). 2009.gada 24.septembra Valkas novada dome pieņēma lēmumu par Darba uzdevuma apstiprināšanu Valkas novada teritorijas plānojuma izstrādei (sēdes protokola Nr.7, 3.§).

Valkas novada teritorijas plānojumā noteikts:

1. Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana;
2. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kas ietver prasības zemes vienībām un to apbūvei, kā arī katras teritorijas daļas (ar noteiktu atšķirīgu plānoto (atļauto) izmantošanu) labiekārtojumam;
3. Plānotās administratīvās teritorijas robežas;
4. Teritorijas apdzīvojuma struktūras attīstība.

Novada teritorijas plānojums ir atklāts dokuments, kas pieejams ikvienam interesentam. Tas ir praktiskas vadības un kontroles līdzeklis turpmākai novada attīstībai:

- Pašvaldībai - lai ievērotu iesniegtos attīstības projektus;
- projektu pieteicējiem un kapitāla ieguldītājiem - lai izvērtētu savu projektu atbilstību pašvaldības attīstības mērķiem;
- zemes īpašniekiem - lai izvērtētu savu īpašumu nākotnes attīstības iespējas;
- Latvijas un ārzemju investoriem - kā informatīvs materiāls par Valkas novada nākotnes attīstības iespējām un nosacījumiem.

Plānojuma izstrādes mērķis ir novada līdzsvarota attīstība, uzņēmējdarbības attīstība, jaunu darba vietu radīšana, investīciju piesaiste.

Teritorijas plānojums ir izstrādāts un stājies spēkā, saskaņā ar sekojošu Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteikto kārtību:

1. Likuma „Par pašvaldībām” 14. panta 2. daļas 1. punktu;
2. Teritorijas plānošanas likuma 7. panta 6. daļas 1. punktu;
3. 06.10.2009. LR MK noteikumu Nr.1148 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” 42. punktu un 47.punktu.

2010.gada 26.augustā Valkas novada dome pieņēma lēmumu par Valkas novada teritorijas plānojuma 1.redakcijas un vides pārskata projekta nodošanu sabiedriskai apspriešanai un atzinuma saņemšanai (sēdes protokola Nr. 9, 14.§).

2010. gada 30. decembra sēdē (protokols Nr.13 §9) tika pieņemts lēmums „Par Valkas novada Teritorijas plānojuma redakcijas pilnveidošanu un Valkas novada teritorijas plānojuma gala redakcijas sagatavošanu”.

1. Teritorijas izstrādes process, attīstības priekšnoteikumi

1.1. Teritorijas plānojuma struktūra un koncepcija

Valkas novada teritorijas plānojumā ir sekojošas daļas:

1. Paskaidrojuma raksts;
2. Grafiskā daļa;
3. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi;
4. Pārskats par vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma izstrādi;
5. Valkas novada teritorijas plānojuma vides pārskats.

Valkas novada teritorijas plānojuma izstrādei izmantota Latvijas ģeodēziskajā koordinātu sistēmā LKS 92 izstrādāta pilna topogrāfiskā karte pilsētai (Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūra sagatavojusi 2009.gadā) ar mēroga noteiktību 1:10000 un pārējai novada teritorijai vienkāršotā topogrāfiskā karte ar mēroga noteiktību 1:10000 (LĢIA sagatavojusi no 2005. - 2008. gadam).

Valkas novada teritorijas plānojuma izstrādes mērķi:

1. Sagatavot un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saskaņot un apstiprināt Valkas novada teritorijas plānojumu;
2. Izstrādāt efektīvu Valkas novada plānošanas instrumentu ilgtermiņa attīstības politikas īstenošanai teritorijas telpiskās izmantošanas aspektā, atbilstoši Valkas novada attīstības mērķiem un attīstības stratēģijai;
3. Veicināt līdzsvarotu un ilgtspējīgu attīstību novada teritorijā, saglabājot esošās vērtības un veicinot racionālu visa veida resursu izmantošanu nākotnē;
4. Noteikt kārtību būvniecības projektu īstenošanai un zemesgabalu apbūvei;
5. Reglamentēt nosacījumus teritorijas labiekārtojumiem un citādi apsaimniekošanai.

Valkas novada teritorijas plānojuma izstrādes uzdevumi:

1. Analizēt īpašumu struktūru un atbilstību pašvaldības funkciju veikšanai un attīstības mērķu sasniegšanai;
2. Rezervēt teritorijas, kas nepieciešamas pašvaldību funkciju realizēšanai;
3. Izstrādāt priekšlikumus zemju rezervēšanai sabiedrībai nozīmīgu projektu īstenošanas vajadzībām un kārtībai, kādā noteikt atļauto izmantošanu rezervētajās zemēs, ja projekta realizācija tiek atcelta;

4. Izstrādājot telpiskās attīstības plānojumu, apzināt un ņemt vērā jau uzsāktos un iepļānOTOS infrastruktūras projektus Valkas novadā;
5. Izvērtēt vietējās pašvaldības teritorijas attīstības potenciālu un noteikt tā izmantošanai nepieciešamās prasības un aprobežojumus;
6. Izvēloties plānojuma risinājumus, novērtēt pašvaldības (publisko) finanšu ieguldījumus un iespējas veidot publiskās-privātās partnerības objektus novada infrastruktūras attīstībai. Izvērtēt un sagatavot priekšlikumus publiskās infrastruktūras attīstībai, atspoguļot prioritāros objektus, to realizācijas secību laika griezumā;
7. Radīt labvēlīgus apstākļus uzņēmējdarbības attīstībai un investīciju piesaistei;
8. Izvērtēt novada tautsaimniecības nozaru teritoriālās attīstības potenciālu un nepieciešamos ierobežojumus;
9. Grafiskajā daļā, atbilstoši Aizsargjoslu likuma prasībām, noteikt un precizēt visu veidu (vides, dabas resursu, ekspluatācijas, sanitārās, drošības u.c.) aizsargjoslas novada teritorijā;
10. Garantēt tiesības izmantot un attīstīt nekustamo īpašumu saskaņā ar teritorijas plānojuma nosacījumiem;
11. Nodrošināt vides kvalitāti un teritorijas racionālas izmantošanas iespējas;
12. Saglabāt dabas un kultūras mantojumu, ainavas un bioloģisko daudzveidību, kā arī paaugstināt kultūrainavas un apdzīvoto vietu kvalitāti.

Valkas novada teritorijas plānojums ir izstrādāts, ņemot vērā sekojošus dokumentus:

1. Valkas novada saistošos noteikumus Nr.2 „Par teritorijas plānojumiem” (apstiprināti 27.08.2009 sēdē, Protokols Nr.6, 33. §);
2. Valkas pilsētas teritorijai izstrādātos detālplānojumus;
3. Valkas novadam izstrādāto attīstības programmu;
4. Zemes īpašumu struktūru;
5. Darba uzdevumu plānojuma izstrādei;
6. Vidzemes plānošanas reģiona teritorijas plānojumu, nacionālās programmas un nozaru attīstības plānus;
7. Pašvaldību, kuras robežojas ar Valkas novadu, teritorijas plānojumus un attīstības programmas;
8. Valsts institūciju un pašvaldību plānošanas dokumentus, kuri attiecas uz plānojamo teritoriju;

9. Īpaši aizsargājamo dabas un kultūrvēsturisko teritoriju, kultūras pieminekļu aizsardzības un izmantošanas noteikumus un dabas aizsardzības plānus;
10. Teritorijas plānojuma sastāvā izstrādāto vides pārskatu un kompetentās institūcijas atzinumu par vides pārskatu saskaņā ar likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”;
11. Upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānus.

1.2. Teritorijas plānojuma izstrādes pamatprincipi

Valkas novada teritorijas plānojuma izstrādē ir ievēroti sekojoši teritorijas plānošanas principi:

Ilgtspējības princips

Teritorijas plānojums paredz kvalitatīvas dzīves vides saglabāšanu nākamajām paaudzēm, tā risinājumi vērsti uz līdzsvarotu ekonomisko attīstību, dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu un kultūras mantojuma saglabāšanu. Plānojuma ietvaros veikta saglabājamo vērtību – kultūrvēsturiskā, arhitektoniski telpiskā un dabas mantojuma apzināšana. Funkcionālais zonējums veidots atbilstoši ilgtspējīgas attīstības un vērtību saglabāšanas interesēm. Saistošie apbūves noteikumi paredz apbūves un cita veida saimnieciskās darbības ierobežojumu, lai nepazeminātu novada vides kvalitāti.

Nepārtrauktības un pēctecības princips

Valkas novada teritorijas plānojums ir izstrādāts, pamatojoties uz Valkas novada saistošajiem noteikumiem Nr.2 „Par teritorijas plānojumiem”, kuru sastāvdaļa ir „Valkas pilsētas teritorijas plānojums”, „Ērgemes pagasta teritorijas plānojums”, „Kārķu pagasta teritorijas plānojums”, „Valkas pagasta teritorijas plānojums”, „Vijciema pagasta teritorijas plānojums” un „Zvārtavas pagasta teritorijas plānojums”(apstiprināts ar 27.08.2009. Valkas novada domes lēmumu, sēdes protokola izraksts Nr.6, 33.§). Teritorijas plānojuma izstrādes gaitā ievērota novada vēsturiskās attīstības specifika un piedāvātie risinājumi izvērtēti no vēsturiskās pēctecības viedokļa.

Priekšrocību izmantošanas un kopsakarības princips

Teritorijas plānojums paredz Valkas novada unikālās atrašanās vietas (ģeogrāfiskā novietojuma), galveno vērtību un attīstības priekšnoteikumu pilnvērtīgu izmantošanu un saglabāšanu.

Teritorijas plānojumā priekšrocības tiek skatītas to kopsakarībā.

Interesešu saskaņotības princips

Teritorijas plānojumā iekļautie risinājumi ir saskaņoti ar Vidzemes plānošanas reģiona plānojuma prasībām, kā arī ar starptautiskiem, valsts un reģionāla līmeņa plānošanas dokumentiem.

Teritorijas plānojumā ievērotas valsts, Valkas novada pašvaldības, kā arī privātās intereses. Plānojuma risinājumi nav pretrunā ar kaimiņu pašvaldību plānošanas dokumentiem un attīstības interesēm.

Teritorijas plānojuma izstrādes gaitā saskaņotas novada ekonomiskās attīstības, tai skaitā ražošanas attīstības, transporta infrastruktūras attīstības, kā arī dabas un kultūras vērtību, tai skaitā kultūrainavu un arhitektoniski telpisko kompozīciju aizsardzības, saglabāšanas un izkopšanas intereses. Plānojuma ietvaros atklāti un risināti dažādi telpiskie konflikti, balstoties uz noteiktajām prioritātēm.

Daudzveidības princips

Teritorijas plānojums paredz novada kultūrvides, cilvēku un materiālo resursu, saimnieciskās darbības, dabas vides un rekreācijas potenciāla daudzveidības nodrošināšanu un diversificētas attīstības iespējas. Teritorijas plānojuma funkcionālais zonējums paredz dažāda rakstura aktivitātēm, piemērotu teritoriju veidošanu un zemes rezervēšanu.

Atklātības un sabiedriskās līdzdalības princips

Teritorijas plānojums izstrādāts, iesaistot sabiedrību un nodrošinot informācijas un lēmumu pieņemšanas atklātumu. Plānojumā ievērota normatīvajos aktos noteiktā sabiedriskās apspriešanas procedūra. Uzsākot teritorijas plānojumu tika apzinātas dažādu sabiedrības grupu intereses, apkopoti iedzīvotāju viedokļi.

Plānojums ir izstrādāts saskaņā ar „Valkas novada attīstības programmas” izstrādes gaitā iedzīvotāju un darba grupu veikto analīzi un izvirzītajiem mērķiem. Plānojumā ievēroti iedzīvotāju ieteikumi par novada attīstībai un teritorijas izmantošanai būtiskiem jautājumiem.

Detalizācijas princips

Teritorijas plānojums atbilst noteiktai detalizācijas pakāpei, tajā konkretizēti augstākā līmeņa plānojumu prasības, kā arī sniegti uzdevumi dažādu novada teritoriju detālplānojumu izstrādei.

Konkurences princips

Teritorijas plānojuma risinājumi nav vērsti uz atsevišķu privāto interešu izcelšanu, bet satur vienlīdzīgus priekšnoteikumus uzņēmējdarbībai.

1.3. Novada attīstības vīzija un prioritātes

Valkas novada attīstības programmā 2010. – 2016. gadam ir noteikta novada vīzija, misija un četri prioritārie virzieni, kur katram virzienam ir noteikti mērķi un uzdevumi to attīstībai, kā arī izstrādāts investīciju plāns, lai veiksmīgi realizētu nepieciešamos projektus novada attīstībai.

Vīzija

Valkas novads – tīra un sakopta, mežiem bagāta vide ar kvalitatīvu infrastruktūru uzņēmējdarbībai un dzīvošanai Ziemeļvidzemē.

Prioritārie virzieni

1. Cilvēkresursu attīstība;
2. Sakārtota infrastruktūra un pakalpojumi;
3. Uzņēmējdarbības attīstība novadā;
4. Novērtēts dabas kapitāls un saglabāts kultūrvēsturiskais mantojums.

1.4. Sabiedrības līdzdalības process

Valkas novada teritorijas plānojuma izstrāde tika uzsākta saskaņā 19.10.2004. LR MK noteikumu Nr.883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”.

Pēc 06.10.2009. LR MK noteikumu Nr.1148 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” apstiprināšanas, Valkas novada dome turpināja plānojuma izstrādi saskaņā ar šiem noteikumiem.

Ar Valkas novada domes 2009. gada 24.septembra lēmumu tika apstiprināts „Darba uzdevums Valkas novada teritorijas plānojuma izstrādei” (sēdes protokols Nr.7.3.§), kurā noteiktas prasības **Valkas novada teritorijas plānojuma izstrādes sabiedriskās apspriešanas procesam:**

1. Valkas novada teritorijas plānojuma sabiedriskās apspriešanas organizēt vismaz divos posmos – uzsākot tā izstrādi un pēc pirmās redakcijas izstrādes;
2. Sabiedriskās apspriešanas pirmā posma laikā izvērtēšanai nodod un pieejamā vietā un laikā Valkas novada domes telpās izstāda spēkā esošo Valkas novada teritorijas plānojumu, attīstības programmu un citus nepieciešamos materiālus;
3. Sabiedriskās apspriešanas otrā posma laikā izvērtēšanai nodod un pieejamā vietā un laikā Valkas novada domes telpās izstāda izstrādātā Valkas novada teritorijas plānojuma pirmo redakciju, spēkā esošo Valkas novada teritorijas plānojumu, attīstības programmu,

pārskatu par iedzīvotāju viedokli, priekšlikumiem, kas saņemti Valkas novada teritorijas plānojuma pirmās redakcijas izstrādes gaitā;

4. Sabiedriskās apspriešanas 1. un 2. posmā organizēt apmeklētāju pieņemšanu;

5. Sabiedriskās apspriešanas laikā organizēt tikšanos ar iedzīvotājiem, institūciju un kaimiņu pašvaldību pārstāvjiem. Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes vietas: Valka un Kārķu, Ērgemes, Vijciema, Zvārtavas un Valkas pagasta pārvaldes,

6. Publicēt paziņojumus, kas nepieciešami Valkas novada teritorijas plānojuma izstrādes gaitā LR laikrakstā „Latvijas Vēstnesī” un vietējā laikrakstā „Ziemeļlatvijā”, kā arī Valkas novada domes mājas lapā www.valka.lv.

Valkas novada dome pieprasīja un saņēma institūciju nosacījumus un atzinumus no:

- LR Vides ministrijas Valsts vides dienesta Valmieras reģionālā vides pārvalde;
- LR Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija;
- Va/s „Latvijas Valsts ceļi” Vidzemes reģions;
- Valsts aģentūra „Sabiedrības veselības aģentūra” Valmieras filiāle;
- LR Valsts zemes dienesta Vidzemes reģionālā nodaļa;
- Va/s „Latvenergo”, a/s „Sadales tīkls”, Ziemeļu reģions;
- a/s „Latvijas gāze”;
- Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Valkas brigāde;
- Vidzemes plānošanas reģiona attīstības padome;
- LR ZM Lauku atbalsta dienesta Ziemeļvidzemes reģionālā lauksaimniecības pārvalde;
- LR ZM „Valsts meža dienests” Ziemeļvidzemes virsmežniecība;
- Va/s “Latvijas valsts meži” Austrumvidzemes mežsaimniecība;
- Dabas aizsardzības pārvalde, LR VidM Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrācija;
- Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra;
- SIA „Lattelecom”;
- SIA „Latvijas mobilais telefons”;
- SIA „Tele 2”;
- SIA „Bite Latvija”;
- SIA „Telia Latvija”;
- Valsts robežsardzes Rīgas pārvalde.

Valkas novada teritorijas plānojuma izstrādes laikā, tika informētas kaimiņu pašvaldības (Smiltenes novads, Strenču novads, Naukšēnu novads, Apes novads, Burtnieku novads) un noskaidrots to viedoklis:

- Nosūtot lēmumu kopijas par Valkas novada teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu;
- Paziņojot par sabiedriskās apspriešanas pasākumiem;
- Lūdzot sniegt atzinumu par izstrādātā Valkas novada teritorijas plānojuma redakciju;
- Paziņojot Valkas novada teritorijas plānojuma sabiedriskās apspriešanas laiku un vietu.

Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes tika organizētas divos posmos Valkā un Kārķu, Ērgemes, Vijciema, Zvārtavas un Valkas pagasta pārvaldēs.

Pirmās sabiedriskās apspriešanas laikā sanāksmes Valkā, Ērgemes, Vijciema, Zvārtavas un Valkas pagasta pārvaldēs apmeklēja neliels iedzīvotāju skaits, bet Kārķu pagastā iedzīvotāji bija aktīvi, sanāksmē piedalījās 30 iedzīvotāji.

Sabiedriskās apspriešanas pirmajā posmā tika saņemtas 44 vēstules no iedzīvotājiem un divas no uzņēmumiem (SIA „Valkas Meliorācija” par kūdras ieguves paplašināšanu „Ķeizarpurvā” un SIA „Ērgemes Lauki” par lauksaimniecības zemju apmežošanu).

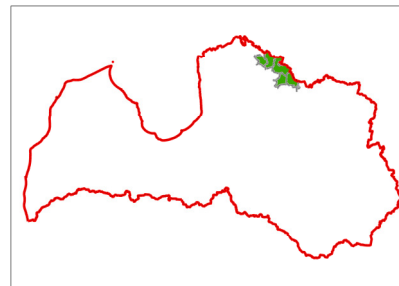
Plašāka informācija par sabiedrisko apspriešanu sniegta Valkas novada teritorijas plānojuma sadaļā „Pārskats par Valkas novada teritorijas plānojuma izstrādi”.

2. Vispārīgais teritorijas raksturojums

2.1. Ģeogrāfiskais novietojums

Valkas novads ir viens no 109 Latvijas Republikas administratīvajiem novadiem. Novada platība ir 908 km², iedzīvotāju skaits uz 2010. gada 1. janvārī - 10568, blīvums – 11,6 cilv./km².

Ģeogrāfiski Valkas novads atrodas Latvijas ziemeļaustrumos, vēsturiskā Vidzemes reģionā. Novadu veido Valkas pilsēta un Ērgemes, Kārķu, Valkas, Vijciema un Zvārtavas pagastu teritorijas.

Novads robežojas ar Igaunijas Republiku, Apes, Smiltenes, Strenču, Burtnieku un Naukšēnu novadiem. Valkas novada robeža ar Igaunijas Republiku ir ap 75 km, no kuriem aptuveni trešdaļa ir pa Gaujas upi.

Valkas novads atrodas 170 km attālumā no Latvijas Republikas galvaspilsētas Rīgas, 50 km attālumā no nacionālās nozīmes attīstības centra Valmieras.

Novadu šķērso valsts nozīmes galvenais autoceļš A 3 (E264) Rīga – Tartu, valsts reģionālie autoceļi Valka – Smiltene, Valka – Rūjiena, Valka - Vireši, dzelzceļš Rīga – Tartu, kas sekmē Valkas novada un citu reģionu apdzīvoto vietu sasniedzamību.

2.2. Vēsturiskais apraksts

Valkas novads izveidojās 2009. gada 1. jūlijā administratīvi teritoriālās reformas rezultātā, apvienojoties Valkas pilsētai, Ērgemes, Kārķu, Valkas, Vijciema un Zvārtavas pagastam.

Valkas novada teritorija bijusi apdzīvota jau tālā senatnē. Līdz 13. gadsimtam tās lielākā daļa ietilpa latgaļu apdzīvotajā Tālavā, kas robežojās ar igauņu un lībiešu novadiem. 13. – 15. gadsimtā tagadējā Valkas novada teritorija bija pakļauta Livonijas ordeņa valstīm. 14. gadsimta vidū Ērgemē uzcēla nocietināto Livonijas ordeņa pili. 1560. gadā kaujā pie Lugažiem (netālu no Valkas) norisinājās kauja, kas vēsturē iegājusi ar nosaukumu „Ērgemes kauja”. Šīs kaujas rezultātā Livonijas ordenis uz visiem laikiem zaudēja savu militāro nozīmi un konfederācija sabruka.

17. gadsimtā līdz ar Vidzemi novada teritorija nonāca Zviedrijas pakļautībā. Izveidoja apriņķus. Sākotnēji visa novada teritorija atradās Rīgas apriņķī. Pēc 1686. gada Valkas pilsēta, Lugažu un Ērgemes apgabali nonāca Pērnavas apriņķī, bet pārējie palika Rīgas apriņķī. 17.

gadsimta beigās no Pērnavas apriņķa atdalīja latviešu apgabalus un rezultātā atkal visa tagadējā novada teritorija atradās Rīgas apriņķī.

18. gadsimtā Vidzemi iekaroja Krievija. Tagadējā novada teritorija bija iekļauta Rīgas apriņķī. Atbilstoši Krievijas imperatores Katrīnas II izdotajam 1775. g. 7. XI likumam par Krievijas impērijas guberņu pārvaldi, 1783. gadā Vidzemes ģenerālgubernators veica reformu. Tās rezultātā tagadējā Valkas novada teritorija iekļāvās Rīgas guberņas Valkas apriņķī.

19. gadsimtā tagadējā Latvijas teritorijā pastāvēja tikai 3 guberņas. Tagadējais Valkas novads ietilpa Vidzemes guberņas Valkas apriņķī.

20. gadsimtā Valkas novadu dažādu politisko notikumu rezultātā skārušas daudzas administratīvi teritoriālā iedalījuma izmaiņas. 20. gadsimta sākumā (līdz 1918. gadam) tagadējā novada teritorija ietilpa Krievijas impērijas sastāvā - Vidzemes guberņas Valkas apriņķī. Jaunās Latvijas valsts valdība tikai 1920. gadā pēc Brīvības cīņām varēja sākt risināt valsts robežas izveides un administratīvi teritoriālā iedalījuma jautājumus. Pamatojoties uz 1924. gada 26. jūnija Saeimas izdoto „Likumu par Latvijas teritorijas iedalīšanu apriņķos” administratīvā iedalījuma pamatvienības veidoja apriņķi un pagasti. Izveidoja Valkas apriņķi, kurā ietilpa arī tagadējā Valkas novada teritorija. Pamatos šis dalījums saglabājās līdz 1940. gadam – PSRS okupācijai.

Valkas novada teritoriju skārušas arī vairākas padomju gados (1940. – 1990.) veiktās teritoriālās reformas. Pirmajos pēckara gados dalījums apriņķos saglabājās. Nozīmīgākas reformas, kas skāra tagadējā novada teritoriju, notika:

- 1945. gadā 2. novembrī, kad izdeva Latvijas PSR Augstākās Padomes prezidija dekrētu par sīkāku administratīvi teritoriālā iedalījuma vienību – ciemu izveidošanu pagastos;
- 1949. gada 31. decembrī, kad pieņēma Augstākās Padomes prezidija dekrētu, kas paredzēja agrākā administratīvi teritoriālā dalījuma apriņķos un pagastos likvidēšanu, izveidoja apriņķu vietā rajonus un pagastu – ciemus;
- 1950. gados, kad sākās lauku rajonu skaitu samazināšana – mazos rajonus apvienoja lielākos.

Pēc Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas 1991. gada 6. jūnijā pieņēma likumu „Par Latvijas Republikas administratīvi teritoriālā dalījuma izveidošanu un apdzīvoto vietu statusa noteikšanu”. Tas paredzēja, ka republikas administratīvo iedalījumu veido republikas pilsētas, rajoni, rajonu pilsētas un pagasti.

Valkas novada centrs ir Valkas pilsēta, kas vēstures avotos minēta 13. gadsimtā. Pilsētas tiesības tai piešķīra poļu karalis Stefans Batorijs 1584. gadā. Nākošie 17. – 19. gadsimta Vidzemes valdnieki tās katrs atkārtoti apstiprināja. 1783. gadā Krievijas ķeizariene Katrīna II Valkai piešķīra apriņķa pilsētas tiesības ar pakļautību Rīgai.

1920. gada 1. jūlijā, nosakot robežu starp jaunajām Latvijas un Igaunijas neatkarīgajām valstīm, sabiedroto šķirējtiesa angļu pulkveža S. G. Tallenta vadībā pieņēma lēmumu sadalīt Valku. Radās Latvijas Valka un Igaunijas Valka (tagad Valga). Igaunija ieguva praktiski visu vecās Valkas vēsturisko centru un pilsētas lielāko daļu. „Jaunajai Valkai” pilsētai tiesības piešķīra 1920. gada 22. novembrī. Latvijas – Igaunijas robežu Valkā likvidēja 1940. gadā, kad abās valstīs notika valsts varas maiņa.

Valsts robežu Valkā atjaunoja 1990. gadā pēc Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas. Tā pastāvēja līdz Latvija un Igaunija pievienojās Šengenas līgumam. Formalitātes, saistītas ar robežas šķērsošanu, izzuda pavisam pēc 2007. gada 21. decembra.

19. gadsimta vidū līdz tā beigām Valka faktiski bija Vidzemes izglītības centrs. Te darbojās divas skolotāju sagatavošanas iestādes. 1849. – 1890. gadā Vidzemes draudzes skolu skolotāju seminārs (dibināts 1839. gadā Valmierā), kuru 1839.- 1881. gadā vadīja latviešu pedagogs, koru kultūras pamatlicējs Jānis Cimze. 1871 – 1887. gados Valkā darbojās otra skolotāju sagatavošanas iestāde – pagasta skolotāju seminārs. To vadīja bijušais Jāņa Cimzes audzēknis Ādams Tērauds.

3. Esošā vides stāvokļa raksturojums

3.1. Reljefs un ģeoloģiskā uzbūve

Ģeoloģiskā uzbūve un reljefs veido fizisko pamatni, uz kuru balstās saimnieciskā un cita veida darbība. Resursi, tajā skaitā ģeoloģiskās vides resursi, ir teritorijas plānojuma dabas pamatnes komponenti. Latvijas zemes dzīles spēj nodrošināt dažādus ražošanas izejmateriālus un teritorijas attīstībai nepieciešamos dabas resursus.

Ģeoloģiskais potenciāls ir teritorijas ģeoloģisko resursu kopums, kuru veido zemes dziļu nogabali, kuros iespējama zemes dziļu derīgo īpašību izmantošana, derīgo izrakteņu izplatības areāli un atradnes, kā arī aizsargājамie ģeoloģiskie dabas objekti. Tas parāda teritorijas pievilcību no ģeoloģisko interešu viedokļa. Ģeoloģiskā potenciāla saturs un detalitātes pakāpe mainās atkarībā no teritorijas plānošanas līmeņa un uzdevumiem.

Attīstības plānos ģeoloģiskais potenciāls uzlūkojams kā attīstības priekšnosacījums, bet teritorijas plānojumā - nozīmīgākie derīgie izrakteņi un atradnes, ģeoloģiskie dabas pieminekļi un daļēji arī zemes dziļu nogabali, kopā ar ģeoloģiskās vides paaugstināta riska apvidiem - darbojas kā ierobežojumi.

Valkas novada ģeoloģisko potenciālu veido zemes dziļu nogabali, kuros iespējama derīgo izrakteņu izmantošana, ieguve un aizsargājамie ģeoloģiskie dabas objekti..

Valkas novada teritorijas ģeoloģisko uzbūvi veido:

- pamatklintājs;
- pirmskvartāra nogulumieži;
- kvartāra nogulumi.

Apakšējo pamatni veido kristāliskais pamatklintājs, tā Igaunijas –Latvijas granulītu bloks, kurā konstatēti metamorfizētie un intruzīvie arhaja ieži un proterozoja veidojumi, kurus klāj bieza (382 – 477 m, novada ziemeļdaļā pārsniedzot 514 m) dažāda vecuma un sastāva nogulumiežu sega. Pamatklintāja virsma ir nelīdzena un tā pazeminās dienvidu un dienvidrietumu virzienā. Pēc seismiskās izpētes datiem pamatklintāja virsma virzienā uz austrumiem paaugstinās līdz pat 300 m zem jūras līmeņa.

Pirmskvartāra nogulumiežu segu veido kembrija, ordovika, silūra un devona perioda ieži. Novada lielākajā daļā zem kvartāra nogulumiem ir pārstāvēti vidusdevona burtnieku svītas nogulumi, pārsvarā smilšakmeņi un aleirīti, bet dienviddaļā jau augšdevona smilšakmeņi, aleirolīti un māli, kā arī pļaviņu, salaspils, daugavas, ogres un katlešu svītu karbonātisko iežu slāņkopas.

Devona sistēmas nogulumus iespējams izmantot būvmateriālu ražošanai. Kvarca smilts, kas nākotnē varētu būt noderīgas veidņu izgatavošanai un stikla ražošanai (Vijciema prognozēto krājumu laukumi).

Visā novada teritorijā pamatiežu virsmu pārsedz jaunākie - kvartāra nogulumi. To biezums salīdzinot ar pārējo Latviju ir salīdzinoši neliels. Tie visbiežāk sastāda 10- 20 m lielu slāņkopu. Atsevišķās vietās biezums pārsniedz 40 m, bet Kārķu apkārtņē apraktajā senielejā sasniedz novada maksimālo biezumu - 84 m.

Šobrīd ar kvartāra nogulumiem saistītas izmantojamās būvmateriālu izejvielu iegulas (smilts, grants, māli) un kūdras atradnes, kur pirmo novietojumu un raksturu lielā mērā nosaka pēdējā ledāja deglaciācijas procesu veidoto reljefa formu iekšējā uzbūve, bet otro – reljefs un ūdeņu noteces apstākļi.

Novada ZA daļa izvietojusies Vidusgaujas ieplakā, bet ZR stūri aizņem Idumejas augstienes ZA mala ar Ērgemes – Dakstu pauguraini.

Pēc fizioģeogrāfiskā iedalījuma Valkas novada ZR daļa atrodas Sakalas augstienes apakšrajonā Ērgemes paugurainē. Valkas pilsēta atrodas Sakalas augstienes Ērgemes paugurainē. Pilsētu ielejveida pazeminājumā šķērso Pedeles upe. Pilsētas rietumos Burgas paugurainē atrodas augstākās vietas līdz 90 m v.j.l.

Ērgemes pagasts galvenokārt atrodas Ērgemes paugurainē, izdalot dažas paugurgrēdas ar augstumu līdz 103 m v.j.l. Daļa Kārķu teritorijas atrodas līdzenumā, daļu šķērso Ērgemes – Dakstu valnis (sīkpauguriene), veidojot skaistu Vidzemei raksturīgu ainavu. Valkas pagasts atrodas novada ziemeļu daļā, tā teritorija izvietota apkārt Valkas pilsētai. Daļa no pagasta teritorijas atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā. Teritorija ietilpst Vidusgaujas ieplakā, reljefs galvenokārt ir vienmuļš, vietām sastopamas iekšzemes kāpas. Vijciema pagasta ziemeļaustrumu daļa izvietojusies Vidusgaujas ieplakā un pārējā pagasta daļa atrodas Tālavas zemienē, galvenokārt reljefu veido Vidusgaujas ieplaka 20 – 40 m virs jūras līmeņa. Lielākā Zvārtavas pagasta teritorija ietilpst Aumeisteru paugurvalnī, kas robežojas ar Sedas līdzenumu Z daļā un DA daļā ar Vidusgaujas ieplaku. Augstākais punkts ir Vasu kalns (88.8 m v.j.l.).

Reljefu veido galvenokārt Vidusgaujas ieplaka (Sedas līdzenuma vidējais augstums 20-40 m vjl -virs jūras līmeņa), ko atdzīvina vienīgi Aumeisteru valnis (līdz 138 m vjl). Vidusgaujas ieplaka gandrīz viscaur smilšaina, vietām sastopamas iekšzemes kāpas. Pamatieži šeit nelielā dziļumā (līdz 10 m), upju krastos un gravās nereti ir smilšakmens atsegumi. Vidzemes centrālās augstienes Z nogāzē pamatieži 80 – 120 m dziļumā. Ērgemes pauguraines pamatā ir vidusdevona smilšakmeņi, kas klāti ar 20-40 m biezu kvartāra nogulumu kārtu.

3.2. Derīgie izrakteņi

Valkas novada teritorija nav bagāta ar derīgajiem izrakteņiem, tomēr vērojama salīdzinoši liela izrakteņu daudzveidība. Novada teritorijā izvietotas gan māla, gan smilts un smilts-grants atradnes, kā arī kvarca smilts iegulas. Kvarca smilts un dolomīta iegulas saistītas ar devona nogulumiem, savukārt māla, smilts un smilts-grants atradnes - ar kvartāra nogulumiem.

Valkas novads ir salīdzinoši bagāts ar purviem, kur iespējama kūdras ieguve. Daļā ezeru konstatētas arī sapropeļa iegulas. Arī šie derīgie izrakteņi izgulsnējušies kvartāra periodā, turklāt to veidošanās vēl joprojām turpinās.

Visu novada derīgo izrakteņu atradņu un perspektīvo laukumu izvietojums parādīts Valkas novada derīgo izrakteņu atradņu kartē.

Pēc Ministru kabineta 2006. gada 19. septembra noteikumiem Nr. 779 „*Derīgo izrakteņu ieguves kārtība*” derīgo izrakteņu krājumu izpētei, ieguvei un uzskaitēi tiek piemērota derīgo izrakteņu krājumu klasifikācija, kas nosaka vienotas prasības to iedalīšanai kategorijās atbilstoši ģeoloģiskās izpētes detalizācijai:

- **A kategorijā** jeb izpētītos krājumos;
- **N kategorijā** jeb novērtētos krājumos;
- **P kategorijā** jeb prognozētos resursos.

Vienā atradnē iespējami kā A, tā N kategorijas krājumi, bet teritorijas ar prognozētajiem resursiem sauc par prognozēto resursu laukumiem. A kategorijas krājumus iespējams izmantot bez papildizpētes darbiem. N kategorijas krājumus iespējams izmantot, bet šajā gadījumā, neveicot papildizpēti, izmantošana saistīta ar zināmu risku, jo daļa krājumu var neapstiprināties. Savukārt P kategorijas resursu laukumos pirms izmantošanas uzsākšanas noteikti jāveic papildizpētes darbi, lai tajos apzinātu A vai N kategoriju krājumus.

Atbilstoši likumam “Par zemes dzīlēm” un MK noteikumiem Valkas novadā līdz šim nav noteiktas (izdalītas) valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes.

Novada teritorijā tiek iegūti bieži sastopamie derīgie izrakteņi: smilts, grants, kūdra.

Smilts un grants sastopama kvartāra nogulumos. Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras datu bāzē “Būvmateriālu izejvielu atradnes” atrodami dati par 19 smilts-grants un smilts atradnēm, kas izvietoti Valkas novada teritorijā.

Derīgo izrakteņu ieguves un atradņu teritorijas ir izdalītas, lai rezervētu tās derīgo izrakteņu ieguvei, ja tas nav pretrunā ar dabas aizsardzības un kultūras pieminekļu aizsardzības likumdošanu.

Visu smilts-grants un smilts atradņu raksturojums dots 6.pielikumā. Novada smilts un grants atradnes pārsvarā ir nelielas.

I. tabula

Smilts un smilts - grants atradnes Valkas novadā

Derīgā izrakteņa atradne	Atrašanās vieta	Uzņēmēj sabiedrība	Izmantošana
Smilts			
Pentsils	Valkas pagasts	VAS "Vidzemes ceļi"	Ceļu uzturēšanai
Šķībā stiga	Vijciema pagasts	A/S „Latvijas valsts meži”	Būvniecībai, autoceļu būvniecībai, uzturēšanai
Pentsils	Ērgemes pagasts	A/S Latvijas valsts meži	Būvniecībai, autoceļu būvniecībai, uzturēšanai
Valža kalns (Turna)	Ērgemes pagasts	A/S Latvijas valsts meži	Būvniecībai, autoceļu būvniecībai, uzturēšanai
Ielīcas	Vijciema pagasts	A/S Latvijas valsts meži	Būvniecībai, autoceļu būvniecībai, uzturēšanai
Cepurītes	Zvārtavas pagasts	A/S Latvijas valsts meži	Būvniecībai, autoceļu būvniecībai, uzturēšanai
Saule	Valkas pagasts	A/S Latvijas valsts meži	Būvniecībai, autoceļu būvniecībai, uzturēšanai
Ragu sils	Kārķu pagasts	A/S Latvijas valsts meži	Būvniecībai, autoceļu būvniecībai, uzturēšanai
Kārķi	Kārķu pagasts	A/S Latvijas valsts meži	Būvniecībai, autoceļu būvniecībai, uzturēšanai
Smilts-grants un smilts			
Pedele	Valkas pagasts	SIA "Valkas meliorācija"	Ceļu remontam
Zīles (Dores)	Valkas pagasts	A/S "Latvijas valsts meži"	Būvniecībai, autoceļu būvniecībai, uzturēšanai
Mierkalni	Kārķu pagasts	A/S "Latvijas valsts meži"	Būvniecībai, autoceļu būvniecībai, uzturēšanai
Purgaļi	Valkas pagasts	A/s „Latvijas valsts meži”	Uzņēmuma autoceļu remonts, rekonstrukcija, būvniecība
Omuļi	Ērgemes pagasts	A/s „Latvijas valsts meži”	Būvniecībai, autoceļu būvniecībai, uzturēšanai
Purgaļi I iec.	Valkas pagasts	A/s „Latvijas valsts meži”	Būvniecībai, autoceļu būvniecībai, uzturēšanai
Purgaļi II iec.	Valkas pagasts	A/s „Latvijas valsts meži”	Būvniecībai, autoceļu būvniecībai, uzturēšanai
Pedele	Valkas pagasts	A/s „Latvijas valsts meži”	Būvniecībai, autoceļu būvniecībai, uzturēšanai
Kokši II	Valkas pagasts	A/s „Latvijas valsts meži”	Būvniecībai, autoceļu būvniecībai, uzturēšanai
Omuļi I iecirknis	Ērgemes pagasts	A/s „Latvijas valsts meži”	Būvniecībai, autoceļu būvniecībai, uzturēšanai
Slīpi	Valkas pagasts	SIA "Valkas meliorācija"	

Kūdras ieguves lauki

Kūdras lauki	Atrašanās	Uzņēmējdarbība
Ķeizaru (Pungi) purvs	Valkas pagasts	SIA "Valkas meliorācija"

Kvarca smilts prognozēto resursu laukumi doti 5.pielikumā, māla atradņu raksturojums 7.pielikumā, sapropeļa 8.pielikumā un novada kūdras atradnes 9.pielikumā.

3.3. Meži

Pēc Valsts meža dienesta (VMD) Meža valsts reģistra (MVR) informācijas Valkas novadā meža zeme aizņem 59801 ha, tai skaitā valsts meži 39970 ha, privātie meži 19661 ha, pašvaldības meži 170 ha. Meža likums nosaka, ka meža zeme ir zeme, uz kuras ir mežs, zeme zem meža infrastruktūras objektiem, kā arī mežā ietilpstošie un tam piegulošie pārplūstošie klajumi, purvi, lauces. Valkas novadā kopējās meža zemēs ietilpstošās mežaudzes ir 53790 ha, tai skaitā 35617 ha valsts, 18034 ha privātos, 138 ha pašvaldības, 18172 ha pārējos mežos. Pēc MVR datiem pa vecuma grupām mežaudzes iedala 12480 ha jaunaudzēs, 20784 ha vidēja vecuma audzēs, 103999 ha briedaudzēs, 7523 ha pieaugušās un 2603 ha pāraugušās audzēs (pielikumā Nr.1 mežaudžu sadalījums pa vecuma grupām Valkas pilsētā, Ērgemes, Kārķu, Valkas, Vijciema un Zvārtavas pagastos). Sadalījumā pa meža augšanas apstākļu tipiem 11144 ha dominē damaksnis, 5231 ha lāns un 5067 ha vēris, galvenās koku sugas priede, egļe, bērzs.

Valkas novadā meža apsaimniekošanas un izmantošanas normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un kontroli veic Ziemeļvidzemes virsmežniecības Valkas mežniecība.

Koku ciršanu meža zemēs nosaka 31.10.2006. MK noteikumi Nr.892 "Noteikumi par koku ciršanu meža zemēs", savukārt koku ciršanu ārpus meža zemes nosaka 29.08.2006. MK noteikumi Nr.717 „Kārtība koku ciršanai ārpus meža zemes”.

Meža zemei ir pieļaujama transformācija derīgo izrakteņu atradņu ierīkošanai, ja tas nav pretrunā ar normatīvajiem aktiem.

3.4. Lauksaimniecības zemes

Valkas novads atrodas Ziemeļlatvijas morēnu līdzenuma un pauguraines augšņu rajonā. Novada dienvidaustrumu daļā dominē smilts, bet ziemeļu daļā morēnas mālsmilts un smilšmāla augsnes cilmiezis. Uz smilts cilmieža veidojušās tipiskā podzola un podzolētās gleja augsnes. Te izplatīti lielākie meža masīvi novadā. Uz morēnas mālsmilts un smilšmāla nogulumiem velēnu podzolaugsne un velēnu podzolētās glejaugsnes. Valkas novada kopplatība ir 906,8 km². Starp zemes izmantošanas veidiem, lauksaimniecībā izmantojamās zemes sastāda otru lielāko daļu aiz meža platībām (56086.2 ha), aizņemot 24022.6 ha.

Lielākās platības lauksaimniecībā izmantojamo zemju ir Valkas (6158.4 ha) un Ērgemes (6085.4 ha) pagastos. Galvenās lauksaimniecības nozares novadā ir piensaimniecība, graudaugu un kartupeļu audzēšana. Novada plānojums nosaka, ka lauksaimniecības zemes izmantojamas daudzfunkcionālai lauksaimniecībai – zemkopībai, lopkopībai, augļkopībai, zivsaimniecībai, lauku tūrismam un netradicionālajām lauksaimniecības nozarēm, kā arī mežsaimniecībai. Tomēr primāri plānojums paredz saglabāt zemi, kā lauksaimnieciskās ražošanas galveno resursu un nodrošināt lauksaimniecības kā vienas no tautsaimniecības nozarēm ilglaicīgu attīstību. Lauksaimniecībā izmantojamo zemju transformācija citos izmantošanas veidos atļauta normatīvo aktu noteiktajā kārtībā.

Lielākās kartupeļu platības Valkas novadā ir Vijciema pagastā, kur pēc hektāru skaita lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir vismazāk, bet pēc novērtējuma ballēs ieņem pirmo vietu novadā.

Aktuālākais augsnes aizsardzības un racionālas izmantošanas jautājums Valkas novadā ir augsnes kaļķošana un organisko vielu satura palielināšana. Nepieciešama augšņu kaļķošana, kuru darbu izmaksa ir apmēram 160 Ls/ha, ko saimniecības ar saviem līdzekļiem nav spējīgas apmaksāt. Kaļķošanas darbu finansēšanā jābūt valsts atbalstam.

Meliorācija

Valkas novads atrodas Gaujas upes un Sedas upes baseinos. Novada teritoriju kā regulētas valsts ūdensnotekas šķērso Seda, Vija, Vārnupīte, Bāčupe, Stampupe, Daudzupīte, Laužu kanāls, Alkšņupīte, Tīņupīte, Stepupe, Aima, Kaičupe, Rikanda, Gaumērupe, Diļupe, Vīkupe, Ķire, Silene, Šēlupīte.

Valkas novadā ir nosusināti 13610 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kur ierīkotas sekojušas meliorācijas sistēmu būves un ierīces (skat. 3. tabulu).

3.tabula

Ierīkotās meliorācijas sistēmu būves un ierīces

		Ērgemes pagasts	Kārķu pagasts	Valkas pagasts	Vijciema pagasts	Zvārtava s pagasts
Nosusinātā platība	ha	3298	2685,3	3791,7	1784	2051
Regulētas upes, ierīkotas ūdensnotekas	km	243	17,35	242,83	205	111
Caurtekas un tilti	gab.	140	92	139	56	76
Liela Ø kolektori	km	2,2	4,2	8,86	3,6	2,2
Drenu tīkls	km	1896	1329	2134,8	936	1300
Drenu aka	gab.	402	233	390	80	294
Drenu iztekas	gab.	1404				955

4.tabula

Regulēto upju garums

Upe	Kopgarums (km)	Regulētais garums (km)
Silene	7,53	7,32
Dauzupīte(paukulīte)	11,58	5,25
Stampupe	11,25	4,86
Bāčupe	8,10	4,33
Vārnupīte	7,26	4,71
Šēlupe	6,17	5,10
Rikanda	22,22	22,22
Gaumēre	5,14	2,20
Diļupe	7,70	7,04
Vīķupe	5,20	4,81
Ķire	15,86	13,87 (novada robežupe)
Seda	67,38	44,72 (novada robežupe, daļa ~2/3 -nav rēķināts)
Kaičupe	6,77	4,07
Laužu kanāls	9,37	5,05
Vija	64,31	45,37 (novada robežupe, daļa ~1/2)
Alkšņupīte	11,27	7,27
Tīņupe	10,55	8,60 (novadā ~3/4)
Stepupe	17,27	17,09 (novadā~2/3)
Aima	9,82	6,45 (novadā~2/3)

* Informācija tabulā no Zemkopības ministrijas nekustamo īpašumu Vidzemes nodaļas.

Meliorācijas sistēmu tīkla un būvju darbības ilgums tiek prognozēts līdz 50 gadiem. Šajā laikā jāveic meliorācijas sistēmu tīkla un būvju regulāra kopšana, renovācija un rekonstrukcija. Pēdējā laikā veiktie ekspluatācijas pasākumi ir neapmierinoši, tāpēc tiek iespaidota gan valsts un koplietošanas ūdensnoteku mūžs, gan viensaimniecības nosusināšanas tīkla darbība.

Novada intereses:

Lauksaimniecības zemju racionālas izmantošanas nodrošināšanai, optimāli izmantot augšņu potenciālu, uzlabojot augšņu auglību, izvēloties atbilstošu augu seku vai arī lauksaimniecībai neizdevīgās teritorijas apmežojot.

- Veicināt nepiesārņoto augšņu izmantošanu bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas ražošanai.
- Lai uzlabotu organisko vielu saturu augsnēs, novada interesēs ir nozaru (lopkopības, zemkopības) un tehnoloģiju attīstība, kas veicina organisko vielu saglabāšanos un akumulāciju augsnēs.
- Novada interesēs ir veicināt skābo augšņu platību samazināšanu, meklējot iespējas palielināt augšņu kaļķošanu.
- Novada interesēs ir veicināt valsts nozīmes un koplietošanas nozīmes meliorācijas sistēmu rekonstrukcijas un renovācijas pasākumus.

3.5. Purvi

Purviem ir svarīga nozīme dabas procesu norisēs un vietējā mikroklimata veidošanā. Tie darbojas kā ūdens uzkrājēji un ieņem svarīgu vietu visā ūdens aprites sistēmā. Purvi ne tikai ietekmē faunas un mikroklimata veidošanos, bet arī attīra piesārņotos virszemes ūdeņus. Purvi aizņem tikai nelielu daļu no pašvaldības kopējās teritorijas, apmēram 2,6 %. Valkas novada teritorijā esošie purvi ir salīdzinoši jauni un sekli, tāpēc nav īpaši bagāti ar kūdru.

Lai precizētu kūdras krājumus un noteiktu kūdras atradņu izmantošanas iespējas, novadā nepieciešams veikt zināmo kūdras atradņu inventarizāciju un jaunu atradņu meklēšanas darbus. Šos darbus varētu veikt, izmantojot gan dažādu fondu, gan novada budžeta līdzekļus. Darbu rezultātā novads iegūtu vērtīgu precizētu informāciju par kūdras krājumiem un purvu stāvokli. Izvērtējot iegūtos rezultātus, varētu precizēt kūdras ieguves un izmantošanas iespējas novadā.

Ievērojamas novada teritorijas atrodas dabas aizsardzības teritorijās. Viena no šādām teritorijām ir Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts. Vairākos purvos ir izveidoti dabas liegumi, piemēram, Kārķu purvs (KF nr. 2352), un Sedas purvs (KF nr. 2409), kuri atrodas biosfēras rezervātā. Vēl novadā izveidoti dabas liegumi Vadaiņu purvs (KF nr. 2483) un Bednes purvs (KF nr. 5795). Visi augšminētie aizsargājамie purvi ir iekļauti Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (Natura 2000) sarakstā.

Atbilstoši likumam „Par zemes dzīlēm”, kūdru no atradnēm, kurus iegūst un izmanto sava zemes īpašuma robežās, ar kopējo platību līdz 0,5 hektāriem un līdz 2 metru dziļumam, var

iegūt bez Valsts vides dienesta izsniegtas licences, bet pārējos gadījumos jāsaņem zemes dzīļu izmantošanas licence.

3.6. Ūdens resursi

Hidrogrāfisko tīklu veido Gaujas un Salacas upes baseini, kā arī Emajegi upes baseins, kurā ietek Pedeles upe, kura plūst caur Valkas pagastu un Valku. Lielākās upes novada teritorijā ir Gauja, Vija, Omuļupe, Seda un tās pieteka Rikanda. Daudz nelielu ezeru, kuri galvenokārt veidojušies starppauguraiņu ieplakās un upju bijušās gultnes – vecupju ezeri. Vislielākie ezeri ir Salainis – 77,8 ha, Vēderis – 50,8 ha, Vadainis – 49,6 ha.

Latvijas publisko ezeru sarakstā iekļauti:

- Cepšu ezers, atrodas Kārķu pagastā, 25,3 ha platība;
- Valda ezers, atrodas Ērgemes pagastā, 24,8 ha platība.

Ezeri, kuros zvejas tiesības pieder valstij Valkas novadā ir:

- Salaiņa ezers, platība – 77,8 ha;
- Vadaiņa ezers, platība 49,6ha;
- Vēdera ezers, platība – 50,8ha.

Visi šie ezeri atrodas Zvārtavas pagastā.

Informācija par novada upēm un ezeriem, to aizsargjoslām, pieejama 1. un 2.pielikumā.

3.7. Klimats

Valkas novada klimats ir kontinentālāks salīdzinot ar valsts rietumu rajoniem. Klimats ir mēreni vēss un stipri mitrs. Gada vidējā gaisa temperatūra 5,1 - 5,2 °C. Janvāra, februāra vidējā temperatūra ir -6,5 °C; jūlijā 16,7°C. Nokrišņi iespējami vidēji katru otro dienu, vidēji 700 mm gadā, siltajā periodā 500 mm. Ievērojamais nokrišņu daudzums, mērenās temperatūras visu gadu rada paaugstinātu gaisa mitrumu un mākoņainumu. Aktīvo temperatūru summa 1800⁰ - 1900⁰ C. Veģetācijas periods 130 - 135 dienas. Bez sala periods 126 - 134 dienas. Stabila sniega sega parasti izveidojas decembra vidū un saglabājas līdz marta beigām. Tās vidējais biezums 26 cm. Pēdējās salnas gaisā 15. - 25. maijam, pirmās rudens salnas septembrī.

Gadā kopumā valdošie ir dienvidu, dienvidrietumu, rietumu virzienu vēji. Lielākais vēja ātrums ir novembrī – janvārī (mēnesī vidēji 3 – 5 m/s), mazākais jūlijā – augustā (mēnesī vidēji 2 – 3 m/s).

2010.gada vasarā Valkas novadā vairākas dienas tika reģistrēta gaisa temperatūra virs 30 grādiem. Valkas novada teritorijā nav meteoroloģisko staciju.

3.8. Ainavu vispārīgs raksturojums

Ainava ir cilvēku dzīves vide, resursi tūrisma attīstībai un pamats lauku iedzīvotāju nodarbošanās dažādošanai. Tā ir jebkuras administratīvās teritorijas sava veida vizītkarte. Ainavas struktūra būtiski iespaido teritorijas bioloģisko daudzveidību un daudzos gadījumos ainavai vai tās elementiem piemīt liela kultūrvēsturiska vērtība. Ainavu veidošana ir nepārtraukts process, kuram jābalstās uz ilgtspējīgas attīstības principiem, mēģinot savienot ainavu kontrolētu attīstību ar ekonomiskajām un sociālajām izmaiņām, kas parasti izraisa arī būtiskas ainavu izmaiņas. Valkas novadā ir valsts nozīmes īpaši aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja”. Tā teritorijā ietilpst Valkas, Vijciema un Zvārtavas pagasti. Ziemeļgaujas ielejai raksturīga mozaīkveida ainava ar ievērojamu biotopu un sugu daudzveidību. Šīm teritorijām ir izstrādāti savi aizsardzības un izmantošanas nosacījumi. Valkas pilsēta un Kārķu, Valkas, Ērgemes pagasti ietilpst Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijā, kas ir vienīgā šāda veida īpaši aizsargājamā dabas teritorija Latvijā. Tā ir plaša teritorija, kurā starptautiski nozīmīgas dabas un ainaviskās vērtības tiek saglabātas nodrošinot ilgtspējīgu sociālo un ekonomisko attīstību.

Vijciema pagasts ir laukiem bagāta teritorija ar dažādu vēstures periodu saimnieciskās darbības elementiem: stādījumiem (koku grupām) ap viensētām, senām alejām, laukakmens mūra ēkām, reljefam piekļautiem līkumotiem lauku ceļiem, muižas ēkām. Pagasta vērtīgākās ainavas ir Ziemeļgaujas aizsargājamo ainavu apvidus (NATURA 2000).

Kārķu pagasta vērtīgākās ainavas – ceļa posms no „Naglām” līdz „Vēveriem”, Veckārķu ezera apkārtnē, Cepšu ezera apkārtnē, Bezdiķeņa ezera apkārtnē, Augstais (Baltais kalns), Spaļu aleja, senu koku rinda ceļa posmā pirms Kārķu centra robežas braucot no Rūjienas puses. Zvārtavas pagasta ainavas kontrastainību nosaka koku sugu izplatība un eolās kāpas. Vizuāli pievilcīgas ir mežu ainavas, kas paveras no Valkas – Virešu ceļa. Zvārtavas pagasta teritorijas 4915 ha (28.9% no visas pagasta teritorijas) ietilpst Aizsargājamo ainavu apvidū „Ziemeļgauja”. Plašs skats uz Gaujas ielejas ainavu paveras Zvārtavas pagastā pie Valkas - Virešu ceļa, Cirgaļu meža masīvā. Vairākās vietās būtu vēlama ainavas atsegšana. Kā nozīmīgi ainavas elementi jāmin parkveida pļavas Valkas un Zvārtavas pagastos, iekšzemes kāpu masīvs Cirgaļu apkārtnē, Gaujas krastu atsegumi. Īpašu atraktivitāti Ziemeļgaujai piešķir iespēja vērot ainavas pārveidošanos Gaujas gultnes izmaiņu rezultātā.

Ērgemes pagastā ainavu struktūru nosaka Ērgemes pauguraines sīki paugurainais un stipri viļņotais reljefs. Estētiski un kultūrvēsturiski nozīmīgie ainavu elementi ir ozolu alejas, muižu un vecsaimniecību ēkas un parki, laukakmens mūra ēkas un to drupas, viensētu

apstādījumi – ir raksturīgi tieši Ziemeļvidzemei. Liela ainaviskā vērtība ir neiztaisnotajām, neregulētajām mazajām upītēm.

Atsevišķās novada teritoriju vietās vērojama ainavas degradācija, kur neapsaimniekošanas rezultātā notiek pļavu, tīrumu apaugšana ar krūmiem, samazinās augu sugu sastāvs.

4. Zemes (teritorijas) izmantošana

4.1. Zemes izmantošanas struktūra

Valkas novada kopplatība ir 906,8 km². Kopumā 61,9% no novada teritorijas aizņem meži. Tie tiek uzskatīti par šī apvidus lielāko bagātību. Smilšainajās augsnēs dominē priežu sils un mētrājs, mālainākās augsnēs ar labiem mitruma apstākļiem - egļu vēris un damaksnis. Meži izmantojami ne tikai mežsaimniecībai un kokmateriālu iegūšanai, bet arī sēņošanai, ogošanai, medībām un atpūtai.

5.tabula

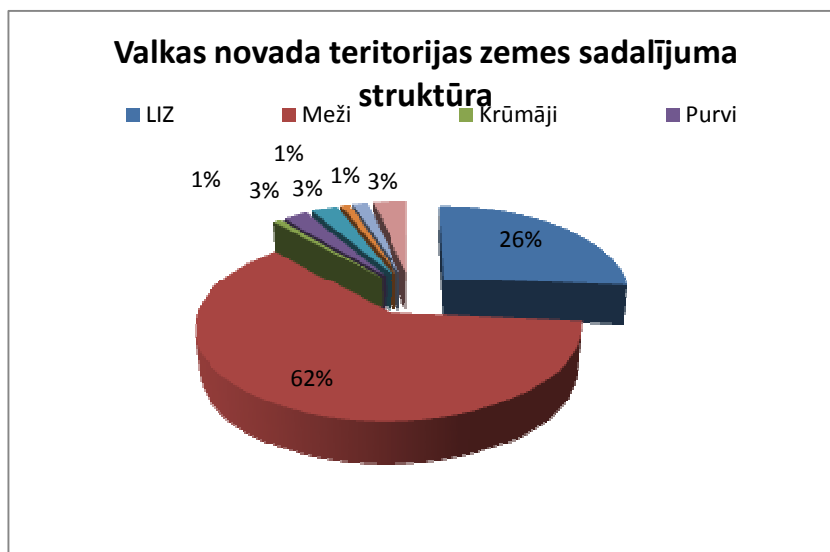
Zemes sadalījums pa zemes lietošanas veidiem (ha)

Novada teritorija	Kopplatība	LIZ ¹	Meži	Krūmāji	Purvi	Zem ūdeņiem	Pagalmi	Ceļi	Pārējās zemes
Valka	1373	195.5	279.9	115.2	0.7	12.0	89.1	53.6	727.0
Ērgeme	17873.5	6085.4	9982.8	180.4	386.6	494.4	175.1	264.1	322.7
Kārķi	12331.6	4471.7	6565.4	162.1	381.5	243.8	110.3	169.9	226.8
Valkas	27946.8	6158.4	18288.6	131.9	989.6	703.9	250.2	447.2	974.1
Vijciems	14230.8	2963.0	10044.5	55.2	103.9	483.7	117.4	236.4	226.6
Zvārtava	16943.6	4148.6	10925.0	128.6	509.2	486.0	100.0	198.3	447.9
Kopā	90688.3	24022.6	56086.2	673.4	2353.5	2423.8	8842.4	1369.5	2925.1
%	100	26.4	61.9	0.8	2.6	2.6	0.9	1.5	3.4

Pēc valsts zemes dienesta sagatavotajiem datiem uz 01.01.2010.

¹ LIZ – lauksaimniecībā izmantojamās zemes

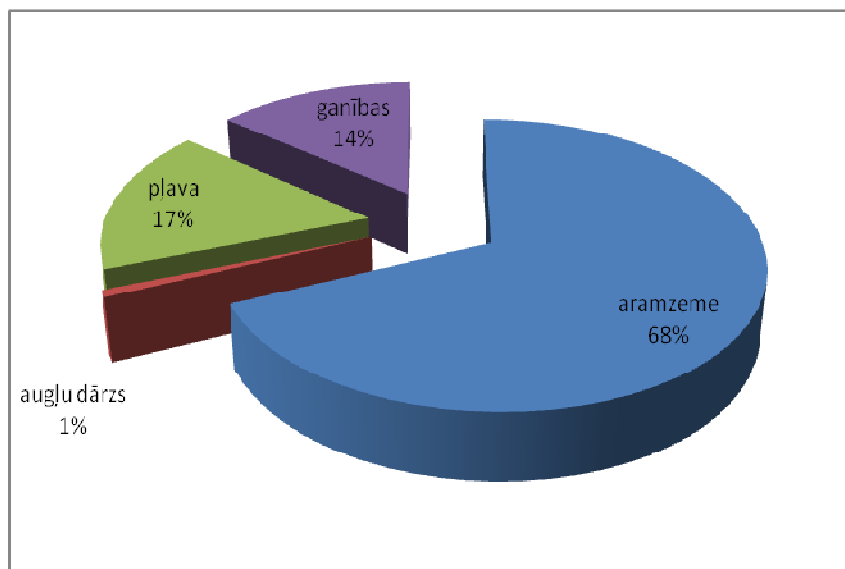
2. attēls

Lauksaimniecībā izmantojamās zemes no kopējās pašvaldības teritorijas aizņem 26,4 %. Lielākais īpatsvars 36,3 % ir Kārķu pagastā.

3. attēls

Valkas novada lauksaimniecībā izmantojamo zemju sadalījums

Purvi no pašvaldības kopējās teritorijas aizņem tikai 3 %. Tie ir salīdzinoši jauni un sekli, līdz ar to nav īpaši bagāti ar kūdru. Bezdzīveņa purvam (425 ha), kurš atrodas Kārķu pagastā ir noteikts Dabas lieguma statuss.

4.2. Zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķiem

Starp lietošanas mērķu grupām novadā nozīmīgākās platības - 58 %, aizņem mežsaimniecībā izmantojamo zemju teritorija un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu, lauksaimniecības zemes aizņem 39 %, pārējo zemes lietošanas mērķu grupu aizņemtās teritorijas ir salīdzinoši mazas.

Pēc zemes īpašumu vai lietojumu skaita lielāko grupu Valkas novadā veido lauksaimniecības zemes – 3891 īpašumi un lietojumi jeb 48.2 % no visu īpašumu vai lietojumu skaita Valkas novadā. Skaita ziņā nozīmīgākas ir vienģimeņu un divģimeņu dzīvojamo māju apbūves īpašumi, un mežsaimniecības zemes (sk. 6. tabulu). Savukārt platības ziņā lielāko novada platību aizņem mežsaimniecības zemes un lauksaimniecības zemes.

6. tabula

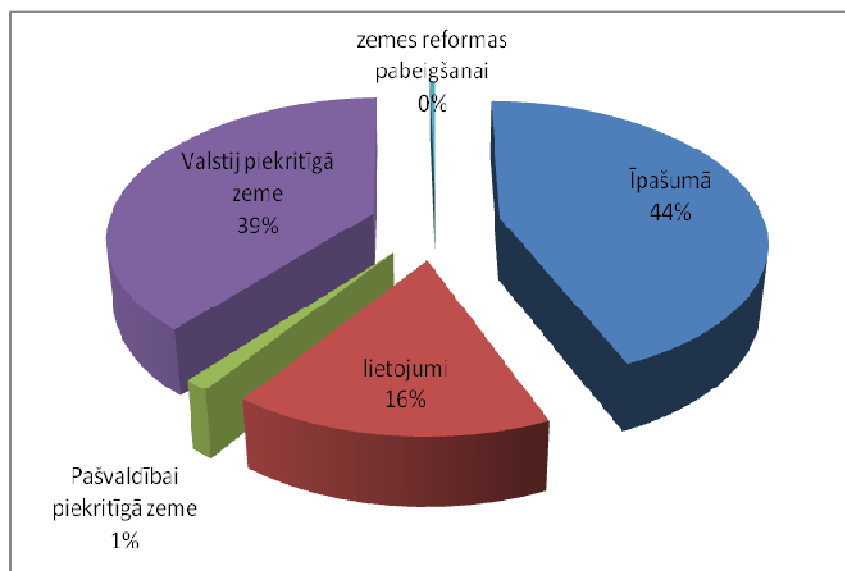
Valkas novada zemes sadalījums pa nekustamā īpašuma lietošanas mērķa grupām

Zemes lietošanas mērķu grupa	Īpašumu vai lietojumu skaits	%	Platība ha	%
Lauksaimniecības zemes	3891	48.2	35275.3	38.9
Mežsaimniecības zemes	1377	17.1	52832.8	58.3
Ūdenssaimniecības	39	0.5	643.4	0.7
Ieguves rūpniecības un karjeru izstrādes zemes	4	0.1	212.6	0.3
Vienģimeņu un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve	1498	18.6	273	0.3
Daudzdzīvokļu māju apbūve	186	2.3	89.2	0.1
Darījuma iestāžu un komerciāla rakstura apbūve	48	0.6	13.7	0
Sabiedriskās nozīmes objekti	146	1.8	193	0.2
Rūpniecības objekti	117	1.5	136.5	0.1
Satiksmes infrastruktūras objekti	488	6.1	788.9	0.9
Inženiertehniskās apgādes tīkli un objekti	255	3.2	187.2	0.2
Kopā	8085	100	90699.3	100

4.3. Zemes īpašumu struktūra

Plānojot teritoriju izmantošanu ir būtiski novērtēt zemes īpašumu statusu. Valkas novadā zemes īpašuma tiesību sakārtošana un reģistrācija zemesgrāmatā veikta 44 % apjomā no visas novada zemes kopplatības. Nesakārtotas īpašuma tiesības ir 16 % zemei un tādu zemi definē kā zemes lietojumu (skat. 4. attēlu).

Valkas novada zemju sadalījums pēc statusa

Valkas novadā ir 5733 zemes vienības noformētas īpašumā, kas aizņem 696.5 ha no novada platības. Lielāko daļu no nekustamajiem īpašumiem veido fizisko personu īpašumi – 82.7%, juridisko personu īpašumi – 13.2%, pašvaldības īpašumi – 0.7, valsts institūciju īpašumi – 3.3.

7. tabula

Valkas novada zemes sadalījums pa īpašuma formām

Īpašuma statusa grupas	Platība, ha	%
Nekustamais īpašums, t. sk:		
Fizisko personu īpašumi	38384.4	82.7
Juridisko personu īpašumi	6103.2	13.2
Pašvaldības īpašumi	349.6	0.7
Valsts un valsts institūciju īpašumi	1529.6	3.3
Jaukta statusa kopīpašumi	32.5	0.1
Zemes lietojumi, t.sk.:		
Fizisko personu lietojumi	1680	99.0
Juridisko personu lietojumi	16.1	1.0
Pašvaldībai piekritīga zeme	1366.2	
Valstij piekritīga zeme	4090.2	
Zeme zemes reformas pabeigšanai	335.2	

Valkas novadā 586 fiziskām un juridiskām personām piederošas zemes vienības vēl nav noformētas īpašumā, kas aizņem 1696.1 ha no novada platības. Lielāko daļu no zemes lietojumiem veido fizisko personu zemes lietojumi.

Pašvaldībai vai valstij piekritīgā zemes ir tās zemes, uz kuru pašvaldība vai valsts vēl nav nostiprinājusi īpašuma tiesības zemesgrāmatā.

Zeme, zemes reformas pabeigšanai ir lauku teritorijas zeme, kas izdalīta saskaņā ar likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos” 18. panta pirmā un otrā daļa, likuma „Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās” 6. pants un uz šī likuma pamata izdotie Ministru kabineta 2008. gada 17. jūnija noteikumi Nr. 453 „Kārtība, kādā nosaka valstij un pašvaldībām piekrītošo lauku apvidus zemi, kura turpmāk izmantojama zemes reformas pabeigšanai, kā arī valstij un pašvaldībām piederošo un piekrītošo zemi”, un uz kuru, pamatojoties uz Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem Nr. 1030 „Centrālajā zemes komisijā iesniegto pieprasījumu izskatīšanas kārtība”, tiks atjaunotas īpašuma tiesības bijušo īpašnieku mantiniekiem, kuriem zemes reformas gaitā nav atjaunotas īpašuma tiesības.

4.4. Līdzvērtīgās un kompensējamās zemes fonds Valkas pilsētā

Pamatojoties uz Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 26.¹panta 3.daļu ir izstrādāti un 2008.gada 19.maijā pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr.352 (spēkā no 06.06.2008.)”Līdzvērtīgas zemes kompensācijas fonda izveidošanas kārtība, kā arī kārtība, kādā aprēķina bijušā zemes īpašuma vērtību, kāda tā bija 1940. gada 21. jūlijā, un kārtība, kādā tiek piešķirta līdzvērtīga zeme bijušiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem”. Noteikumu mērķis ir noteikt līdzvērtīgas zemes kompensācijas fonda pilsētās izveides un zemes piešķiršanas kārtību bijušajiem īpašniekiem vai viņu mantiniekiem bijušā zemes īpašuma vietā. Saskaņā ar noteikumiem, līdzvērtīgu zemi piešķirs par īpašumā neatjaunoto, 1940. gada 21. jūlijā piederējušo zemes īpašumu vai tā daļu tās pašas pilsētas administratīvajā teritorijā, ja par to nav piešķirta kompensācija.

Saskaņā ar augstāk minēto MK noteikumu Nr.352. 10.punktu ir noteikts, ka līdzvērtīgas zemes kompensācijas fonds tiek izveidots elektroniskā reģistra veidā un publicētas novada mājas lapā.

Zemes gabaliem pēc to piešķiršanas bijušajiem īpašniekiem vai viņu mantiniekiem noteikt zemes lietošanas mērķi – viengimeņu, divgimeņu dzīvojamo māju apbūves teritorija.

Līdzvērtīgo un kompensācijas zemju teritoriju izvietojums attēlots teritorijas plānojuma kartogrāfiskajā materiālā „Valkas pilsētas kadastra karte”.

4.5. Valkas novada domes pašvaldības funkciju realizēšanai nepieciešamās teritorijas

Saskaņā ar likumu “Par pašvaldībām”, pašvaldībai jānodrošina virkne funkciju, t.i. - komunālo pakalpojumu organizēšana (ūdensapgāde un kanalizācija, siltumapgāde, sadzīves atkritumu apsaimniekošana, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana), teritorijas labiekārtošana (ielu, ceļu un laukumu būvniecība un uzturēšana, apgaismošana, parku un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana), sanitārās tīrības nodrošināšana (industriālo atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole, kapsētu izveidošana un uzturēšana), iedzīvotāju izglītība (pirmsskolas un skolas vecuma bērnu nodrošināšana ar vietām mācību un audzināšanas iestādēs), rūpes par kultūru un tās vērtību saglabāšanu, veselības aprūpes pieejamības nodrošināšana, iedzīvotāju veselīga dzīvesveida veicināšana, sociālās palīdzības nodrošināšana, palīdzības sniegšana iedzīvotājiem dzīvokļu jautājumu risināšanā, uzņēmējdarbības sekmēšana u.c.

Lai pašvaldība šīs ar likumu noteiktās funkcijas varētu realizēt, nepieciešami zemes gabali atbilstošu objektu būvniecībai un apkalpošanai, kā arī pašvaldības valdījumā esošas teritorijas zaļo zonu un kapsētu ierīkošanai un uzturēšanai. Valkas novada pašvaldības īpašumā esošie zemesgrāmatā reģistrētie un pašvaldībai piekrītošie zemes gabali pilnībā nenodrošina šo funkciju realizēšanu. Tādēļ, zemāk sniegts pašvaldības funkciju realizēšanai nepieciešamo zemju saraksts, kas uzskatāmi attēlots arī grafiskajā daļā „Valkas pilsētas kadastra karte”.

Dzīvojamai apbūvei nepieciešamās teritorijas

Pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 9.punktu, kas nosaka, ka viena pašvaldības autonomām funkcijām ir sniegt palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļu jautājumu risināšanā, zemāk minētie zemes gabali paredzēti savrupmāju un mazstāvu dzīvojamo māju celtniecībai. Zemes gabaliem pirms to sadalīšanas apbūves gabalos, nepieciešama detālplānojuma (DP) izstrāde:

8.tabula

Apbūvei nepieciešamās teritorijas

Valdemāra iela 2 (daļa)	K.Nr. 9401 004 0416	
Cimzes iela 2	K.Nr. 9401 004 0151	0.2ha (nav nepieciešams DP)
Cēsu iela 7	K.Nr. 9401 006 0272	0.6ha
Apbūve	K.Nr. 9496 008 0119	

Kapsētu teritorijas

Pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 2.punktu, kas nosaka, ka viena no pašvaldības autonomām funkcijām ir Kapsētu teritorijas izveidošana un to uzturēšana, ir paredzēts arī paplašināt kapsētu teritoriju pie Mežu kapiem.

9.tabula

Kapsētu teritorijas

Miera iela 2	K.Nr. 9401 001 0714	6.7ha
Miera iela 9A	K.Nr. 9401 001 0716	1.1ha
Rīgas iela 37A	K.Nr. 9401 001 0732	0.7ha
Varoņu iela 29	K.Nr. 9401 006 0270	0.3ha
Varoņu iela 31	K.Nr. 9401 006 0271	4.0ha
Varoņu iela 31A	K.Nr. 9401 006 0275	0.5ha
Brīvzemnieka iela 2	K.Nr. 9401 006 0276	10.4ha
Brāļu kapi	K.Nr. 9496 008 0099	1.0ha
Kapsēta	K.Nr.9496 006 0067	4.8ha
Jāņkalns	K.Nr.9496 002 0026	0.6ha
Pieminekļis	K.Nr.9496 008 0205	0.3ha
Stoķu kapi	K.Nr. 9488 001 0028	6.8ha

Rekreācijas teritorijas un skvēri

Pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 2.punktu, kas nosaka, ka viena no pašvaldības autonomām funkcijām ir gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu (tai skaitā ietverot zaļo zonu, parku, skvēru ierīkošanu un uzturēšanu) ir izdalīti zemes gabali, kas nepieciešami zaļo zonu, parku un skvēru uzturēšanai un ierīkošanai no jauna (Pedeles upes atpūtas teritorija).

10.tabula

Rekreācijas teritorijas un skvēri

Pedeles upe	K.Nr. 9401 001 0198	1.8ha
Rīgas iela 1A	K.Nr.9401 001 0223	0.2ha
Raiņa iela 2B	K.Nr. 9401 001 0231	0.2ha
Rīgas iela 9A	K.Nr. 9401 001 0322	0.1ha
Semināra iela 24	K.Nr. 9401 001 0424	0.2ha
Raiņa iela 9A	K.Nr. 9401 001 0531	0.1ha
Rīgas iela 37	K.Nr. 9401 001 0717	0.9ha
Raiņa iela 17	K.Nr.9401 001 0840	1.7ha
Beverīnas iela 7	K.Nr. 9401 001 0898	0.6ha
Rīgas iela 62B	K.Nr. 9401 004 0150	0.2ha
Parka iela 1A	K.Nr.9401 005 0153	1.7ha
Pedeles krasts	K.Nr. 9401 006 0130	4.5ha
Pedeles krasts	K.Nr. 9401 006 0131	4.6ha
Tālavas iela 24A	K.Nr. 9401 006 0132	0.5ha
Pedeles krasts	K.Nr. 9401 006 0198	3.5ha
Pilsētas mežs	K.Nr. 9401 006 0274	14.5ha
Domes bulvāris 7	K.Nr. 9401 006 0322	2.4ha
Pilsētas mežs	K.Nr. 9401 007 0125	3.1ha

Pilsētas mežs	K.Nr. 9401 007 0135	1.0ha
Parka iela 8A	K.Nr.9401 007 0147	0.3ha
Kalndzirnavu mežs	K.Nr.9401 007 0149	1.7ha
Pilsētas mežs	K.Nr. 9401 007 0137	3.8ha
Pilsētas mežs	K.Nr. 9401 007 0224	0.9ha
Mežs pie Estrādes	K.Nr. 9401 007 0320	7.7ha
Pilsētas mežs	K.Nr. 9401 007 0332	1.8ha
Pilsētas mežs	K.Nr. 9401 007 5106	0.7ha
Meža iela 8	K.Nr. 9401 007 0115	3.0ha
Smilšu iela 1A	K.Nr. 9401 008 0182	1.8ha
Pedeles upe un krasts	K.Nr. 9401 008 0198	2.0ha
Pilsētas mežs	K.Nr. 9401 008 0214	5.1ha
Ausekļa iela 7	K.Nr. 9401 008 0215	2.5ha
Ausekļa iela 9	K.Nr. 9401 008 0217	4.0ha
Pilsētas mežs	K.Nr. 9401 008 0223	0.7ha
Pilsētas mežs	K.Nr. 9401 008 0383	22.8ha
Rūjienas iela 1(Estrāde)	K.Nr. 9401 008 0554	1.8ha
Sedas upe visā novada teritorijā		
Zāģezers		

Teritorijas uzņēmējdarbības atbalstam

Pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 10.punktu, kas nosaka, ka viena no pašvaldības autonomām funkcijām ir sekmēt saimniecisko darbību administratīvajā teritorijā un rūpēties par bezdarba samazināšanu, ir izdalīti zemes gabali, kuri nodrošināmi ar infrastruktūru un piedāvājami investoriem pilsētas ekonomiskās attīstības veicināšanai.

11.tabula

Teritorijas uzņēmējdarbības atbalstam

Vienības Gatve 13	K.Nr. 9401 002 0102	ha
Gaujas iela 6	K.Nr. 9401 002 0108	3.5ha
Brītvzemnieku iela 7	K.Nr. 9401 006 0273	0.9ha
Ceplis	K.Nr. 9401 004 0318	8.7ha
Ķieģeļceplis 2	K.Nr. 9401 004 0319	3.6ha
Silmūrnieki	K.Nr. 9401 005 0525	4.3ha
Rūjienas iela 21		
Valdemāra iela 2 (daļa)	K.Nr.9401 004 0416	
Apbūve	K.Nr. 9496 008 0119	

Teritorija atkritumu apsaimniekošanas nodrošināšanai

Pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 2.punktu, kas nosaka, ka viena no pašvaldības autonomām funkcijām ir atkritumu savākšana, izvešana ir paredzēti zemes gabali, kuros izvietos atkritumu šķirošanas konteinerus un iekārtos laukumus.

12.tabula

Teritorijas atkritumu apsaimniekošanai

Vienības gatve 37	K.Nr. 9401 002 0312	7.6ha
Austras iela 10	K.Nr. 9401 008 0176	2.8ha

Rezervētas teritorijas konkrētu objektu celtniecībai

Pamatojoties uz “Valkas novada attīstības programmu 2010. – 2016.” (apstiprināta ar 2011.gada 31.marta Valkas novada domes sēdes lēmumu) norādītajiem mērķiem ir rezervētas teritorijas konkrētu objektu celtniecībai:

13.tabula

Teritorijas konkrētu objektu celtniecībai

Zaļās zonas izveide pie Latvijas – Igaunijas robežas	9401 001 0231	Raiņa iela 2B
BMX trase	9401 002 0108	Gaujas iela 6
Ugunsdzēsēju depo	9401 002 0111	Vienības gatve 11, daļa
Projektētais ceļš	9488 010 0156	(daļēji izmantots komunikāciju izvietojšanai)
Projektētais ceļš	9488 010 0176	
Projektētais ceļš	9488 014 0095	
Lugažu ūdens	9488 006 0278	(ūdenssaimniecības vajadzībām)
Apbūve	9496 008 0119	(attīrīšanas iekārtas)
Attīrīšanas iekārtas	9496 008 0256	(kanalizācijas un notekūdeņu attīrīšanas iekārtas)
Ēdnīcas laukums	9496 008 0225	(dziļurbums ar ūdens sūkņtavu)
Augstežas	9496 008 0199	(rekultivētā izgāztuve)

Valkas pilsētas A3 tranzītleļa izbūvei nepieciešamo teritoriju atsavināšana no zemju īpašniekiem (skat. saskaņojumi ceļa būvprojekta sadaļā „Zemju lietas”)

4.6. Mazdārziņu teritorijas Valkas pilsētā un novada apdzīvotajās vietās

Mazdārziņu teritoriju izveide Valkas pilsētā sākās laika posmā no 1960. līdz 1970. gadam. Sākoties zemes reformai, to skaits strauji samazinājās, jo daudz dārziņu atradās uz zemēm, uz kurām tika atjaunotas īpašuma tiesības bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu likumiskajiem mantiniekiem.

Novada teritorijā nav izplatītas mazdārziņu teritorijas. Lielākais skaits mazdārziņu ir izveidojusies Valkas pilsētā pie daudzdzīvokļu mājām, Kārķu, Vijciema un Sēļu ciemos.

Katram dārziņa lietotājam tiek sagatavots un izsniegts *nomas līgums vai akts* par zemes gabala nodošanu izmantošanā ar nomā nodotā zemes gabala plānu, dārziņa izmantošanas noteikumiem un brīdinājumu, ka novada domei ir tiesības pārtraukt zemes lietošanas tiesības, ja zemes gabals nepieciešams pašvaldības saimnieciskajām vajadzībām, vai ja zemes gabals tiek nodots atsavināšanai vai kā zemes reformas pabeigšanai atzīmētajiem zemes gabaliem – tiek atjaunotas īpašuma tiesības. Lietojot mazdārziņu, jāņem vērā - ja kāda no šīm teritorijām būs nepieciešama celtniecībai vai novada saimnieciskajām vajadzībām, dārziņu lietotājiem tiks pārtrauktas lietošanas tiesības. Tāpēc mazdārziņu skaits ar katru gadu samazināsies. Atsevišķas mazdārziņu teritorijas ir sadrumstalotas un uz tām atrodas mazs skaits dārziņu.

Ne Valkas pilsētā, ne citā Valkas novada teritorijā nav paredzēts veidot jaunas mazdārziņu teritorijas. Mazdārziņu teritorijas nav attēlotas kartogrāfiskajā materiālā, jo šo teritoriju platības ir relatīvi mazas un katrai teritorijai, uz kuras atrodas dārziņi, ir paredzēts konkrēts zemes lietošanas mērķis (vienģimenes un divģimeņu dzīvojamo māju apbūve, daudzdzīvokļu māju apbūve, perspektīvā jauktas ražošanas apbūves teritorija u.t.t.).

- mazdārziņa izmantošanas veids – sakņu dārzs ar īslaicīgo apbūvi vai bez tās;
- uz mazdārziņa var būt īslaicīga apbūve (inventāra novietne, 1 vai 2 siltumnīcas);
- mazdārziņi var būt iežogoti ar metāla stieplu pinuma žogu 1.5 m augstumā neuzkrītošā, zaļā krāsā.

5. Dabas un kultūrvēsturiskais mantojums

5.1. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Valkas novada teritorijas bioloģiskā daudzveidība ir saistīta ar īpaši aizsargājamām teritorijām.

Valkas novadā atrodas sekojošas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas:

- Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts;
- Aizsargājamo ainavu apvidus Ziemeļgauja – NATURA 2000 teritorija;
- dabas liegums „Kārķu purvs” – NATURA 2000 teritorija 292,5 ha;
- dabas liegums „Bednes purvs” – NATURA 2000 teritorija 22 ha;
- dabas liegums „Vadaiņu purvs” – NATURA 2000 teritorija 221,4 ha;
- dabas liegums „Sedas purvs” – NATURA 2000 teritorija 330,1 ha;
- dabas liegums „Burgas pļavas” – NATURA 2000 teritorija 19,2 ha;
- dabas liegums „Lapiņu ezers” – NATURA 2000 teritorija 0,8 ha;
- dabas liegums „Taurīšu ezers” – NATURA 2000 teritorija 1,6 ha;
- mikroliegums „Bulvāra riests” – NATURA 2000 teritorija;
- mikroliegums „Igaunijas riests” – NATURA 2000 teritorija.

Valkas novadā esošajām Īpaši aizsargājamām dabas teritorijām dabas aizsardzības plāni izstrādāti sekojošiem dabas liegumiem – Sedas purvs, Burgas pļavas, aizsargājamo ainavu apvidum Ziemeļgauja.

Dabas pieminekļi

Valkas novadā ir 46 aizsargājamie koki (dižkoki, atbilstoši MK noteiktajiem kritērijiem) un tie doti tabulā 3 .pielikumā.

Dižkokiem ir liela nozīme vispārējās bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, jo to apdzīvojošo sugu daudzveidība, ir labs vides kvalitātes raksturojums. Dižkoks uztverams kā patstāvīga ekosistēma, un ir dzīvotelpa daudzām retām un apdraudētām zīdītāju, putnu, kukaiņu, sēņu sugā un citiem organismiem. Svarīgākais normatīvs, kas nosaka dižkoka statusu un apsaimniekošanu ir 02.03.1993. likums "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" ("LV", 5, 25.03.1993.) [stājas spēkā 07.04.1993.] ar grozījumiem 31.03.2010. likums ("LV", 59 (4251), 14.04.2010.) un Ministru kabineta noteikumi Nr. 264 (16.03.2010.) "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" ar to 2. pielikumā dotajiem dižkoku kritērijiem.

14. tabula

Mikroliegumi

Nr.p.k.	Kadastra vienības Nr.	Meža Kvartāla Nr.	Platība, ha
1.	94960040043	491., 508.	9,3
2.	94960040043	461., 475.	9,9
3.	94880120008 94920030015 94960110014 94880080019	27., 138., 139., 244., 376.	43,3
4.	94880120008 94920030015 94960050039 94520040008	139., 243.-244., 482., 50.	40,7
5.	94660060229; 94880010023; 94880040040; 94880050087; 94880070049; 94880120008; 94880120012; 94880130009; 94880130015; 94880150008; 94880170035; 94920020076; 94920030015; 94920050206; 94960010007; 94960030045; 94960040042; 94960050039;	(840207101) 107., 108., 128., 129. (840407101) 425.-426., 432.- 434. (840407102) 125., 127., 128., 130., 131. (840507101) 263., 264., 279., 280., 282. (840507103) 31., 32., 44.-46., 60.-62., 77.-79., 88.-90., 93., 126.- 127., 145.-146. (840607103) 240.-241., 249., 250., 278., 296., 348., 389., 390., 450., 466., 478. (840707103) 184., 220., 221., 231., 257., 279.- 281., 297.-299., 321.-322., 372., 373., 401.-402., 467., 479.	1364,7
6.	94880070049	133., 134.	24,4
7.	94880150008 94920030015 94920050206	176., 177., 244., 548., 549.	15,0
8.	94920010035	188.	3,3
9.	94660080127	155.	2,7
10.	94880070049 94520060015	151., 252.	9,0
11.	94920020070	267., 308.	11,7

Biosfēras rezervāts

Saskaņā ar likuma „Par Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātu” 5.pantu, ZBR teritorijā ietilpst tā Valkas novada daļa, kas atrodas uz rietumiem no dzelzceļa līnijas Rīga-Valga. Daļa no tās ietilpst ZBR ainavu aizsardzības zonās „Seda-Ērgeme” un „Seda”, bet pārējā daļa – ZBR neitrālajā zonā. Atbilstoši minētā likuma 15. pantam, īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumus ainavu aizsardzības zonā nosaka MK 10.10.2000. noteikumi Nr.353 „Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Ir izstrādāts Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta Ainavu ekoloģiskais plāns.

Aizsargājamais ainavu apvidus „Ziemeļgauja”

Aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja” (daļa), Natura 2000 teritorija, ar VIDM rīkojumu Nr.729 no 13.12.2007. ir apstiprināts dabas aizsardzības plāns, ir spēkā MK 20.11.2008. noteikumi Nr.957 „Aizsargājamo ainavu apvidus „Ziemeļgauja” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.

Saskaņā ar MK 02.06.2009. noteikumu Nr.507 „Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums” 2.punktu, DAP (ZBR administrācija) veic visu minēto ĪADT pārvaldīšanu.

5.2. Kultūrvēsturiskais mantojums

Valsts aizsargājami kultūras pieminekļi izdalīti ar mērķi saglabāt to zinātnisko, kultūrvēsturisko un estētisko vērtību. Pašvaldības nozīmes kultūrvēsturiskie objekti - parādīt kultūras objektus, kuri perspektīvā varētu iegūt valsts noteiktu aizsardzības statusu.

Valkas novada teritorijā atrodas 33 no Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā ietvertajiem kultūras pieminekļiem, kas apstiprināti ar LR Kultūras ministrijas 05.10.2009. KM rīkojums "Grozījums Kultūras ministrijas 1998.gada 29.oktobra rīkojumā Nr.128 "Par Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu"" ("LV", 165 (4151), 16.10.2009.) Aizsargājami un izmantojami saskaņā ar likumu „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” un MK 26.08.2003. noteikumiem Nr.474 - Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju, valsts pirkuma tiesībām un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu. No 33 kultūras pieminekļiem, 27 ir nekustamie kultūras pieminekļi. Bez tam novada teritorijā ir 12 vietējās nozīmes kultūrvēsturiskie objekti.

Valkas novada teritorijā atrodas 23 valsts vai vietējas nozīmes arheoloģiskie pieminekļi, 6 – mākslas pieminekļi, 3 arhitektūras pieminekļi un 1 vēstures pieminekļis. 2002. gadā Vijciema čiekurkalti iekļāva Eiropas kultūras mantojuma sarakstā, bet 2008. gadā tā ieguva neparastā Eiropas kultūras mantojuma statusu. Valsts aizsardzībā esošo nekustamo kultūras pieminekļu saraksts dots 4.pielikumā.

6. Vides kvalitāte

Valkas novadā nav daudz lielas ražošanas teritorijas, kuras apdraudētu vides kvalitāti. Piesārņotās vai potenciāli piesārņotās teritorijas dotas tabulā 6.1.punktā 15. tabulā.

6.1. Piesārņotās vai potenciāli piesārņotās teritorijas

15. tabula

Piesārņotās vai potenciāli piesārņotās teritorijas

Administratīvā teritorija	Objekts, teritorija
Ērgemes pagasts	Bijusī PSRS armijas kara bāze; Bijusī degvielas noliktava Omuļos; Bijušais cūku komplekss "Noriņas"; Bijusī degvielas noliktava "Smiltnieki"; Bijusī lopu kapsēta Vēnēs; Bijusī atkritumu izgāztuve "Kalniņi"; Bijusī degvielas noliktava Turnā; Bijusī graudu kodinātava Strautiņos; Bijusī atkritumu izgāztuve "Silzemnieki";
Kārķu pagasts	Bijusī degvielas glabātuve "Dīķkalni"; Bijusī degvielas glabātuve "Bāliņi"; Bijusī atkritumu izgāztuve "Lāčkalni";
Zvārtavas pagasts	Rekultivētā atkritumu izgāztuve "Augstežas"; Degvielas uzpildes stacija Stepos; Liellopu ferma "Vasi";
Valkas pilsēta	DUS Meža ielā 2; SIA "Tīne" DUS, NB, Tālavas ielā 35a; Agroķīmija, Kronvalda ielā; DUS Lauktechnikā, Varoņu ielā 35; SIA "Tīne" DUS, NB, Rīgas ielā 80; DUS Rūjienas ielā 7; Rekultivētā izgāztuve Raiņa ielā 90a; SIA „PEPI RER” Parka ielā 25;
Valkas pagasts	Atkritumu izgāztuve Sēļi (Pašvaldība, zeme – privātīpašums 5000 m ² , slēgta – rekultivēta, 1.5km no Sēļiem Liellopu novietnes Priedes (SIA Sedaskalni, neizmanto, 1.0 km no Sēļiem) Mehāniskais sektors Sēļos (SIA Sedaskalni, neizmanto, Sēļos) Mehāniskais sektors Lugažos ar naftas produktu noliktavu (SIA Vārpas 1, J.Valģis, neizmanto) Naftas produktu noliktava (SIA Sedaskalni, neizmanto, Sēļos) Mēra kapsēta (mājdzīvniekiem, pašvaldība, slēgta no 1959.g., 1,5km no Sēļiem) Ķīmikāliju noliktava (Valsts brīvā zeme, nojaukta, 0.5km no Sēļiem) Liellopu ferma (Privātīpašums, daļēji izmanto, 0.5km no Lugažiem)

6.2. Atmosfēras piesārņojums

Valkas novadā izmešu avotu un gaisu piesārņojošo vielu uzskaitē uzsākta 1991.gadā bijušā Valkas rajona sastāvā. Novada teritorijai ir raksturīgas divas izmešu avotu grupas:

1. stacionāro avotu izmeši;
2. mobilo avotu izmeši - (autotransports, dzelzceļš), izņemot izmetes no individuālo māju un nelielo privātuzņēmumu apkures. Izmets no mobilajiem avotiem novadā tiek kontrolētas periodiski: uz ceļiem un uzņēmumos.

Tādējādi gaisa kvalitāti novadā vairāk ietekmē stacionārie un mobilie piesārņojošo vielu izmešu avoti, mazāk gaisa piesārņojuma pārrobežu pārnese. Ņemot vērā kopējo rūpnieciskās ražošanas samazināšanos, kā arī veiktos energoefektivitātes pasākumus, kopumā vērojama tendence samazināties gaisa piesārņojošo vielu emisijai no stacionāriem piesārņojuma avotiem.

Nopietnu piesārņojumu atmosfērā sastāda mazie objekti (individuālo māju apkure, katlu mājas ar jaudu zem 0,2 MW), kuru izmeši netiek inventarizēti un uzskaitīti.

Nozīmīgākie kaitīgo vielu emisijas objekti Valkas pilsētā ir SIA "PEPI RER", SIA "Tīne" naftas bāze, Valkas pilsētas domes katlu māja Raiņa ielā 12, Valkas pilsētas domes katlu māja Rūjienas ielā 5.

6.3. Sadzīves un bīstamie atkritumu

Atkritumu saimniecība ietver sadzīves atkritumu konteineru, šķiroto atkritumu konteineru un zaļo atkritumu savākšanu un iztukšošanu.

Par sadzīves atkritumu, šķiroto atkritumu un lieltgabarieta atkritumu konteineru izvešanu pilsētas teritorijā, domei ir noslēgts līgums ar Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizāciju (turpmāk tekstā ZAAO). Organizācija sadzīves atkritumu konteinerus pie daudzdzīvokļu mājām iztukšo divas reizes nedēļā.

Valkas pilsētā ir izveidots šķiroto atkritumu laukums „Austrās” (Eko laukums), kur konteineros var likt papīru, kartonu, stikla pudeles, plastmasas pudeles, logu stiklu, plēves u.c. Šeit var novietot arī lieltgabarieta atkritumus un elektropreces – ledusskapjus, veļas mašīnas, televizorus, dīvānus, skapjus u. c. Sadzīves atkritumus šķiroto atkritumu laukumā nepieņem. Šķiroto atkritumu laukumā konteinerus izved pēc pieteikuma. 2008. gadā iegādāts jauns ekskavators NEW HOLLAND 110 ar speciālo aprīkojumu, kurš paredzēts darbam kompostēšanas laukumā „Nagliņas”.

Ar ES ERAF projekta līdzfinansējumu Valkas pilsētā ir izveidots atkritumu savākšanas laukums un uzbūvēts bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas laukums.

Valkas pilsētas daudzdzīvokļu mājas pagalmos ir izveidoti ekopunkti (Merķeļa, Stendera, Tālavas ielā un divi mikrorajonā).

Novada teritoriju apkalpo SIA „Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija” (ZAAO), kas īsteno centralizētu atkritumu apsaimniekošanu (ieskaitot atkritumu savākšanu, transportēšanu un noglabāšanu), var secināt, ka atkritumu savākšanas sistēma reģionā kopumā ir pietiekami attīstīta. Par atkritumu izvešanu tiek slēgti līgumi gan ar iestādēm un uzņēmumiem, gan privātpersonām. Reģionā atkritumi, galvenokārt, tiek savākti konteineros. Izmantojamo atkritumu savākšanai konteineru tilpums ir dažāds, - no 0,1 m³ līdz 22 m³. Valkas pilsētā ir slēgta atkritumu izgāztuve; 2008.gadā tika pabeigta tās rekultivācija.

Ērgemes, Kārķu pagasta teritorijā esošās atkritumu izgāztuves ir slēgtas un rekultivētas. Vijciema pagasta teritorijā esošā atkritumu izgāztuve ir slēgta jau 1999. gadā. Ir veikta izgāztuves rekultivācija. Zvārtavas pagasta teritorijā slēgtas 2 atkritumu izgāztuves – Kalnaine (1986.g.) un Lāciši (1975.g.). Izgāztuve Augstežas (ierīkota 1982. gadā) rekultivēta.

Augnes un gruntsūdeņu piesārņojums Valkas pagasta teritorijā klasificējams kā 2 veidu piesārņojums:

- piesārņojums, kas veidojas vai arī var veidoties pašreiz saimnieciskās darbības rezultātā neievērojot likumdošanā noteiktās prasības, vai arī avārijas situācijās;
- piesārņojums, kas veidojies pagājušā gadsimta saimnieciskās darbības rezultātā.

Vēsturiskais piesārņojums izveidojies bijušajās atkritumu izgāztuvēs. Iespējami arī atsevišķi piesārņoti laukumi bijuši fermu, kalnu māju, degvielas bāzes un mehānisko darbnīcu teritorijās, bet ierobežotās informācijas dēļ, nevienu no tiem bez papildus izpētes nevar uzskatīt par apdraudējumu videi.

Pašreiz ZAAO savāc atkritumus tikai daļu no iespējamā Valkas novada atkritumu daudzuma. Notiek atkritumu noglabāšana neatļautās vietās, kā arī sadedzināšana, kas ir viens no galvenajiem kaitīgo vielu rašanās avotiem. Galvenais uzdevums ir panākt, lai visi iedzīvotāji, uzņēmējdarbības pilnībā iekļautos ZAAO, lai tiktu savākti un apglabāti visa veida atkritumi, netiktu pieļauta nesankcionēta atkritumu apglabāšana, apkārtējās vides piesārņošana.

Valkas novada dome 2010.gadā ir noslēgusi līgumu par kritušo mājlopu un mājdzīvnieku liķu savākšanu un utilizāciju ar SIA „Reneta”.

No 2010.gada ZAAO aktīvi uzsākusi papīra savākšanu. Vairākas speciālās kartona kastes papīram ir izvietotas Valkas novada administrācijas ēkās (Beverīnas 3, Semināra 9, Semināra 29).

Valkas pilsētas Mākslas skola un PII „Pasaciņa” iesaistījās ZAAO rīkotajā akcijā 2009/2010.gadā, kur pret nodoto makulatūras 1 tonnu varēja saņemt 5 kg zīmēšanas papīru.

6.4. Saimnieciskās darbības izraisītie riski

Riska teritorijas raksturo palielināta avārijas vai nevēlamā procesa varbūtība vai atkārtotāšanās biežums, seku apjoms un zaudējumi, ko izsaka šādās kategorijās:

- cilvēku veselības vai dzīvības apdraudējums,
- materiālie zaudējumi,
- kaitējums vai nevēlamas pārmaiņas vidē.

Mērķis

Nodrošināt iedzīvotāju veselības un mantisko vērtību aizsardzību, vides saglabāšanu ugunsnelaimju, katastrofu un dabas stihiju gadījumos.

Izmantošana

Objektus izmanto saimnieciskajā darbībā atbilstoši to mērķim, ievērojot nepieciešamos drošības pasākumus.

Novada teritorijas plānojums rekomendē:

Kā nacionālās nozīmes riska teritorijas un objektus noteikt:

1. Perspektīvo nacionālās nozīmes paaugstināta rūpniecisko avāriju riska objektu sarakstā iekļauta:

- SIA “Tīne” (Valkā, Tālavas 35a) - degvielas uzpildes stacija.

2. Perspektīvās nacionālās nozīmes paaugstināta riska teritorijās iekļauti ugunsbīstamās teritorijas :

- Sedas kūdras purvs (neliela daļa purva teritorijas atrodas Valkas novadā, Ērgemes pagastā).
- Pieguļošā dzelzceļa teritorijā esošie meži starp Valmieras un Smiltenes ceļiem līdz Gaujas upei.

3. Perspektīvās nacionālās nozīmes applūstošās teritorijas:

- Valkas pilsēta – Pedeles upes un Pedeles upes un (Zāģezera un Sēlijas ielas slūžas). Avārijas gadījumā tiek applūdinātas pārrobežu teritorijas.
- Zvārtavas pagasts - pavasaros pārplūst Gaujas pļavas, applūst vairākas viensētas;
- Mazie HES.

Šo paaugstināta riska teritoriju pārplūšanas gadījumā tiek bojāti tilti, ražošanas objekti, iedzīvotāju mājokļi.

Kā novada nozīmes riska teritorijas un objektus noteikt:

- Bijušo Sibīrijas mēra kapsētu: Valkas pagasta “Vēverzemniekos”.
- Sprādzienbīstamos objektus: gāzes saimniecība Valkā, lokālās lielākās degvielas uzpildes stacijas Valkas novada teritorijā.
- Ugunsbīstamos objektus un teritorijas:
  - degvielas uzpildes stacijas un gāzes uzpildes staciju Valkā;
  - kokapstrādes uzņēmumus;
  - kūdras purvus;
  - pļavas uz kūdras slāņiem;
  - mežu masīvus.
- Starp potenciāli bīstamākajām transporta maģistrālēm Valkas novadā izdalīt:
  - Valsts nozīmes galveno autoceļu A3 (E264);
  - Dzelzceļš Rīga – Tallina un Sanktpēterburga.

Elektrolīniju un telefonlīniju bojājumu novēršanai Valkas novadā paredzētas Ziemeļaustrumu augstsprieguma tīklu avārijas brigādes un Valkas telekomunikāciju centra avārijas brigāde.

Plānojumā noteiktas nacionālās un vietējās nozīmes riska objektu aizsargjoslas, atbilstoši likumam “Aizsargjoslu likums” un LR MK izstrādātai metodikai.

6.5. Mūsdienu eksodinamiskie procesi

Novada teritorijā eksodinamisko procesu raksturu, intensitāti un attīstības tendences nosaka dabisko hidrometeoroloģisko, hidro- un litodinamisko, ģeotektonisko, ģeoloģisko un daļēji arī antropogēno faktoru kopums. Novada teritorijā eksodinamiskos procesus nosaka teritorijas līdzenais reljefs un vāji caurlaidīgi ieži, tādēļ reljefa pazeminājumiem raksturīgi pārpurvošanās procesi.

Pārpurvošanās attīstās novada teritorijas pazeminājumos, it īpaši upju ielejās. Novada teritorijā zemes virsmu veidojošie vāji ūdeni caurlaidīgie ieži un samērā līdzenais zemes reljefs veicina pārpurvošanās procesu intensificēšanos. To ietekmē arī meliorācijas sistēmu stāvoklis. Pārpurvošanos var izraisīt aizsērējušas caurtekas, kā arī to neierīkošana, veicot saimniecisko darbību.

Karsta procesi noris zem kvartāra segas iegulošajos plaisainā, kavernoza dolomīta slāņos. Plaisas dolomītā, it īpaši vertikālās, ietekmē arī hidroģeoloģiskos procesus, veidojot karsta kritenes. Ūdenim skalojot un šķīdinot dolomītu un dolomītmerģeli, plaisas veidojas lielākas un dziļākas. Tā rezultātā veidojas tukšumi un zemes iebrukumi.

7. Iedzīvotāji un apdzīvojuma struktūra

7.1 Iedzīvotāji

Kopīgais iedzīvotāju skaits pēc pilsonības migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk tekstā PMLP) datiem 2010. gada sākumā Valkas novadā bija 10 568.

Novada kopīgā demogrāfiskā slodze² uz 2010. gada sākumu bija 540 iedzīvotāji līdz darbības vecumam un virs darbības vecuma uz 1000 iedzīvotājiem darbības vecumā. Demogrāfiskā slodze ir augstāka un līdz ar to nelabvēlīgāka nekā Latvijā kopumā – 514.

16. tabula

Vecuma struktūra un demogrāfiskā slodze uz 2010. gada 1.janvāri

<i>Novada teritorija</i>	<i>Iedzīvotāju skaits</i>	<i>Iedzīvotāji līdz darbības vecumam</i>	<i>Iedzīvotāji darbības vecumā</i>	<i>Iedzīvotāji virs darbības vecuma</i>	<i>Demogrāfiskā slodze</i>
<i>Dati uz 01.01.2010</i>					
Valka	6088	681	3930	1477	549
Ērgemes pagasts	1006	117	661	228	522
Kārķu pagasts	757	97	475	185	594
Valkas pagasts	1486	237	980	269	516
Vijciema pagasts	753	94	506	153	488
Zvārtavas pagasts	478	63	311	104	537
Latvijā	2254653	309238	1489385	456030	514
Kopā novadā	10 568	1289	6863	2416	540

Pēc PMLP datiem

² Demogrāfiskā slodze - darbības vecumu nesasniegušo un pārsniegušo personu skaits vidēji uz 1 000 personām darbības vecumā.

7.2. Apdzīvojums

Valkas novada apdzīvojuma struktūru veido viena pilsēta un pieci pagasti. Lielākā apdzīvotā vieta novadā ir Valkas pilsēta, kurā dzīvo 6088 iedzīvotāju jeb 57,6 % no visas novada teritorijas. Valkas pilsēta ir Valkas novada administratīvais centrs. Salīdzinot ar bijušā rajona pilsētām Valka (6088) iedzīvotāju skaita ziņā ir apdzīvotākais novada centrs. Smiltēnē 2010. gada sākumā dzīvoja 5778 iedzīvotāju, Sedā ar lauku teritoriju 1558 iedzīvotāju, bet Strenčos 1415 iedzīvotāju.

Valkas novada kopējais iedzīvotāju blīvums ir 11,6 iedzīvotāji uz vienu kvadrātkilometru. Novada lauku teritorijā – Ērgemes, Kārķu, Valkas, Vijciema un Zvārtavas pagastos vidējais iedzīvotāju blīvums ir (5,0) iedzīvotāji uz kvadrātkilometru, kas ir zemāks par vidējo Latvijas iedzīvotāju blīvumu, kas 2009. gadā bija 35 cilvēki uz km². Zvārtavas pagastā ir viszemākais – 2,8 iedzīvotāju uz vienu kvadrātkilometru.

Būtisku lomu novada teritorijā spēlē ciemi, kuros dzīvo lielākā daļa no pagastu teritoriju iedzīvotājiem. Daudzi iedzīvotāji dzīvo arī Latvijai tradicionālās viensētās. Apdzīvojuma raksturs atbilst caurmēra Latvijas lauku teritorijām, to nosaka iedzīvotāju sadalījums pēc dzīves vietas ciemos un viensētās.

17. tabula

Iedzīvotāju skaits novada apdzīvotajās vietās un vietējās nozīmes centros 2009. gadā

	<i>Iedzīvotāju skaits uz 01.01.2009</i>
Ērgemes pagasts	
Ērgeme - vietējās nozīmes centrs - ciems	320
Omuļi – apdzīvota vieta	43
Turna – apdzīvota vieta	92
Vijciema pagasts	
Vijciems - vietējās nozīmes centrs – ciems	347
Kārķu pagasts	
Kārķi vietējās nozīmes centrs - ciems	360
Vēveri – apdzīvota vieta	19
Veckārķi – apdzīvota vieta	33
Valkas pagasts	
Sēļi - vietējās nozīmes centrs - ciems	327
Lugaži - vietējās nozīmes centrs - ciems	303
Saule – apdzīvota vieta	26
Zīle – apdzīvota vieta	35
Pedele – apdzīvota vieta	35
Zvārtavas pagasts	
Stepi - vietējās nozīmes centrs – ciems	181
Mierkalns – apdzīvota vieta	32
Putras – apdzīvota vieta	16

Zaķi – apdzīvota vieta	57
Vērsīši – apdzīvota vieta	10
Jaunāmuiža – apdzīvota vieta	7
Cirgaļi – apdzīvota vieta	15
Kaģumciems – apdzīvota vieta	15

Apdzīvoto vietu relatīvais lielums ir būtisks rādītājs saistībā ar apdzīvoto vietu tīklu un kopējo iedzīvotāju skaitu, kā arī saimniecisko dzīvi teritorijā. Visos pagastos galvenie ciemi ir arī saimnieciskās dzīves centri, ar salīdzinoši daudzveidīgu saimniecisko struktūru. Taču ņemot vērā zemo iedzīvotāju blīvumu, kā arī iedzīvotāju koncentrāciju galvenokārt ciemos, turklāt apstākļos, kur ciemu skaits uz teritorijas platību ir salīdzinoši zems, liek meklēt novadā jaunas attīstības iespējas pakalpojumu teritoriālā izkārtojuma pilnveidē un iedzīvotāju mobilitātes iespēju veicināšanā, nodrošinot iespējami daudz pakalpojumu visos pagastu centros un organizējot ikdienas laikā pastāvīgi funkcionējošu iekšējo sabiedriskās satiksmes tīklu.

7.3. Iestāžu, sabiedrisko institūciju un uzņēmumu raksturojums

Valkas novadā ražošana un saimnieciskā darbība notiek saskaņā ar dabas un vides līdzsvarotu un ilgtspējīgu attīstību, attīstības pamatā ir ievēroti interešu saskaņotības un partnerattiecību principi – sadarbība starp pašvaldību, uzņēmējdarbības pārstāvjiem un sabiedrību.

Novada attīstībā būtiska nozīme ir ģeogrāfiskam faktoram, kas raksturo teritoriju, kurā novads ietverts. Novada lauku teritoriju aizņem 62 % meži, kas ir pamats mežsaimniecības un kokapstrādes attīstībai novadā. Otra attīstītākā nozare ir lauksaimniecība, galvenokārt piena lopkopība, graudkopība un kartupeļu audzēšana. Blakus tradicionālām nozarēm, Valkas novadā tiek audzētas savvaļas govīs, ir briežu dārzs.

Novada ekonomiskās izaugsmes svarīgākās vērtības ir novadā dzīvojošie un strādājošie cilvēki, novada uzņēmumi, dabas un kultūrvēsturiskais vērtības, pieejama un kvalitatīva inženiertehniskā infrastruktūra.

Atrašanās pie Igaunijas robežas pēdējos gados ir pamatā ES pārrobežu sadarbības programmu finansējuma piesaistei novada attīstībai. Ir ieviesti dažādi projekti un turpinās ES finansējuma piesaiste vides, tūrisma un infrastruktūras sakārtošanā.

18.tabula.

**Valkas novada kopējais uzņēmumu skaits pa nozarēm (pēc NACE klasifikatora),
kur ir reģistrēti vairāk par vienu uzņēmumu**

Darbības veids	NACE	skaits
Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	47.11	9
Kokmateriālu, būvmateriālu un sanitārtehnikas ierīču vairumtirdzniecība	46.73	6
Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	49.41	6
Mežizstrāde	02.20	6
Pārējā mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos	47.19	6
Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	16.10	6
Sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana	68.20	5
Nekustamā īpašuma pārvaldīšana par atlīdzību vai uz līguma pamata	68.32	4
Restorānu un mobilo ēdināšanas vietu pakalpojumi	56.10	4
Automobiļu rezerves daļu un piederumu mazumtirdzniecība	45.32	3
Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana	01.11	3
Grīdas un sienu apdare	43.33	3
Mežkopība un citas mežsaimniecības darbības	02.10	3
Uzskaites, grāmatvedības, audita un revīzijas pakalpojumi; konsultēšana nodokļu jautājumos	69.20	3
graudaugu un citur neklasificētu lauksaimniecības kultūru audzēšana	01.11	3
izolācijas ierīkošana	45.32	3
Automobiļu apkope un remonts	45.20	2
Dzīvojamu un nedzīvojamo ēku būvniecība	41.20	2
Izmitināšana viesu mājās un cita veida īslaicīgas apmešanās vietās	55.20	2
Kabeļu telekomunikācijas pakalpojumi	61.10	2
Namdaru un galdniecības izstrādājumu ražošana	16.23	2
Plastmasas plātņu, lokšņu, cauruļu un profilu ražošana	22.21	2
Pārējo koka izstrādājumu ražošana; korķa, salmu un pīto izstrādājumu ražošana	16.29	2
Sporta preču mazumtirdzniecība specializētajos veikalos	47.64	2
Tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana	35.30	2
Ziedu, augu, sēklu, mēslošanas līdzekļu, istabas dzīvnieku un to barības mazumtirdzniecība specializētajos veikalos	47.76	2
jūras un piekrastes ūdenstransports	61.10	2
jūras un piekrastes ūdeņu transports	61.10	2
laikrakstu iespiešana	22.21	2

Valkas novadā valsts un sabiedrisko iestāžu pakalpojumus galvenokārt var saņemt Valkas pilsētā.

8. Infrastruktūra

8.1 Satiksmes infrastruktūra

Satiksmes infrastruktūra ir viens no teritorijas infrastruktūras elementiem, kas nodrošina tās dzīvotspēju. Konkurētspējīga satiksmes infrastruktūra ir viens no svarīgākajiem priekšnoteikumiem novada ekonomiskai attīstībai. Valkas novada novietojums Latvijas pierobežā ir labvēlīgs kravas un pasažieru pārvadājumu attīstībai.

8.1.1. Autoceļi

Kopīgais ceļu garums Valkas pilsētā, Ērgemes, Kārķu, Valkas, Vijciema un Zvārtavas pagastos ir 491,11 km, no tiem 223,47 km ir valsts galvenie autoceļi un 267,64 km ir pašvaldību ceļi. Valkas novada teritorijā meža ceļu kopējais garums pēc AS „Latvijas valsts meži” sniegtajiem datiem ir 301, 61 km. Ņemot vērā lielo teritoriju platību, mežu masīvus, ceļu blīvums ir neliels – 0,54 km uz kvadrātkilometru. Šis rādītājs atpaliek no Latvijas vidējā rādītāja.

19. tabula

Autoceļu garums novada teritorijā

Novada teritorija	Autoceļu kopgarums pašvaldībā, km	No tiem		Kopējais ceļu blīvums, km / 1 km ²
		Valsts autoceļi, km	Pašvaldību autoceļi, km	
Valkas pilsēta	44,15		44,15	3,11
Ērgemes pagasts	108,61	42,7	65,91	0,61
Kārķu pagasts	75,37	46,8	28,57	0,61
Valkas pagasts	120,83	65,74	55,09	0,43
Vijciema pagasts	58,26	35,2	23,06	0,41
Zvārtavas pagasts	83,89	33,03	50,86	0,49
Kopā novadā	491,11	223,47	267,64	0,54

Valkas pilsētas un Valkas pagasta teritoriju šķērso valsts galvenais autoceļš A3 (Inčukalns – Valmiera – Igaunijas robeža). Valkas pagasta teritorijā šī ceļa garums ir 12 kilometri un 6,4 kilometri iet pa Valkas pilsētas ielām. Šim ceļam ir dots arī Eiropas ceļu Nr. E 264.

Novada teritoriju šķērso šādi valsts reģionālie autoceļi:

- P22 Valka – Rūjiena;
- P23 Valka - Vireši;
- P24 Valka - Smiltene.

Ceļš P22 šķērso trīs pagastus Kārķu, Ērgemes un Valkas pagastus. Šis ceļš savieno Valku ar Rūjienu un iet cauri diviem pagastu centriem Kārķiem un Ērgēmi. No Valkas līdz Vēveriem tas ir asfaltēts, melnais segums ir arī Kārķu ciemā.

Ceļš P23 Valka - Vireši šķērso Valkas pagasta lielāko ciemu Sēļi un iet arī caur Zvārtavas pagasta centru Stepī. Asfalts ir tikai posmā Valka – Gaujas tilts, t.i., 14 kilometri. Zvārtavas pagastā asfalts ir tikai caur centru Stepī 730 metru garumā. Lai uzlabotu saikni starp Valku uz Zvārtavas pagastu, būtu jānoasfaltē ceļa posms Gaujas tilts – Stepī, kurš ziemā un atkalā faktiski nav izbraucams.

Ceļš P24 ir ar melno segumu un tas šķērso Valkas pagastu un Vijciema pagastu attiecīgi 10,9 kilometru un 15,9 kilometru garumā.

Šie trīs valsts reģionālie autoceļi ietilpst projektā „Ziemeļu stīga”, kas savieno Ainaži – Mazsalaca – Rūjiena – Valka – Gaujiena – Vireši – Krievijas robeža. Realizējot šo projektu tiks veikts grants seguma remonts, jauna asfaltbetona seguma izbūve. Autoceļa posma, kuru skar šis projekts, garums Valkas novadā ir 79,4 km (tai skaitā 36,8 km ar melno segumu, 42,6 km ar grants segumu). Šis posms skar vairākas novada teritorijas, izņemot Vijciema pagastu (kopā 5 novada teritorijas: Kārķu, Ērgemes, Valkas pagastu, Valkas pilsētas un Zvārtavas pagasta).

Pagastu teritoriju šķērso šādi valsts vietējie autoceļi:

- Valka – Pedele – Ērgeme (V236);
- Valka – Dadži (V258);
- Ausekļi – Burga (V259);
- Cīrgaļi – Palsmane - Ūdrupe (V248);
- Vecbilska – Cīrgaļi (V229);
- Ērgeme – Turna - Daksti (V237);
- Ērgeme – Omuļi – Igaunijas robeža (V256);
- Pīksāri - Veckārķi (V180);
- Burtņieki – Ēvele – Daksti - Veckārķi (V231);
- Kārķi – Upeslejas (V257);
- Puikule – Rencēni – Vēveri (V112);
- Naukšēni – Omuļi (V230);
- Cempi - Brenguļi – Trikāta – Vijciems (V182);
- Strenči – Vijciems – Mežmuiža (V240);
- Lipši – Spicrāmis (V261).

Tikai Ērgemes, Vijciema un Valkas pagasta centrus ar Valku vieno asfaltēti ceļi. Savā starpā pagastu centri ir vienoti ar ceļiem, kuriem nav pilnībā asfalta seguma. Pagastu ceļi ir ar grants un grunts segumu, ar asfalta segumu ir tikai daļa no ciemu ielām. Pagasta ceļi lielākoties ir sliktā stāvoklī, jo pašvaldībām trūkst līdzekļu to remontam.

Kā bremsējošais faktors novada attīstībai ir sliktais autoceļu stāvoklis.

Valkas pilsēta atrodas uz valsts galvenā autoceļa A3 (Eiropas nozīmes ceļš E264) (Inčukalns – Valmiera – Igaunijas Republikas robeža). 2006. gada 21. novembrī Valkas pilsētas dome pieņēma lēmumu „Par tranzīta maršruta ielas izmaiņām”. 2010.gada augustā ir uzsākta „Tranzīta maršruta Valkas pilsētā pa Zemgales, Burtnieku, Parka, Varoņu un Rūjienas ielām” izbūve, kas tagadējo tranzītceļu novirza pa pilsētas nomali, atslogojot pilsētas centru un nodrošinot tranzīta transporta optimālu kustību, tādējādi pilsētā nodrošinot satiksmes un gājēju drošību.

Novada teritorijā pavisam darbojas 5 degvielas uzpildes stacijas un 1 dabas gāzes uzpildes stacija. Valkas pilsētā 4 degvielas uzpildes stacijas un 1 ir dabas gāzes uzpildes stacija, Ērgemes pagastā viena degvielas uzpildes stacija. Kārķu, Valkas, Vijciema un Zvārtavas pagastā nav degvielas uzpildes staciju.

Ikdienas ceļu uzturēšanas ietvaros tiks turpināta veco ceļa zīmju nomaiņa valsts 2.šķiras autoceļos.

Valkas novada teritorijas plānojuma izstrādē tika ņemti vērā VAS „Latvijas Valsts ceļi” nosacījumi.

8.1.2. Dzelzceļš

Caur Valkas pilsētu un Valkas pagastu iet dzelzceļa līnija Rīga – Tartu. Valkas pagastā atrodas divas dzelzceļa stacijas Saule un Lugaži. Pasažieru pārvadāšana tiek veikta izmantojot valsts A/s „Latvijas dzelzceļš” pasažieru pārvadājumu uzņēmuma AS „Pasažieru vilciens” pakalpojumus. Pasažieru vilciens kursē maršrutā Rīga - Valgas stacija – Rīga 3 reizes dienā.

Valkas pilsētā ienāk dzelzceļa atzars no līnijas Rīga – Tartu, šajā pašā posmā nelielos apjomos (SIA „Tīne”) notiek kravas pārvadājumi.

Pa dzelzceļu Rīga – Tartu ik dienas notiek kravu pārvadājumi, bet tieši Valkas pilsētā dzelzceļš tiek maz izmantots, jo nav atrisināts jautājums par stacijas izveidi (atjaunošanu) Valkā. Līdz šim kravas pārvadājumi veikti pārsvarā pārmantojot Igaunijas Republikas dzelzceļa pakalpojumus.

Valkas novada teritorijā tiek plānota starptautiskā pasažieru ātrgaitas satiksmes dzelzceļa koridora (tā saucamais pirmais Krētas koridors) Rail Baltica trase pa pašreizējo dzelzceļa līniju

Rīga-Valga. Dzelzceļa iecirknis Rīga-Lugaži ir aprīkots ar sakarsušo bukšu atklāšanas sistēmu (posms Lugaži – Valka), ko veicis Igaunijas dzelzceļš, kā arī ir paredzēta vilcienu radiosakaru sistēmas modernizācija.

8.1.3. Sabiedriskais transports

Valkas novadā autobusu maršrutu tīkls izveidots un grozīts tā, lai nodrošinātu iespēju skolēniem apmeklēt izglītības iestādes, lai apmierinātu iedzīvotāju pieprasījumu pēc sabiedriskā transporta pakalpojumiem un nodrošinātu nokļūšanu darbavietās, apmeklēt ārstniecības iestādes, valsts un pašvaldību institūcijas to darba laikā.

Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējs SIA "VTU Valmiera" sabiedriskā transporta pakalpojumus sniedz 23 reģionālās vietējās nozīmes maršrutu 92 reisos, gada vidējais nobraukums sastāda 698238 km.

Valkas novada reģionālās vietējās nozīmes maršrutu tīkls ir izveidots un saglabāts, tā, lai no katra pagasta centra ir iespējams nokļūt novada centrā. No Ērgemes, Kārķu un Vijciema pagastiem novada centrā var nokļūt vairāk kā 2 reizes dienā, no Zvārtavas pagasta – reizi dienā, izmantojot pārsēšanos Smiltēnē. Nokļūšanu no novada attīstības centriem uz Valkas pilsētu nodrošina šādi reģionālās vietējās nozīmes maršruti: Nr.5384 Rūjiena-Kārķi-Valka (caur Ērgēmi, Kārķiem), Nr.6505 Smiltene-Aumeisteri-Valka (caur Sēļiem, Cirgaļiem, Kalnaini, Gauju), Nr.6506 Valka-Gauja-Aumeisteri-Smiltene, Nr.6627 Smiltene-Valka (caur Vijciemu), Nr.6614 Valka-Omuļu skola (caur Pedeli), Nr.5520 Valka-Pedele-Ērgeme, Nr.6670 Valka-Ķemere – Ēvele - Valka (caur Ērgēmi).

Sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējs SIA „Valkas Tehnika” sabiedriskā transporta pakalpojumus sniedz Valkas pilsētā 2 maršrutos : Nr.3031 Lauktehnika –Autoosta 18 reisi un Nr. 3032 Lauktehnika- Lugažu stacija 10 reisi, gada vidējais nobraukums sastāda 33895 km.

Maršruti tiek atjaunoti vai izveidoti no jauna pamatojoties uz piešķirto valsts budžeta dotāciju sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem.

Valkas rajona padome ar pārvadātājiem SIA „VTU Valmiera” un SIA „Valkas Tehnika” 2009.gada 15.jūnijā ir noslēgusi koncesijas līgumus Par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu ar autobusiem Smiltēnes pilsētas nozīmes un Valkas novada reģionālās vietējās nozīmes maršrutos, kā arī Valkas pilsētas nozīmes maršrutos.

2009.gada 18.decembrī tika veikti grozījumi koncesijas līgumos. Valkas pilsētas maršruti tika pārveidoti par reģionālās nozīmes maršrutiem, kā to paredz Sabiedriskā transporta pakalpojuma likuma Pārejas noteikumu 18. punkts.

Bez reģionāliem vietējās nozīmes maršrutiem pasažieru pārvadājumus Valkas novadā starppilsētu nozīmes maršrutos: Nr.7600Valka – Rīga (caur Strenčiem un Valmieru); Nr.7825 Valka – Valmiera (caur Strenčiem); Nr. 7819 Valka –Rencēni- Valmiera (caur Lugažiem, Ērgēmi, Turnu, Dakstiem, Ķemeri, Ēveli); Nr. 8902 Rīga – Tartu (caur Valmieru, Strenčiem un Valku) nodrošina SIA „Eurolines” un SIA „Ecolines”.

Ņemot vērā to, ka sabiedriskā transporta organizācijas funkciju saskaņā ar Sabiedriskā transporta pakalpojuma likumu no 2010.gada 1.janvāra jāpilda plānošanas reģioniem, 2009.gada 28.decembrī visa informācija un dokumentācija tika nodota Vidzemes plānošanas reģionam.

Ērgemes, Vijciema un Valkas pagastu teritorijā novada dome organizē un nodrošina skolēnu pārvadāšanu. Kārķu un Zvārtavas pagastā skolēnu nokļūšanu pamatskolās pamatā nodrošina VTU „Valmiera”. Zvārtavas pagasta bērnu nokļūšanu uz mācībām Valkas ģimnāzijā nodrošina Valkas novada dome. Valkas pagasta teritorijā ir 3 dažādi maršruti. Šos maršrutus izmanto skolēni un pagasta iedzīvotāji, kuri strādā Valkā. Intensīvākās sabiedriskā transporta plūsmas ir maršrutos Valka – Valmiera, Valka – Rūjiena, Valka – Smiltene. Lielākās problēmas ar nokļūšanu uz Valku ir Zvārtavas pagasta iedzīvotājiem. Satiksme ar Smilteni ir laba – reiss 4 reizes dienā, savukārt Valkas virzienā satiksme ir vājāka un iedzīvotājiem nav iespējams katru dienu ar sabiedrisko transportu nokļūt Valkā.

8.1.4 Velotransports

Nākotnē Projekta Nr. 3DP/3.2.1.2.0/09/APIA/SM/002 „Tranzīta maršruta ielu rekonstrukcija Valkas pilsētā” ietvaros tranzīceļa posmā tiks izbūvēts veloceļš. Projekta „Ar velo pa Vidzemi un Dienvidigauņiju” ietvaros tika uzstādīti velostatīvi ar nojumēm 16 velosipēdu novietošanai Kārķu pagastā pie pamatskolas, Ērgemes pagastā pie pagasta pārvaldes ēkas „Pūcītes”, Valkas pilsētā pie pamatskolas, Valkas pagastā Sēļu ciemā pie ēkas Māja Nr. 22 un Lugažu ciemā pie volejbola laukuma pie centra daudzdzīvokļu mājām. Savukārt velostatīvi 6 velosipēdu novietošanai tika uzstādīti Valkas pilsētā pie sporta halles un pilsētas centrā Raiņa ielā pie pasta. Arī Zvārtavas pagastā tika uzstādīti 2 velostatīvi 6 velosipēdu novietošanai pie pamatskolas un pagasta pārvaldes ēkas.

2009. gada septembrī tika labiekārtota Pedeles upes rekreācijas zona posmā no Igaunijas robežas līdz Sēlijas ielai. Viena no ES Igaunijas – Latvijas Programmas 2007 – 2013 projekta „IAVV – Increasing the Attractiveness of Valga – Valka” (Valgas – Valkas atraktivitātes uzlabošana”) aktivitātēm bija veloceļu izbūve.

8.2. Elektroapgāde

Valkas novada teritoriju šķērso 110 kV un 330 kV gaisvadu elektrolīnijas. Valkā, Raiņa ielā 90 atrodas elektroenerģijas pārvades tīkla apakšstacija "Valka".

Valkas novada teritorijas plānojuma kartogrāfiskajā daļā ir attēlotas AS „Latvenergo”:

1. gar pazemes elektronisko sakaru tīklu līnijām un kabeļu kanalizāciju — zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas virsmas elektronisko sakaru tīkla līnijas katrā pusē 1 metra attālumā no elektronisko sakaru tīkla līnijas ass vai kabeļu kanalizācijas caurules ārējās malas, kas tika pieņemtas ekspluatācijā 1983.gadā un 2007.gadā;

2. telekomunikāciju kabeļu kanalizācija Valkas pilsētā no 110kV apakšstacijas Nr.77 Raiņa ielā 90 līdz AS „Sadales tīkli” Valkas ETR, Tālavas ielā 33 pa Raiņa, Poruka, Domes un Tālavas ielām;

3. pazemes elektronisko sakaru kabeļu līnija gar autoceļu A3 (Rīga-Valmiera-Valka);

4. radiosakaru līniju tornis Valkā, Tālavas ielā 33 (30m augstums) ar attiecīgām aizsargjoslām – zemes gabalu un ārpusē no to nožogojuma vai 5 metru attālumā no to vistālāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai citas virsmas, ja tornis vai masts nav nožogots.

Izstrādājot Valkas novada teritorijas plānojumu ievēroti LR „Aizsargjoslu likums” (1997.g.) panti Nr. 14, 35 un 43. un LR MK noteikumu Nr.256 par elektronisko sakaru tīklu ierīkošanas un būvniecības kārtību prasības, t.sk.: Ēku un būvju, kā arī automašīnu un mehānismu stāvvietu izvietojumu paredzēt ārpus elektronisko sakaru tīklu aizsargjoslas.

Izstrādājot plānojumu tika ņemti vērā AS "Sadales tīkls" sekojoši noteikumi:

1. precīzi atspoguļoti teritorijas plānojumā esošie elektrotīkli (esošās 330/110/6-20kV apakšstacijas, 20, 10, 6, 0,4kV (gaisvadu un kabeļu) EPL, 20/0,4kV vai 10/0,4kV transformatora punkti, sadales punkti) un citi energoapgādes objekti. Teritorijas plānojumā, saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 33. pantu, jāattēlo esošo un plānoto elektroapgādes objektu aizsardzībai un ekspluatācijai paredzētās un noteiktās aizsargjoslas. Minēto aizsargjoslu attēlošanai izmantots attiecīgās kartes mērogs;

2. ievēroti īpašuma lietošanas tiesību ierobežojumi elektropārvades līniju (EPL) aizsargjoslās, kas noteikti ar Aizsargjoslu likuma (pieņemts 1997.gada 5.februārī) 35. un 45.pantu, nodrošinot iespēju brīvai piekļuvei esošo inženierkomunikāciju apkalpei un rekonstrukcijai;

3. parādītas esošo 330/110/6-20kV apakšstacijas, 20, 10, 6kV un 0,4kV EPL (gaisvadu un kabeļlīniju) un 20/0,4kV vai 10/0,4kV transformatora punktu, sadales punktu, sadalņu, esošo

un projektējamo ēku pievadu atrašanās vietas, inženierkomunikāciju koridori ar ēkas funkcionēšanai nepieciešamajām inženierkomunikācijām;

4. Inženierkomunikāciju izvietojums teritorijā plānots tāds, lai tas atbilstu Ministru kabineta 2004.gada 28.decembra noteikumiem Nr. 1069 gaisa telpu torņa augstumā, ko norobežo nosacīta vertikālā virsma 1 metra attālumā.

8.3. Mazās hidroelektrostacijas

Valkas novadā atrodas 3 mazās hidroelektrostacijas.

20.tabula.

Valkas novada mazās HES uz 01.01.2010.

Nr. p.k.	Stacijas nosaukums	Ekspluatācijā pieņemšanas gads	Upe	Īpašnieks	Jauda
1.	HES "Dzirnavnieki"	16.01.2003.	Pedele	SIA "Dzirnavnieki"	29
2.	Skriptu HES	1998.XII	Vija	SIA "Vijciema HES"	125
3.	Kalndzirnavas HES	08.01.2001.	Pedele	SIA „Kalndzirnavas”	

8.4. Gāzes apgāde

Valkas novadu ar gāzi nodrošina SIA „Latvijas propāna gāze” Valkas sašķidrinātās gāzes apgādes iecirknis. Iedzīvotāji izmanto sašķidrinātās centrālās gāzes sistēmu un balonu gāzi. Ērgemes, Kārķu, Vijciema, Zvārtavas un Valkas pagasta iedzīvotāji galvenokārt lieto propāna – butāna gāzi balonos.

Kārķu pagastā daudzdzīvokļu mājām ir stacionārās tvertnes. Ar sašķidrināto gāzi iedzīvotājus nodrošina SIA “Latvijas propāna gāze”. Tiek izmantota gāzes balonos iepildīta šķidrinātā gāze, kā arī ir kopīga gāzes tvertne, kuru izmanto Mājas Nr. 6 Nr.7 un Nr.8.

Iepriekšējos gados tika meklēti risinājumi iespējai izbūvēt dabas gāzes vadu vai nu no Latvijas vai no Igaunijas puses. Aprēķini liecināja, ka nepieciešamais ieguldījums ir vairāki miljoni LVL un iestājoties krīzei, šie plāni uz laiku ir atlicti.

Kārķu pagasta teritorijai gāzes apgāde teorētiski iespējama no maģistrālā gāzes vada Vireši – Tallina.

8.5. Sakari

Valkas novada teritorijā darbojas sešas A/S „Latvijas Pasts” sakaru nodaļas. Ērgemes, Kārķu, Valkas, Vijciema un Zvārtavas pagastā katrā darbojas pa vienai pasta nodaļai un Valkas pilsētā - viena pasta nodaļa (Valka-1).

Galvenais fiksēto telefonsakaru nodrošinātājs ir SIA „Lattelecom”, arī SIA „Telia Latvija” fiksētais tālruņu tīkls. Mobilos sakarus nodrošina SIA „Latvijas mobilais telefons”, SIA „TELE 2”, SIA „Bite Latvija”

SIA „Lattelecom” tālruņu sakarus nodrošina Valkas pilsētā, pieslēgums ir Valkas pagasta Lugažos un Sēļos, Vijciema pagastā uzturot stacionāro telekomunikāciju tīklu. Vijciema ciemā atrodas SIA „Lattelecom” sakaru centrāle. Pēdējo gadu laikā samazinās fiksēto telefonu abonentu skaits, jo arvien vairāk iedzīvotāju izvēlas mobilos sakarus un atsakās no fiksētajiem.

Lielākajā daļā teritorijas, tai skaitā lielākajās apdzīvotajās vietās ir mobilo sakaru pārklājums.

Valkas pilsēta - mobilos sakarus nodrošina SIA „Latvijas mobilais telefons”, SIA „TELE 2”, SIA „Bite Latvija”. Ērgemes pagasta teritorijā ir 2 SIA „Latvijas Mobilais Telefons” firmas mobilo sakaru torņi - „Sakarnieki” (kadastra Nr. 9452 009 0151 un „LMT tornis” (kadastra Nr. 9452 001 0117). Mobilo sakaru pārklājums pagasta teritorijā ir ap 90%. Kārķu pagasta teritorijā ir divi mobilo sakaru torņi - „LMT sakari” (kadastra Nr. 9466 005 0325) un SIA „TELE 2”, tomēr sakaru darbības zona nepārklāj visu pagasta teritoriju. Valkas pagasts - mobilo sakaru pārklājums pagasta teritorijā apmierinošs. Valkas pagasta teritorijā atrodas SIA „Latvijas mobilais telefons” piederošs nekustamais īpašums „Sakarnieki” (kadastra Nr. 9488 012 0010) un uz tā esoša LMT bāzes stacija, kura sastāv no radiotorņa un LMT aparatūras ēkas. Vietām slikts pārklājums uz Valkas - Gaujienas un Valkas - Smiltenes autoceļa. Vijciema pagasta teritorijā ir SIA „LMT” (atrodas bāzes stacija, kura sastāv no būvēm – torņa un aparatūras konteineriem, uz zemes gabala „Sakarnieki”, kadastra Nr.9492 004 0456) un SIA „TELE” (tīkla masts ar bāzes staciju atrodas Vijciema pagastā, „Rožkalni”, ģeogrāfiskās koordinātes 57°35'19,5" un 25°57'52.1") bāzes stacija. Mobilos sakarus nodrošina LMT GSM un SIA „TELE 2”, to sakaru zona pārklāj lielāko daļu pagasta teritorijas. Zvārtavas pagasta teritorijā atrodas SIA „Latvijas mobilais telefons” nekustamie īpašumi – „LMT tornis” (kadastra Nr. 9496 006 0087) Mierkalnā un „LMT Sakari” (kadastra Nr. 9496 002 0041) Cunčos, kuros atrodas LMT bāzes stacijas, kas sastāv no būvēm – radiotorņa un sakaru aparatūras konteinera. Mobilo sakaru pārklājums 95 %. Pagastā nepietiekams ir „Tele 2” un „Bite Latvija” sakaru nodrošinājums.

8.6. Informāciju un komunikāciju tehnoloģijas

Internets ir pieejams gandrīz visā Valkas novada teritorijā. Visos pagastos tas tiek nodrošināts ar radio viļņu pārraidēm. Pagastu centros (Ērgeme, Kārķi, Zvārtava, Vijciems) pieslēgumu ātrums ir līdz 5 Mbps abos virzienos, biežāk gan 2 Mbps un tos piedāvā Latnet Serviss, Telia Latvija vai Easylink. DSL vai optiskā kabeļa pieslēgumi ir pieejami vien pilsētā Valka. Optiskais tīkls Valkā ir vāji attīstīts un tas pieder Telia Latvija un Lattelecom. Optiskais tīkls neiet ne uz vienu pagastu. Valkā galvenais interneta pieslēguma veids ir Lattelecom DSL – galvenokārt nesimetriskais – līdz 10 Mbps lejupielāde un līdz 800 Kbps augšupielāde. Atsevišķās vietās ir pieejams simetriskais Lattelecom interneta pieslēgums – līdz 3 Mbps abos virzienos. Novadā internetu piedāvā arī mobilo telefonu operatori – LMT, Tele2, Bite. Visplašākais pārklājums un izplatītākais ir LMT interneta pieslēgums, datu pārraides ātrums līdz 236 Kbps. Sliktākais pārklājums ir Bite tīklam. Novadā ir tikai viena bāzes stacija, kas atrodas Valkā. Novadā nav neviena operatora 3G tīkla pārklājumam.

Gandrīz visā novadā ir pieejams Triatel internets.

8.7. Ūdensapgāde un kanalizācija

Valkas pilsētas, Valkas pagasta ciemu, Kārķu pagasta ciema, Ērgemes pagasta ciema, Vijciema pagasta ciema iedzīvotāji izmanto centralizēto ūdensapgādes sistēmu.

Šobrīd Valkas pilsētas teritorijā saņem centralizētās sistēmas ūdensapgādes pakalpojumus ir ieinteresēti vēl ap 1620 iedzīvotāji (neskaitot Varoņu ielas dzīvojamo māju rajona iedzīvotājus, kam ūdensapgādi nodrošina SIA „Valkas tehnika”).

Ūdensapgādes sistēmai Lugažu ciemā pieslēgts viss dzīvojamais sektors (privātmājas un daudzdzīvokļu apbūve), bet Sēļu ciemā visas mājāsaimniecības. Ērgemes ciema ūdensapgāde ir decentralizēta. Viens no pašvaldībai piederošiem urbumiem apgādā daudzdzīvokļu māju bērnamu, bērnodārzu un skolu, otrs urbums līvānmāju tipa rajonu.

Turnas ciemā esošais urbums pašreiz apgādā tikai Turnas tautas nama un vietējā veikala ēku. Blakus esošā ciemata iedzīvotāji pārsvarā izmanto individuālās akas.

Kārķu pagasta ciemā 2011.gadā ir plānota ūdenssaimniecības projekta ieviešana.

Valkas pilsētā, Valkas pagasta ciemos, Kārķu pagasta ciemā, Vijciema pagasta ciemā ierīkotas centralizētas kanalizācijas sistēmas.

Ērgemes ciema kanalizācijas sistēma izbūvēta 1990.g. Pie tās pieslēgta skola, bērnamu-bērnodārzs un daudzdzīvokļu māja.

Zvārtavas pagasta Stepu ciemā un Ērgemes pagasta Turnas ciemā nav centralizētas kanalizācijas sistēmas, tiek izmantotas individuālās nosēdakas. 2010. gadā tika izbūvētas jaunas lokālās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, pamatskolas notekūdeņu attīrīšanai.

Lai novada teritorijā nodrošinātu normatīvo aktu prasībām atbilstošus ūdenssaimniecības sabiedriskos pakalpojumus Ērgemes pagasta ciemu iedzīvotājiem, nepieciešams izbūvēt: dzeramā ūdens sagatavošanas iekārtas (rekonstruējot esošo artēzisko urbumu) Ērgemes ciemā; jaunas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas (turpmāk tekstā NAI) Ērgemes un Turnas ciemos; rekonstruēt un paplašināt ūdensapgādes un kanalizācijas tīklus Ērgemes un Turnas ciemos. Kārķu pagasta ciemā nepieciešams izbūvēt dzeramā ūdens sagatavošanas iekārtas, notekūdeņu attīrīšanas ietaises; paplašināt ūdensapgādes un kanalizācijas tīklus un rekonstruēt esošos problemātiskos tīklu posmus ciema teritorijā. Valkas pagasta Lugažu ciemā tiks izbūvētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. 2011.gadā abos Valkas pagasta ciemos tiks rekonstruēti un paplašināti esošie ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli. Sēļu ciemā 2010.gadā tika ierīkots jauns artēziskais urbums un uzstādītas atdzelžošanas iekārtas. 2011.gadā Lugažu ciemā izbūvēs jaunu artēzisko urbumu. Lai ciemā nodrošinātu stabilu spiedienu ūdensapgādes tīklos tiks izbūvēta arī otrās pakāpes sūkņu stacija, līdzīgi kā Sēļu ciemā. Visā Vijciema ciema teritorijā, nepieciešams piesaistīt ES struktūrfondu līdzekļus, lai izbūvētu jaunas vai rekonstruētu esošās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, rekonstruētu esošos ūdensapgādes un kanalizācijas tīklus. Zvārtavas pagasta Stepu ciemā tiks izbūvētas notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, ierīkots artēziskais urbums un uzstādītas dzeramā ūdens sagatavošanas iekārtas, rekonstruēti un paplašināti esošie ūdensapgādes un kanalizācijas tīkli. Minētās aktivitātes tiks īstenotas ar ES struktūrfondu līdzfinansējuma atbalstu.

21. tabula

Ūdensapgādes sistēma novadā

Apdzīvota vieta	Iedz. skaits uz 2009.g.	Iedzīvotāju pieslēgumu skaits ūdensapgādes tīklam %	Ūdensapgādes tīklu kopgarums (km)	Dzeramā ūdens patēriņš		Dzeramā ūdens kvalitāte (atbilstība norm. aktu prasībām)	Dzeramā ūdens sagatavošanas iekārtas
				Patēriņa apjomi 2009.gadā (m ³)	Patēriņa apjomi vid. diennaktī (m ³)		
Valka	6164	65%	15.6	224.411	800	Atbilst	Izbūvētas 2009.g.
Lugaži	323	85%	5	14600	40	Neatbilst (Paaugstināta Fe koncentrācija)	Nav izbūvētas

Sēļi	332	90%	4.5	-	50	Atbilst	Izbūvētas 2010.g.
Vijciems	250	95%	3.8	15141	43	Atbilst	Izbūvētas 2009.g.
Ērgeme	330	50%	0.9	7505	20	Neatbilst (Paaugstināta Fe un Mn koncentrācija)	Nav izbūvētas
Kārķi	360	80%	2.7	21167	58	Neatbilst (Paaugstināta Fe un Mn koncentrācija)	Nav izbūvētas
Stepi	219	92%	3.46	5049	14	Neatbilst (Paaugstināta Fe koncentrācija)	Nav izbūvētas

22.tabula

Kanalizācijas sistēma novadā

Apdzīvota vieta	Iedz. skaits uz 2009.g	Iedzīvotā ju pieslēgu mu skaits kanalizā cijas kopējam tīklam	Kanalizācijas tīklu kopgarums (km)	Notekūdeņu apjoms		Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu tips	Notekūdeņu novadīšanas vieta
				Notekū deņu apjoms 2009.gā dā (m ³)	Notek- ūdeņu apjoms vid. diennakt ī (m ³)		
Valka	6164	68%	20.6	392196	850	Bioloģiskās	Sedas upe
Lugaži	323	14%	1	-	5	Nosēdakas	Sedas upe
Sēļi	332	60%	2.5	-	10	Bioloģiskās	Sedas upe
Vijciems	250	70%	1.9	15301	80	Bioloģiskās (B - 100)	Vijas upe
Ērgeme	330	20%	1.1		50	Bioloģiskās (BIO -50)	Rikandas upe
Kārķi	360	77.9%	1.7	14809	41	Bioloģiskās (BIO -100)	Ķires upe
Stepi	181	-	-	-	-	Nosēdakas	-

8.8. Siltumapgāde

Valkas pilsētas centralizētā siltumapgādes sistēma nodrošina ar siltumenerģiju 53 daudzdzīvokļu mājas un 61 organizāciju. Sistēma aptver vairākas autonomas sistēmas:

- 1) Raiņa ielas rajons (22 daudzdzīvokļu mājas, iedzīvotāji; 30 organizācijas), kas ietver Stendera ielas rajonu (9 patērētāji - 7 daudzdzīvokļu mājas, iedzīvotāji; 2 organizācijas);
- 2) Rūjienas ielas rajons (13 – daudzdzīvokļu mājas, iedzīvotāji; 7 organizācijas);
- 3) Varoņu ielas (Lauktechnikas) rajons (6 – daudzdzīvokļu mājas, iedzīvotāji; 2 - organizācijas);
- 4) Domes bulvāra rajons (4 – daudzdzīvokļu mājas, iedzīvotāji; 1 – organizācija).

Šobrīd Valkas siltumapgādes sistēmu nodrošina septiņi siltumavoti:

- Trīs katlu mājas Valkas novada domes siltumapgādes nodaļas apsaimniekotās katlu mājas (Rūjienas ielas katlu māja, Domes bulvāra katlu māja, Puškina ielas katlu māja)
- Divas katlu mājas - Raiņa ielas, Stendera ielas - siltumenerģija siltumapgādei tiek iepirkta no privāta ražotāja pēc skaitītāja rādījumiem katlu mājas izejā, apsaimnieko SIA „Valkas Bioenergo kompānija” (VBK), kur daļu īpašnieki ir Valkas novada dome.
- Varoņu ielas rajons – (Lauktechnika) – siltumenerģija siltumapgādei tiek iepirkta no privāta ražotāja pēc skaitītāja rādījumiem katlu mājas izejā.
- SIA „Vidzemes slimnīca” - siltumenerģija siltumapgādei tiek iepirkta no SIA pēc skaitītāja rādījumiem pašvaldībai piederošam ēkām Rūjienas 3 A,D,E.

Rūjienas ielas katlu māja – apsaimnieko Valkas novada domes siltumapgādes nodaļa. 2007.gadā uzstādīta SIA Orions katla iekārta ar jaudu 1,7 MW, kurināma ar šķeldu. 1 gab. PK-1,6 kurināms ar fosilo kurināmo, jauda 1,86 MW, malkas katls ”Juta” 1,5 MW. 2009.gada Rūjienas ielas katlu mājā ir uzstādīts dūmsūknis (Ls 3500,00) ar frekvences pārveidotāju. Iegūtais efekts – nodrošināta stabila apkure, samazināts elektroenerģijas patēriņš; 2008.gada tika izveidots siltummezgls, lai nodrošinātu stabilu apkuri. Izmaksa – Ls 5997.87

Raiņa ielas katlu māja – SIA Orions ražoti 2,5 MW ar šķeldu kurināmi katli 2 gab., 1 gab. PK-1,6 ar jaudu 1,86 MW ar fosilo kurināmo. Uzstādītā jauda nepietiek vai nodrošinātu stabilu apkuri..

Stendera ielas katlu māja – AS „Komforts” 1 MW – 2 gab., 1 gab. PK-1,6 ar fosilo kurināmo ar jaudu 1,86 MW. Katlu māja tiek izmantota apkures sezonā 2 mēnešu garumā, tikai tad kad ir āra

gaisa temperatūra zem -15°C .

Domes bulvāra katlu māja – AS „JUTA” ražoti 2 malkas katli katrs ar jaudu 0,5 MW.

Varoņu ielas katlu māja - privāts īpašnieks, katlu mājai būs nepieciešami uzlabojumi, kad Varoņu ielas rajonam izbūvēs siltummezglus.

SIA „Vidzemes slimnīca” katlu māja - īpašnieks SIA, katlu mājai ir nepieciešami uzlabojumi un katlu iekārtu remonts.

Pušķina ielas katlu māja - apsaimnieko Valkas novada domes siltumapgādes nodaļa, ir uzstādīts automatiskais katls „Grandeg” – kurināmais skaidu granulas un auzas.

Valkas pilsētā lielāko problēmu rada daudzdzīvokļu mājas, celtas 60. - 80.gados, kuras savulaik tika pieslēgtas pilsētas centrālajai apkures sistēmai, kur kā kurināmo izmantoja – fosilo kurināmo. 90.gadu sākumā Latvijai atgūstot neatkarību, radās problēmas ar kurināmā iegūšanu, un neapmierināja tā augstā cena. Pašlaik Valkā darbojas 6 katlu mājās un visas pamatā tiek kurinātas ar atjaunojamiem energoresursiem - malku un šķeldu. Centra katlu māju apsaimnieko SIA „Valkas Bioenergo kompānija”, tā ir uzņēmēj sabiedrība, kuras īpašnieki ir Valkas pilsētas dome (pieder 25% statūtkapitāla) un Nīderlandes kompānija SIA „Host energo”. Nepieciešama siltumtīklu rekonstrukcija, jo 30% tīklu ir nolietojušies, un katlu māju jaudas palielināšana. Siltumapgādes sistēma sastāv no sešiem atsevišķiem siltumapgādes rajoniem. Sistēmas sakārtošanā ieguldīti ievērojami finansu resursi, pašvaldība ņēmusi kredītus, lai sakārtotu siltumtrases Rūjienas mikrorajona, Stendera kvartāla un Domes bulvāra - Turgus kvartāla mājām uzstādīti siltummezgli. 2010. gadā plānoti siltumapgādes sistēmas rekonstrukcijas darbi. Paredzēts izbūvēt koģenerācijas staciju un izveidot automatizētu siltumapgādes sistēmas vadību izmantojot datora programmu.

Pilsētai attīstoties, arvien jauni patērētāji tiek pievienoti centralizētās siltumapgādes sistēmai, rezultātā pievienotā siltumslodze Raiņa ielas rajonā pārsniedz faktisko siltuma avota jaudu, tādējādi pie zemām ārējās temperatūrām radot problēmas siltumapgādes nodrošinājumam (nodrošināt 18°C dzīvojamā telpā). Pie temperatūrām zemākām par -5°C , nepieciešams kurināt fosilā kurināmā katlus, kas ir videi nedraudzīgi, kā arī sadārdzina tarifu.

Tā kā lielākā - Raiņa ielas katlu māja atrodas dzīvojamo ēku kvartāla vidū, siltuma avota paplašināšana (jaudas palielināšana) nav iespējama. Vienīgais risinājums Valkas pilsētas drošai siltumapgādei ir Rūjienas ielas siltuma avota energoefektivitātes un jaudas palielināšana un pilsētas centra siltumapgādes nodrošināšana no Rūjienas ielas rajona. Bez siltumtīklu savienojuma izbūves tas nav iespējams. Pēc siltumtīklu savienojuma izbūves būtu iespējams arī Domes ielas rajonu pievienot Raiņa, Stendera ielas rajonam, likvidējot, neefektīvu un dārgu siltuma avotu. Šobrīd tas nav iespējams jo Raiņa, Stendera rajonā trūkst nepieciešamā jauda.

Tiek plānots arī likvidēt katlu māju Valkas slimnīcas teritorijā un pievienot tās ēku pie centralizētas siltumapgādes sistēmas.

2006. gadā tika veikta Rūjienas ielas siltumtrašu rekonstrukcija. Tās ietvaros tika izbūvēta apmēram puse saistvada no Rūjienas ielas katlu mājas līdz atzaram uz pamatskolu.

Valkas uzņēmums „SIA Valkas Namsaimnieks” ir sagatavojis projekta pieteikumu Valkas pilsētas siltumapgādes sistēmas energoefektivitātes un drošības palielināšanai, izbūvējot 2. kārtu saistvadā starp Rūjienas un Raiņa ielu rajoniem. Dalībai 3.5.2.1. aktivitātē „Pasākumi centralizētās siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai”. Projekts tiks iesniegts siltumtīklu izbūves programmā.

Pēc siltumtīklu savienojuma izbūves SIA „Valkas namsaimnieks” veiks siltumenerģijas piegādi Rūjienas ielas rajonā un nodrošinās siltumtīklu savienojuma izmantošanu siltumenerģijas piegādei Raiņa iela rajonam no Rūjienas ielas katlu mājas.

Ietekme uz vidi.

Projektu realizējot samazināsies siltuma zudumi Rūjienas ielas rajonā, kas ļaus samazināt kurināmā patēriņu, tādējādi samazināsies izmešu daudzums.

Projekta rezultātā samazināsies kurināmā patēriņš, samazināsies apkārtējās vides emisija, līdz ar to projektam ir pozitīva ietekme uz apkārtējo vidi.

2009.gadā ar SIA „Valkas Bioenergo kompānija” un HOST ENERGO tika parakstīts nodomu protokols, kurā ir atbalstīts koģenerācijas stacijas būvniecība Valkas pilsētā. Plānots būvdarbus sākt 2010.gadā, bet nodot ekspluatācijā 2011.gada 1. oktobrī.

Ērgemes ciemā darbojas neliela centralizētā apkures sistēma, kas nodrošina ar siltumu pamatskolu, pirmsskolas izglītības iestādi un vienu daudzdzīvokļu māju, kurā atrodas arī Ērgemes pagasta pārvalde. 2008.gadā tika atjaunota siltuma trase, pamatskolā renovēta apkures sistēma. Neefektīvi un kļūdaini (pēc siltumapgādes speciālistu atzinuma) bērnudārza un daudzdzīvokļa mājā ir izbūvēta apkures sistēma, kā rezultātā ir liels kurināmā patēriņš. Centralizētās siltumapgādes sistēmas Turnā nav, lokālā siltumapgādes sistēma darbojas Turnas klubā un sociālos dzīvokļos, kura 2008.gadā tika renovēta un uzlabota. 2009.gadā Ērgemes feldšerpunkta ēkā tika izbūvēta lokālā apkures sistēma.

Kārķu pagastā centralizēta siltumapgāde netiek nodrošināta, jo centralizētā siltumapgādes sistēma ir likvidēta.

Valkas pagastā Sēļu ciema centrā ir centrālā siltumapgāde, kas nodrošina divu daudzdzīvokļu māju apkuri. Pagasta pārvaldes pārziņā ir katlu māja un apkures sistēma Sēļos, kas tika pārņemta no SIA „Lugaži” 1993. gadā pēc tās likvidācijas. Katlu mājai un apkures sistēmai ir nepieciešama rekonstrukcija. Tiek izmantoti katli ar zemu lietderības koeficientu.

Iedzīvotāju zemā maksātspēja liedz apkures tarifu paaugstināšanu. Sakarā ar apkures tarifu paaugstināšanos, Lugažu pārējo daudzdzīvokļu dzīvojamo māju centralizētā apkure ir pašu mājas iedzīvotāju pārvaldīšanā, kā kurināmo izmantojot malku. Perspektīvē paredzams, ka daļa māju, kas atrodas tuvu Valkas pilsētai, varētu pieslēgt Valkas ūdenssaimniecības sistēmai. Kanalizācijas sistēmā nav bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas ietaises, ir nosēdakas un izsmejāmās bedres. Jaunajā saietā namā Lugažu muižā tika uzstādīts jauns apkures katls, kurināms ar granulām. Nepieciešams rekonstruēt apkures sistēmu Sēļos, 2009. gadā tika veikts skursteņa remonts.

Vijciema pagastā daudzdzīvokļu un individuālajām mājām ir autonomā siltumapgāde ar malku. Vijciema pagasta pārvaldei un tautas namam ir kopīga katlu māja. Vijciema pamatskolā 2009. gadā ierīkota centrālā apkures sistēma, kura apsilda skolas ēku, internāta ēku (bibliotēka, bērnu dārzs) un skolas amatu mācības darbnīcu. Iecerēts 2010. gadā pie skolas būvēt sporta zāli, kurai siltums tiks piegādāts no skolas katlu mājas.

Zvārtavas pagastā nav izbūvētas centrālās sistēmas siltumapgādei, iedzīvotāji, institūcijas un uzņēmēj sabiedrības izmanto lokālās apkures sistēmas. Stepu ciemā projektētās katlu mājas celtniecība nav pabeigta.

8.9. Sociālā infrastruktūra

8.9.1. Izglītība

Valkas novadā bērniem, pusaudžiem un jauniešiem ir nodrošināta obligātās izglītības ieguve, vispārējās vidējās izglītības ieguve, pirmsskolas izglītības programmas apguve, profesionālās ievirzes izglītības programmu un interešu izglītības programmu apguve.

Valkas pilsētā darbojas: Valkas ģimnāzija, Valkas pamatskola, Valkas pilsētas pirmsskolas izglītības iestāde “Pasaciņa”, Valkas pilsētas specializētā pirmsskolas izglītības iestāde “Pumpuriņš”, Valkas Lugažu – evaņģēliski luteriskās draudzes pirmsskolas izglītības iestāde “Gaismiņa”, Valkas Mākslas skola, J. Cimzes Valkas Mūzikas skola, Valkas novada Bērnu - jaunatnes sporta skola, Valkas novada Bērnu un jauniešu centrs „Mīce”, Latvijas – Igaunijas institūts.

Valkas novada pagastu pārvalžu teritorijā ir 4 pamatskolas: Ērgemes, Kārķu, Vijciema, Ozolu pamatskola, kas atrodas Zvārtavas pagastā. Visās šajās skolās darbojas arī pirmsskolas izglītības grupas. Valkas pagastā dzīvojošajiem izglītojamajiem pirmsskolas un pamatizglītības ieguvi nodrošina Valkas pilsētas skolas, kā arī citas novada pamatskolas. Valkas novads plāno saglabāt visas vispārīglītojošās mācību iestādes.

8.9.2.Kultūra

Valkas novadā - pilsētā un visās pagastu pārvaldēs ir tautas/kultūras nami un bibliotēkas. Skatīt 23. tabulu „Kultūras iestādes valkas novadā”.

23.tabula

Kultūras iestādes Valkas novadā

<i>Iestāde</i>	<i>Pulciņu skaits</i>	<i>Pašdarbnieku skaits</i>	<i>Darbinieku skaits</i>	<i>Vasaras kultūras pasākumu vieta</i>	<i>Veiktie remontdarbi/nepieciešamie remontdarbi</i>
Valkas pilsētas kultūras nams	16	252	Pamatdarbā-20	Valkas brīvdabas estrāde, Lugažu laukums, uz robežas starp abām kaimiņpilsētām Rīgas un Rajas ielas krustpunktā	No 2007. gada novembra līdz 2010.gada rudenim veikta kultūras nama renovācija.
Ērgemes pagasts Turnas klubs	4	48	3	nav	No 2009. līdz 2010.gada septembrim ar Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) līdzfinansējumu veikta tautas nama rekonstrukcija (skatuve, elektromezgli, ārsienu siltināšana). Ir nepieciešama iekštelpu renovācija.
Kārķu tautas nams	5	60	2	Laukums pie pagasta padomes, Lustiņdruva, sporta laukums pie skolas	2008. gadā veikta pilnīga rekonstrukcija
Vijciema tautas nams	10	112	2	Pagalms pie tautas nama, Vijas upes krasts aiz tautas nama	Veikts kosmētiskais remonts 2002. gadā. Nepieciešams – rekonstruēt apkures sistēmu, veikt fasādes remontu.
Zvārtavas pagasts „Luturskola”	3	34	2	Nav	Nepieciešama Tautas nama zāles, skatuves, elektroinstalāciju un sanitāro mezglu rekonstrukcija
Zvārtavas pagasts „Mierkalns”	-	-	-	-	Ar ELFLA līdzfinansējumu veikta tautas nama jumta, logu un ārdurvju rekonstrukcija. Nepieciešama iekštelpu renovācija.
Valkas pagasta tautas nams	1	10	1	Lugažu muižas parks	Jauns

Novadā ir 9 bibliotēkas: Valkā, Ērgemes pagastā 3 (Omuļos, Ērgemē un Turnā), Valkas pagastā 2 (Lugažos un Sēļos), Vijciemā, Kārķos un Zvārtavā.

8.9.3. Medicīnas iestādes

Valkas pilsētā ir SIA „Vidzemes slimnīca” Valkā, kurā no 2009.gada darbojas ambulatorā nodaļa, dienas stacionārs, medicīniskās aprūpes nodaļa un septiņas īslaicīgās sociālās aprūpes gultas, kā arī ārstu privātprakses un zobārstniecības privātprakses.

Primāro medicīnisko palīdzību Kārķu pagastā nodrošina ārstes Aldas Kārķliņas doktorāts, kas atrodas pagasta pārvaldes ēkā. Doktorāta apkalpes zonā ir arī blakus esošais Ērgemes pagasts.

Valkas pagastā netiek nodrošināta medicīniskā palīdzība. Iedzīvotāji pilnībā izmanto Valkas pilsētas veselības aprūpes pakalpojumus. Zvārtavas pagastā reizi divās nedēļās pieņem ģimenes ārsts, šobrīd trūkst prasībām atbilstošu telpu. Vijciema, Ērgemes pagastos darbojas feldšerpunkts.

Valkas novada iedzīvotāji pēc medicīniskiem pakalpojumiem dodas arī uz Valgas pilsētas slimnīcu, jo tas ir tuvāk nekā apmeklēt Vidzemes slimnīcu. Valgas slimnīcā patstāvīgi dežūrē terapeits, ķirurgs, anesteziologs un ginekologs. Visu diennakti ir pieejams rentgens un laboratorija. Neatliekamo medicīnisko palīdzību sniedz visu diennakti, ja tiek uzrādīta Eiropas medicīniskā apdrošināšanas karte (EVAK) un personas apliecinātais dokuments.

8.9.4. Sociālā palīdzība

Valkas novadā ir sekojoši sociālās aprūpes pakalpojumus sniedzēji:

- Valsts sociālā aprūpes centra „Vidzeme” filiāle „Valka”, kura darbību nodrošina un metodiski vada Labklājības ministrija;
- Valkas sociālās aprūpes nams, kur ir iespējams izmitināt 28 klientus;
- 2 sociālie dzīvokļi, Turnas 10 sociālie dzīvokļi Ērgemes pagastā;
- Ērgemes bērnu nama patversme ar 25 vietām;
- Naktspatversme 6 vietām;
- Zupas virtuve.

Valkā Latvijas Sarkanā Krusta nodaļa atbalsta centrā organizē pasākumus bērniem no sociālā riska ģimenēm. Atbalsta biedrība cilvēkiem ar īpašām vajadzībām projekta ietvaros sadarbībā ar NVA un Sociālo dienestu organizēja dienas centru personām ar garīgās veselības traucējumiem.

Sekmīgi darbojas Latvijas diabēta asociācijas Valkas nodaļa, kas palīdz risināt diabēta slimnieku problēmas.

8.9.5. Sports un brīvā laika pavadīšanas iespējas

Valkas novadā kopumā ir labi attīstīti un pieejami sporta infrastruktūras objekti:

- Bērnu jaunatnes sporta skolas sporta zāle;
- Valkas ģimnāzijas sporta halle;
- Valkas pilsētas stadions;
- Šautuve;
- Kārķu pagasta sporta zāle;
- hokeja laukums Vijciemā.

8.10. Tūrisms

Īpaša vieta novada tūrisma attīstībā ir:

- Valkas pilsētai, kura ir unikāla ar to, ka ir robežpilsēta ar dvīņu pilsētu Valgu (Igaunija);
- Gaujas upei – ūdenstūristiem;
- Vijciema čiekuru kalte - Latvijā vienīgā, kura darbojas kopš 19.gs. beigām;
- Ērgemes pilsdrupām;
- Valkas, Vijciema un 2000.gadā jaunuzceltā Kārķu luterāņu baznīcas.

Valkā darbojas tūrisma informācijas birojs un tūrisma informācijas punkts Kārķu pagastā.

Novada teritorijā ir vairāki ainaviski nozīmīgi tūrisma apskates objekti, kas atrodas Aizsargājamo ainavu apvidū „Ziemeļgauja” un Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijā.

Novadā tūrisma pakalpojumus sniedz septiņi viesu nami, četras lauku mājas, viena zemnieku sēta un viena atpūtas bāze un divas jauniešu mītnes. Kā papildus servisu naktsmītņu pakalpojumu sniedzēji piedāvā telšu vietas un treileru vietas. Sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumi tiek sniegti četrās Valkas pilsētas ēdināšanas iestādēs - divās kafejnīcās, vienā ēdnīcā un bistro, bet pagastos šādi pakalpojumi netiek sniegti.

Novada intereses:

- Tūrisma attīstība, kas iet kopsolī ar dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu;
- Tūrisma attīstību veicinoša sadarbība ar kaimiņu novadiem un Valgas apriņķi (Igaunija);
- Tūrisma infrastruktūras uzlabošana.

9. Civilās aizsardzības un paaugstināta riska objekti

Civilās aizsardzības sistēmu katastrofu pārvaldīšanai, nodrošinot tās darbības tiesiskos un organizatoriskos pamatus cilvēku, īpašuma un vides aizsardzībai katastrofu gadījumos un pastāvot katastrofas draudiem regulē 2006. gada 5. oktobra izstrādātais „Civilās aizsardzības likums”, kas stājies spēkā no 2007. gada 1. janvāra.

Pamatojoties uz 2006. gada 5. oktobra likuma „Civilās aizsardzības likums” no spēkā no 2009. gada 1. janvāra 9. pantu. Valkas novada dome 2009.gada 27.augustā apstiprināja Valkas novada Civilās aizsardzības komisiju un Civilās aizsardzības komisijas nolikumu (Protokols Nr.6, 14.§).

2010.gada 24.martā tika apstiprināts papildināts civilās aizsardzības komisijas sastāvs. Komisijas sastāvs pievienots kā 10.pielikums.

Riska teritorijas raksturo palielināta avārijas vai nevēlamā procesa varbūtība vai atkārošanās biežums, seku apjoms un zaudējumi, ko izsaka šādās kategorijās:

- cilvēku veselības vai dzīvības apdraudējums,
- materiālie zaudējumi,
- kaitējums vai nevēlamas pārmaiņas vidē.

Izmantošana

Objektus izmanto saimnieciskajā darbībā atbilstoši to mērķim, ievērojot nepieciešamos drošības pasākumus.

Nacionālās nozīmes riska teritorijas un objekti.

Saskaņā ar likuma „Civilās aizsardzības likums” 17. pantu Valkas novadā ir noteikti paaugstinātas bīstamības objekti (skat. grafisko pielikumu Nr. 11 un 12).

Perspektīvo nacionālās nozīmes paaugstināta rūpniecisko avāriju riska objektu sarakstā iekļauta:

- SIA “Tīne” (Valkā, Tālavas 35a) - degvielas uzpildes stacija (MK noteikumi Nr. 532 no 19.07.2005. „Rūpniecisko avāriju risku novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas kārtība”).

Perspektīvās nacionālās nozīmes paaugstināta riska teritorijās iekļauti ugunsbīstamās teritorijas :

- Sedas kūdras purvs,
- Pieguļošā dzelzceļa teritorijā esošie meži starp Valmieras un Smiltenes ceļiem līdz Gaujas upei.

Perspektīvās nacionālās nozīmes applūstošās teritorijas:

- Valkas pilsēta – Pedeles upes un (Zāģezera un Sēlijas ielas slūžas). Avārijas gadījumā tiek applūdinātas pārrobežu teritorijas.
- pavasara plūdus pārplūstot Gaujas upei applūst:
  - Valkas pagasta teritorijā mājas: „Vekši”, „Krastiņi”, „Marsi”, „Mežaparki” un kokapstrādes uzņēmums „Ieviņas”.
  - Zvārtavas pagasta teritorijā mājas: „Jauntillikas”, „Rāmnieki”, „Pedraudzes” un „Klajumi”.

Šo paaugstināta riska teritoriju pārplūšanas gadījumā tiek bojāti pievadceļi, ražošanas objekti un iedzīvotāju mājokļi.

Novada nozīmes riska teritorijas un objekti.

1. Bijušās Sibīrijas mēra kapsētas: Valkas pagasta “Vēverzemniekos”.

2. Sprādzienbīstamos objektus:

- gāzes uzpildes stacija Valkā;
- lokālās lielākās degvielas uzpildes stacijas Valkas novada teritorijā.

3. Ugunsbīstamos objektus un teritorijas:

- Degvielas uzpildes stacijas;
- gāzes uzpildes stacijas (Valkā);
- kokapstrādes uzņēmumus;
- kūdras purvus;
- pļavas uz kūdras slāņiem;
- mežu masīvus;
- bijušās sadzīves atkritumu izgāztuves.

4. Starp potenciāli bīstamākajām transporta maģistrālēm Valkas novadā izdalīti:

- Valsts galvenais autoceļš A3;
- Dzelzceļš Rīga – Tallina un Sanktpēterburga.

10. Valkas novada plānotā un atļautā teritorijas izmantošana

Teritorijas plānojuma atļautā izmantošana balstīta uz sekojošiem nosacījumiem:

- Uz esošo situāciju;
- Ievērojot likumdošanas un valsts institūciju izsniegtos nosacījumus;
- Izvērtējot ekonomiskos procesus Latvijā un Valkas novadā;
- Ievērojot esošo valsts mēroga, reģiona, rajona plānojuma nosacījumus;
- Ņemot vērā Valkas novada teritorijas iedzīvotāju vēlmes;
- Ievērojot novada attīstības nākotnes vīziju, misiju, prioritātes un mērķus;

Novada teritorijas pilsētas un apdzīvoto vietu iedalījums funkcionālajās zonās atspoguļo pilsētas un apdzīvoto vietu funkcionālo un arhitektoniski telpisko organizāciju, nosaka teritorijas izmantošanas veidu, kā arī paredz specifiskus noteikumus un konkrētu pasākumu veikšanu.

Katrai no izdalītajām zonām pašvaldības saistošajos noteikumos reglamentēta atļautā izmantošana un apbūves noteikumi.

Valkas novada teritorijas plānojumā izdalītas funkcionālās zonas atbilstoši pašreizējai teritorijas izmantošanai, kā arī perspektīvās (plānotās) teritorijas ar noteiktu izmantošanu un apbūvi. Šajās teritorijās zemesgabalu īpašnieki un lietotāji var turpināt pirms plānojuma izstrādāšanas un spēkā stāšanās likumīgi uzsākto izmantošanu, taču jaunu būvniecību vai cita veida saimniecisko darbību drīkst uzsākt tikai atbilstoši attiecīgai zonai paredzētajām plānojuma prasībām, kas iekļautas saistošajos apbūves noteikumos.

Ražošanas un jauktas ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas veidojamas ārpus esošās dzīvojamās zonas – tām piemērotās vietās ar labu transporta pieejamību un perspektīvā ērtu infrastruktūras nodrošinājumu.

Plānojumā paredzēts saglabāt un attīstīt ģimenes māju apbūves teritorijas, prioritāri, vietās, kur tās sakļaujas ar jau esošo līdzīga veida apbūvi un ir ērtāk nodrošināmas ar nepieciešamo infrastruktūru. Tālākai dzīvojamās (ģimeņu māju) apbūves attīstībai rezervētas jaunas teritorijas Valkas pilsētas austrumu daļā virzienā uz Lugažiem, Putraskalna Z daļā, Avotkalna ielā. utt.

Valkas novada teritorijas plānojumā noteiktas sekojošas funkcionālās zonas:

- Savrupmāju BLĪVĀS dzīvojamās apbūves teritorijas;
- Savrupmāju RETINĀTĀS dzīvojamās apbūves teritorijas;
- Daudzdzīvokļu dzīvojamās apbūves teritorijas;
- Centra apbūves teritorijas;
- Publiskās apbūves teritorijas;
- Ražošanas teritorijas un tehniskās apbūves teritorijas;
- Savrupmāju un vasarnīcu apbūves teritorija;
- Lauksaimniecības teritorija;
- Tūrisma un rekreācijas teritorijas;
- Meža teritorijas;
- Publiskās zaļās teritorijas;
- Kapsētu teritorijas;
- Līnijbūves;
- Ūdeņu teritorijas;
- Turpmākās plānošanas teritorijas.

Detalizētāku informāciju par plānoto (atļauto) teritorijas izmantošanu skatīt **Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu** 7.nodaļā.

10.1. Kopīgās interešu teritorijas

Valkas novada teritorija neaprobežojās tikai ar administratīvajām robežām. Sadarbība, kas tiek veikta ar apkārtējām teritorijām ietekmē, gan pašu novada attīstību, gan tajā dzīvojošo iedzīvotāju dzīvesveidu.

Valkas novada administratīvā teritorija robežojas ar Apes, Smiltenes, Strenču, Burtnieku, Naukšēnu novadu un Igaunijas Republiku. Kopīgas intereses teritoriju attīstības plānošanā izpaužas kopīgu programmu, rīcības plānu, projektu izstrādē un īstenošanā ne tikai novadu, bet arī pilsētu kontekstā

Valkas novada teritorija ir piemērota uzņēmējdarbības attīstībai, nodrošinot jaunajiem un esošajiem uzņēmējiem nepieciešamo infrastruktūru.

Nepieciešams saglabāt un pilnveidot Valku kā reģiona nozīmes attīstības centru. Valka ir pievilcīga mazpilsēta Vidzemes ziemeļos ar nozīmīgu ceļu infrastruktūru, pazīstama kā dvīņu pilsēta ar Valku – Valgu „viena pilsēta – divas valstis”.

Ņemot vērā Valkas novada specializāciju un Vidzemes plānošanas reģiona kopējās attīstības tendences nākotnē svarīgi būs veidot stabilas funkcionālās saites ar kaimiņu novadiem

un Igaunijas Republiku (īpaši Valgas apriņķi) inovāciju un uzņēmējdarbības veicināšanas jomā un kokapstrādes rūpniecības attīstīšanā.

Valkas novadam ir liels potenciāls, valsts un reģiona nozīmes sabiedrisko pakalpojumu, izglītības, komercdarbības un sporta, kultūras un tūrisma infrastruktūras attīstīšanā.

Valkas novada resursu daudzveidība ļauj attīstīt:

- augstu dzīves vides kvalitāti esošajās apdzīvotās vietās;
- reģiona nozīmes sporta, kultūras un atpūtas aktivitātes organizējošo pakalpojumu un to nodrošinošo objektu izbūvi;
- reģiona nozīmes sabiedrisko pakalpojumu un to nodrošinošo objektu izbūvi;
- reģionālas nozīmes tirdzniecības pakalpojumus;
- vietējā un starptautiskā tūrisma, izklaides, aktīvās atpūtas pakalpojumus.

Valkas pilsēta atrodas uz svarīgas transporta maģistrāles, pilsētu šķērso autoceļš E264/A3, kas savieno ES dalībvalstis ar Krieviju. Valkas pilsēta ir vieta, kur var nodrošināt tranzīta pārvadājumu servisa pakalpojumus. Sekmēs apdzīvoto vietu sasniedzamību un veicinās uzņēmējdarbības attīstību, kas nodrošinās kvalitatīvu pagastu un pilsētas infrastruktūras attīstību.

Kaimiņu novadiem tiks sniegta kvalitatīvas infrastruktūras pakalpojumi. Ļaus ērti un viegli nokļūt Igaunijas Republikā, atvieglos preču pārvadāšanu.

Ērgemes pagasts robežojas ar Naukšēnu novada Naukšēnu pagastu Strenču novada Sedas lauku teritoriju, Igaunijas Republiku, kā arī Valkas novada Kārķu un Valkas pagastu. Svarīgākie kopīgo interešu jautājumi:

- Autoceļa „Ziemeļu stīga” attīstība, t.sk. satiksmes drošības paaugstināšana;
- Sabiedriskā transporta pakalpojumu pieejamības plānošana;
- Daudzveidīgu pakalpojumu pieejamības nodrošināšana;
- Līdzdalība Salacas upes baseina apsaimniekošanā;
- Sadarbība ar Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta administrāciju rezervāta teritorijas apsaimniekošanā;
- Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta ainavu ekoloģiskā plāna (AEP) ieviešana un monitorings;
- Dabas lieguma (arī Natura 2000 vieta) „Sedas purvs” apsaimniekošana;
- Pārrobežu sadarbības attīstība;
- Sadarbība tūrisma pakalpojumu un tūrisma infrastruktūras attīstībā, kopīga tūrisma maršrutu izstrāde.

Kārķu pagasts robežojas ar Naukšēnu novada Naukšēnu pagastu, Burtnieku novada Ēveles pagastu, kā arī Valkas novada Ērgemes pagastu.

- Svarīgākie kopīgo interešu jautājumi:
- sabiedriskā transporta tīkla plānošana;
- Sedas upe;
- Ķires upe;
- apdzīvojuma struktūras attīstība;
- transporta koridora “Ziemeļu stīga” teritorijas attīstības plānošana posmā Ērgeme – Kārķi – Naukšēni;
- autoceļš Rencēni – Burtnieki – Daksti – Veckārķi;
- ugunsdzēsības dienestu sadarbība;
- rekreācijas vietas Kārķu pagastā;
- Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijas apsaimniekošana.

Valkas pagasts robežojas ar Valkas pilsētu, Igaunijas Republiku, Ērgemes, Vijciema, Zvārtavas pagastu Valkas novada teritorijā. Ar Strenču novada Sedas lauku teritoriju un Plāņu pagastu.

Kopīgas intereses ar kaimiņu pagastiem un Valkas pilsētu:

- Autoceļu un dzelzceļa infrastruktūras sakārtošanā un uzturēšanā;
- Sabiedriskā transporta maršrutu pilnveidošanā;
- Tūrisma attīstības plāna un vienotu tūrisma maršrutu izstrādē;
- Tūrisma infrastruktūras attīstība (veloceliņi, informatīvās norādes, stāvvietas, takas un ekotūrisma infrastruktūra);
- Vides aizsardzības jautājumu risināšana
- Gaujas upes sateces baseina apsaimniekošanas plāna izveidē, upes apkārtnes saglabāšanā, aizsardzībā, apsaimniekošanā un ūdens tūrisma maršrutu izstrādē;
- Pedeles upes apkārtnes saglabāšana, aizsardzība, apsaimniekošana un dabas (pastaigu) taku izveide gar upes krastu;
- Sedas upes ielejas aizsardzība un apsaimniekošana;
- Atkritumu apsaimniekošanā;
- Ugunsdzēsības dienestu sadarbībā;
- Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijas apsaimniekošana;
- Kopīgas infrastruktūras objektu izmantošana;
- Kopīgu Eiropas struktūrfondu projektu izstrādē.

Valkas pagastam ir arī kopīgas interešu teritorijas un sadarbības iespējas ar Valgas apriņķi Igaunijā (Dabas aizsardzība- Pedele, Gauja, infrastruktūra- autoceļš VIA Hansatika, tūrisms, noslēgts līgums par palīdzību ugunsnelaimēs).

Vijciema pagasts robežojas ar Strenču novada Plāņu pagastu, Smiltenes novada Bilskas pagastu, kā arī Valkas novada Valkas un Zvārtavas pagastu. Kopīgās intereses:

- vides aizsardzības jautājumu risināšana:
  - *Mežu teritoriju aizsardzība.*
  - *Gauja. Sadarboties ar Valkas pagastu, Plāņu pagastu, Zvārtavas pagastu un „Latvijas dabas fondu” īpaši aizsargājamās dabas teritorijas - aizsargājamā ainavu apvidū „Ziemeļgauja” apsaimniekošanā.*
  - *Dabas liegums „Zemā sala” - apsaimniekošanā sadarboties ar Plāņu pagastu.*
- kapu apsaimniekošana (*pagasta teritorijā ir kapi, kurus izmanto arī kaimiņu pagasti*);
- tūrisma jomā (*ik gadus sadarbībā ar novada tūrisma informācijas centriem izstrādāt kopīgus tūrisma maršrutus ar blakus pašvaldībām, iekļaujot dabas, kultūras un vēstures objektus, aktīvās atpūtas un nakšņošanas iespējas*);
- izglītībā, kultūrā, sportā.

Vijciema pagasts atrodas Valkas novadā un tam svarīgi ir Valkas novada attīstības programmā un Valkas novada teritorijas plānojumā noteiktie attīstības mērķi. Vijciema pagasts arī turpmāk plāno iesaistīties projektos, kuri veicinās pagasta un rajona kopumā attīstību.

Vijciema pagasts, tāpat kā visa Valkas novada teritorija iekļaujas Vidzemes plānošanas reģionā, un tāpēc pagastam ir būtiski reģiona attīstības programmā noteiktie mērķi un Vidzemes teritorijas plānojuma izstrāde.

Zvārtavas pagasts robežojas ar Apes novada Gaujienas pagastu, Smiltenes novada Grundzāles pagastu, kā arī Valkas novada Valkas un Vijciema pagastu un Igaunijas Republiku.

Kopīgo interešu teritorijas ar kaimiņu pašvaldībām:

- sadarbība dabas aizsardzības objektu apsaimniekošanā un vides aizsardzībā ar Vijciema, Valkas un Gaujienas pagastiem;
- kopīga kapu lietošana un apsaimniekošana ar Grundzāles un Gaujienas pagastiem;
- sadarbība izglītības nodrošināšanā ar Grundzāles, Gaujienas un Valkas pagastiem.

Kopīgo interešu teritorijas atrodas šo citu pašvaldību un Valkas novada pagastu pierobežā, kuru attīstība var ietekmēt nekustamā īpašuma izmantošanu kaimiņu pašvaldībā un

Valkas novada pagastos. Teritorijas nosaka abpusēji vienojoties pašvaldībām. Kopīgo interešu teritorijas un būvprojektu saskaņošana notiek abpusēji.

Kopējo interešu loks turpmākās sadarbības gaitā var tikt precizēts un paplašināts.

11. Aizsargjoslas

“Aizsargjoslu likums” (05.02.1997) nosaka vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas, ekspluatācijas aizsargjoslas, sanitārās aizsargjoslas un drošības aizsargjoslas.

Atsaucoties uz “Aizsargjoslu likumu” (05.02.1997), vides un dabas resursu aizsargjoslu uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz attiecīgajiem objektiem. Ekspluatācijas aizsargjoslu uzdevums ir nodrošināt komunikācijas un līnijbūvju objektu efektīvu un drošu darbību un attīstības iespējas. Sanitāro aizsargjoslu uzdevums ir nodrošināt sanitārās prasības objektos ar paaugstinātām sanitārām prasībām. Drošības aizsargjoslu uzdevums ir nodrošināt paaugstināta riska objektu un to tuvumā esošo objektu drošību gan to ekspluatācijas laikā, gan iespējamo avāriju gadījumā, kā arī vides un cilvēku drošību. (skat. grafisko daļu „Valkas pilsētas aizsargjoslu karte”, „Valkas novada teritorijas plānotā, atļautā izmantošana”).

12. Teritorijas plānojuma grozīšanas kārtība

Vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktās teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas un izmantošanas aprobežojumu izmaiņas izstrādā kā vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma grozījumus šādā kārtībā:

1. vietējās pašvaldības dome pieņem lēmumu par vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi, apstiprina izstrādes vadītāju un darba uzdevumu.

Darba uzdevumā norāda:

1.1. pamatojumu;

1.2. institūcijas, no kurām saņemami nosacījumi un atzinumi;

1.3. pasākumus sabiedrības informēšanai par attiecīgajiem grozījumiem;

2. paziņojumu par grozījumu uzsākšanu ievieto vietējās pašvaldības mājas lapā internetā un publicē vietējā laikrakstā un laikrakstā “Latvijas Vēstnesis”;

3. grozījumu sabiedrisko apspriešanu organizē MK noteikumu Nr.1148 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” 38., 39., 40. un 41.punktā noteiktajā kārtībā divu nedēļu laikā pēc vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma grozījumu pirmās redakcijas izstrādes;

4. izstrādāto vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma grozījumu redakciju, institūciju nosacījumus, atzinumus un sabiedriskās apspriešanas materiālus izstrādes vadītājs iesniedz izskatīšanai vietējās pašvaldības domē. Vietējās pašvaldības dome pieņem vienu no MK noteikumu Nr.1148 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” 42.punktā minētajiem lēmumiem;

5. vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma grozījumus apstiprina MK noteikumu Nr.1148 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” 47.punktā noteiktajā kārtībā.

PIELIKUMI

- 1.pielikums. Valkas novada ezeri un to aizsargjoslas;
- 2.pielikums. Valkas novada upju sadalījums pēc to garuma;
- 3.pielikums. Dižkoki Valkas novadā;
- 4.pielikums. Kultūras un vēstures pieminekļi;
- 5.pielikums. Valkas novada kvarca smilts prognozēto resursu laukumu raksturojums;
- 6.pielikums. Valkas novada smilts-grants un smilts atradņu raksturojums;
- 7.pielikums. Valkas novada māla atradņu raksturojums;
- 8.pielikums. Valkas novada sapropeļa atradņu raksturojums;
- 9.pielikums. Valkas novada kūdras atradņu raksturojums;
- 10.pielikums. Civilās aizsardzības komisijas sastāvs;
- 11.pielikums. Civilās aizsardzības plāns Valkas pilsētai;
- 12.pielikums. Civilās aizsardzības plāns Valkas novadam
  - 12.1.pielikums. Civilās aizsardzības plāns Ērgemes ciems
  - 12.2.pielikums. Civilās aizsardzības plāns Kārķu ciems
  - 12.3.pielikums. Civilās aizsardzības plāns Lugažu ciems
  - 12.4.pielikums. Civilās aizsardzības plāns apdzīvotai vietai Mierkalns
  - 12.5.pielikums. Civilās aizsardzības plāns Omuļu ciems
  - 12.6.pielikums. Civilās aizsardzības plāns Ozolu skola
  - 12.7.pielikums. Civilās aizsardzības plāns apdzīvotai vietai Pedele
  - 12.8.pielikums. Civilās aizsardzības plāns Skripstu HES
  - 12.9.pielikums. Civilās aizsardzības plāns apdzīvotai vietai Stepī
  - 12.10.pielikums. Civilās aizsardzības plāns Turnas ciemam
  - 12.11.pielikums. Civilās aizsardzības plāns Vijciema ciemam

1.pielikums

Valkas novada ezeri un to aizsargjoslas

Nr. p. k	Ezera nosaukums	Platība (ha)	Atrašanās vieta	Aizsargjosla (m)
25 – 100 ha				
1	Cepšu	25,3	Kārķu pagasts	100
2	Salainis	77,8	Zvārtavas pagasts	100
3	Vadainis	49,6	Zvārtavas pagasts	100
4	Vēderis	50,8	Zvārtavas pagasts	100
10 – 25 ha				
5	Bērza ezers	15,8	Ērgemes pagasts	50
6	Bezdiķenis	15,2	Kārķu pagasts	50
7	Garūlis	17,3	Zvārtavas pagasts	50
8	Kukris	21,9	Ērgemes pagasts	50
9	Leišu ezers	10,9	Valkas pagasts	50
10	Rūķis	14,3	Ērgemes pagasts	50
11	Sētas ezers	22,7	Zvārtavas pagasts	50
12	Valdis	24,8	Ērgemes pagasts	50
13	Zāģezers	13,0	Valkas pilsēta	50
14	Dzirnavnieku	13,7	Valkas pagasts	50
Līdz 10 ha				
15	Anduma ezers	1,0	Ērgemes pagasts	10
16	Balodiņu ezers	2,7	Ērgemes pagasts	10
17	Būdas ezers	1,4	Zvārtavas pagasts	10
18	Bednes ezers	<1,0	Zvārtavas pagasts	10
19	Cepurītes ezers	9,3	Zvārtavas pagasts	10
20	Darvas	2,3	Zvārtavas pagasts	10
21	Dībena	6,9	Valkas pagasts	10
22	Dziļlais	8,6	Valkas pagasts	10
23	Jaungložu	1,0	Kārķu pagasts	10
24	Veckārķu dz. ezers	4,7	Kārķu pagasts	10
25	Klētēnes	7,6	Zvārtavas pagasts	10
26	Kurelis	7,0	Ērgemes pagasts	10
27	Līdacis	4,6	Zvārtavas pagasts	10
28	Mellužu	1,7	Zvārtavas pagasts	10
29	Melnezers	1,3	Ērgemes pagasts	10
30	Muncis	<1,0	Ērgemes pagasts	10
31	Pelēdas	4,5	Kārķu pagasts	10
32	Piri	2,0	Ērgemes pagasts	10
33	Purgaiļu	2,2	Kārķu pagasts	10
34	Raganas	1,1	Zvārtavas pagasts	10
35	Sīlezers	3,8	Valkas pagasts	10
36	Suķieris	2,7	Ērgemes pagasts	10
37	Trūdis	1,4	Kārķu pagasts	10
38	Veršādiņa	1,4	Ērgemes pagasts	10
39	Vircelis	5,3	Ērgemes pagasts	10
40	Zāļu	7,9	Valkas pagasts	10
41	Žūrenes	1,5	Zvārtavas pagasts	10

2.pielikums

Valkas novada upju sadalījums pēc to garuma

Nr. p. k	Upes nosaukums	Garums	Atrašanās vieta	Aizsargjosla (m) abos krastos
1	Gauja	452 (Valkas novadā ~ 76 km)	Vecpiebalgas, Jaunpiebalgas, Gulbenes, Apes, Valkas, Strenču, Beverīnas, Burtnieku, Valmieras, Cēsu, Priekuļu, Pārgaujas, Līgatnes, Krimuldas, Siguldas, Sējas, Inčukalna, Ādažu un Carnikavas novads	500
25 – 100 km				
2	Omuļupe	70	Ērgemes pagasts	100
3	Vija	62	Launkalnes, Bilskas, Grundzāles, Plāņu, Vijciema pagasts	100
4	Seda	62	Valkas, Ērgemes, Kārķu un Ēveles pagasts	100
5	Pedele	32	Valkas pilsēta, Valkas pagasts un Igaunijas Republika	100 (20 m pilsētā)
10 – 25 km				
6	Aima	11	Grundzāles un Zvārtavas pagasts (Gaujas kreisā krasta pieteka)	50
7	Alkšņupe	18	Zvārtavas pagasts (Gaujas kreisā krasta pieteka)	50
8	Daudzupīte	12	Vijciema pagasts (Vijas labā krasta pieteka)	50
9	Kaičupe	17	Valkas pagasts (Gaujas labā krasta pieteka)	50
10	Stakļupīte	22	Valkas, Plāņu pagasta un Sedas lauku teritorija (Gaujas labā krasta pieteka)	50
11	Stampupe	16	Vijciema pagasts (Vijas labā krasta pieteka)	50
12	Acupīte	22	Ērgemes un Kārķu pagasts	50

			(Rūjas kreisā krasta pieteka)	
13	Ķire	14 (39)	Kārķu pagasts (Acupītes kreisā krasta pieteka)	50
14	Purgaile	13	Valkas pagasts un Sedas lauku teritorija (Sedas kreisā krasta pieteka)	50
15	Rikanda	24	Ērgemes un Valkas pagasts (Sedas labā krasta pieteka)	50
16	Sepupe	18	Grudzāles un Zvārtavas pagasts (Gaujas kreisā krasta pieteka)	50
17	Pubuļupe	16	Vijas kreisā krasta pieteka	50
18	Tiņņupīte	10,55	Zvārtavas pagasts (Stepupes kreisā krasta pieteka)	50
Līdz 10 km				
19	Laužu kanāls	9,37	Zvārtavas un Grundzāles pagasts (Vijas labā krasta pieteka)	10
20	Akmene	9	Kārķu pagasts (Ķires satekupe)	10
21	Andrupīte		Kārķu pagasts (Ķires kreisā krasta pieteka)	10
22	Bāčupīte		Vijciema pagasts (Vijas labā krasta pieteka)	10
23	Baltupe	6	Kārķu pagasts (Acupītes kreisā krasta pieteka)	10
24	Diļupīte		Ērgemes pagasts (Sedas labā krasta pieteka)	10
25	Dreimaņupīte		Vijciema pagasts (Vijas labā krasta pieteka)	10
26	Ērgļupīte	2,7	Ērgemes pagasts (Sedas labā krasta pieteka)	10
27	Gaumerupe		Ērgemes pagasts (Rikanadas labā krasta pieteka)	10
28	Kāršupīte	8	Zvārtavas pagasts (Gaujas kreisā krasta pieteka)	10
29	Kokšu upīte		Valkas pagasts (Gaujas kreisā krasta pieteka)	10
30	Lašupīte		Valkas pagasts (Gaujas kreisā	10

31	Līkupīte		krasta pieteka) Kārķu pagasts (Ķīres kreisā krasta pieteka)	10
32	Līvengrāvis		Kārķu pagasts (Andrupītes kreisā krasta pieteka)	10
33	Mauriņu strauts		Valkas pagasts (Rikandas kreisā krasta pieteka)	10
34	Oļupe		Ērgemes pagasts (Rikanadas labā krasta pieteka)	10
35	Pētersona grāvis	3,5	Kārķu pagasts (Acupītes kreisā krasta pieteka)	10
36	Pilsupīte		Ērgemes pagasts (Rikanadas kreisā krasta pieteka)	10
37	Pudžurga		Ērgemes pagasts (Rikanadas labā krasta pieteka)	10
38	Rīzupe		Valkas pagasts (Pedeles kreisā krasta pieteka)	10
39	Silene		Kārķu pagasts (Akmenes kreisā krasta pieteka)	10
40	Šēlupīte		Kārķu pagasts (Ķīres satekupe)	10
41	Vārņupīte		Vijciema pagasts (Vijas labā krasta pieteka)	10
42	Varžupīte		Valkas pilsētā (Pedeles labā krasta pieteka)	10
43	Vēžnieku upīte		Vijciema pagasts (Vijas labā krasta pieteka)	10
44	Vīķupīte		Ērgemes pagasts (Sedas lauku teritorija)	10
45	Zulpis		Valkas pagasts (Pedeles kreisā krasta pieteka)	10
46	Žukupe	8	Ērgemes un Valkas pagasts (Rikandas kreisā krasta pieteka)	10

3.pielikums

Dižkoki Valkas novadā

Aizsardzības kategorija	Suga	Atrašanās vietas apraksts	Apkārtmērs (m)	Augstums (m)
Dižkoks	Celmāju riekstkoks	Ērgemes pag., 3 km ZA no Turnas, bij. Celmāju mājvietā	3.93	20
Dižkoks	Ērgemes bērzs	Ērgemes pag., 100 m DDR no Ērgemes baznīcas drupām, nogāzes krūmājā	3.08	26
Dižkoks	Ieleju vīksna	Ērgemes pag., 1 km Z no Staļļumuižas, 50 m D no Ielejām, ceļmalā	4.1	18.8
Dižkoks	Staļļumuižas 1.ozols	Ērgemes pag., 300 m ZR no Staļļumuižas, 100 m Z no Skančkalniņa	6.9	24.5
Dižkoks	Staļļumuižas 2.ozols	Ērgemes pag., 300 m ZR no Staļļumuižas, tīrumā R no Skančkalniņa	5.55	20
Dižkoks	Staļļumuižas 3.ozols	Ērgemes pag., 300 m ZR no Staļļumuižas, tīrumā	5.35	
Dižkoks	Vērtmuižas 1.ozols	Ērgemes pag., 400 m DA no bij. Vērtmuižas (tagad Kalnspriči), Omuļu ceļa R malā, tīrumā	6.03	
Dižkoks	Vērtmuižas 2.ozols	Ērgemes pag., 1 km ZR no bij. Vērtmuižas, 150 m R no Omuļu ciema Rozītēm, tīruma malā.	5.2	18
Dižkoks	Viķu ozols	Ērgemes pag., 1,3 km ZRR no bij. Vērtmuižas, 250 m DA no Jaunviķiem, Omuļu - Piksāru ceļa D pusē	5.64	19
Dižkoks	Naglu vītols	Kārķu pag., 4 km D no Veckārķiem, 50 m Z no Naglām, Ērgemes - Kārķu ceļa malā	6.25	19
Dižkoks	Saliņu priede	Kārķu pag., 1 km DA no Veckārķiem, 20 m D no Saliņu ceļa	3.4	20
Dižkoks	Salu liepa	Kārķu pag., 4 km ZR no Jaunkārķiem, starp Vecsalām un Kalnsalām, 180 m ZAA no Strautmaļiem	4	16
Dižkoks	Lielsproģu vīksna	Valkas pag., 1 km D no Pedeles, Lielsproģu pagalmā	4.25	27
Dižkoks	Vilkupju liepa	Valkas pag., 1,2 km ZR no Pedeles, Vilkupju pagalmā	4.83	21.5
Dižkoks	Vīndedžu ozols	Valkas pag., 2 km DR no Pedeles, 300 m R no Lejasvīndedzēm, bij. Kalnvīndedžu mājvietā	4.5	16.5
Dižkoks	Parastā priede	Vijciema pag., Vijciema baznīca	3.92	18
Dižkoks	Parastā priede	Vijciema pag., Vijciems	2.76	20
Dižkoks	Kalnstrīķu 1.ozols	Ērgemes pag., 1,5 km ZR no Staļļumuižas, 450 m ZZR no Kalnstrīķiem, mežmalā	4.68	
Dižkoks	Čalu 1.ozols	Ērgemes pag., 400 m Z no Staļļumuižas, Čalu pagalmā	4.07	1.3

Dižkoks	Čalu 2.ozols	Ērgemes pag., 400 m Z no Staļļumuižas, 70 m R no Čalām, tīrumā	4.73	
Dižkoks	Čalu 3.ozols	Ērgemes pag., 400 m Z no Staļļumuižas, 70 m R no Čalām, tīrumā	4.25	
Dižkoks	Kalnstrīķu 2.ozols	Ērgemes pag., 1,5 km ZR no Staļļumuižas, 450 m ZZR no Kalnstrīķiem, mežmalā	4.37	21
Dižkoks	Kalnstrīķu 3.ozols	Ērgemes pag., 1,3 km ZR no Staļļumuižas, 230 m ZR no Kalnstrīķiem, tīrumā	4.13	
Dižkoks	Lapaņu 1.ozols	Ērgemes pag., 0,5 km Z no Staļļumuižas, 50 m Z no Lapanēm, dārzā	5.03	
Dižkoks	Lapaņu 2.ozols	Ērgemes pag., 0,5 km Z no Staļļumuižas, 40 m R no Lapanēm, dārzā	4.37	15
Dižkoks	Lapaņu 3.ozols	Ērgemes pag., 0,5 km Z no Staļļumuižas, 110 m ZA no Lapanēm, atmatā	4.22	25.4
Dižkoks	Lapaņu 4.ozols	Ērgemes pag., 0,5 km Z no Staļļumuižas, 110 m ZA no Lapanēm, atmatā	4.2	24
Dižkoks	Lapaņu 5.ozols	Ērgemes pag., 400 m ZR no Staļļumuižas, 160 m DR no Lapanēm, tīrumā	4.19	
Dižkoks	Omuļu ozols	Ērgemes pag., Omuļu muižas parka D malā, 40 m DA no Zvejniekiem	4.24	24
Dižkoks	Ozolkalnu ozols	Ērgemes pag., 1 km ZR no Staļļumuižas, 300 m DDR no Ozolkalniem, grāvmalā	4.02	
Dižkoks	Ozolu ozols	Ērgemes pag., 3 km R no Brentiem, 250 m A no Kalnozoliem	4.04	18
Dižkoks	Rangu ozols	Ērgemes pag., 500 m D no Staļļumuižas, 170 m ZZA no Rangām	4	22
Dižkoks	Ulšķu 1.ozols	Ērgemes pag., 600 m A no Staļļumuižas, 350 m ZR no Veculšķiem, pļavā	4.4	21
Dižkoks	Ulšķu 2.ozols	Ērgemes pag., Ērgemes - Omuļu ceļa kr.pusē 400 m D no Ulstēm	4.17	22
Dižkoks	Ulšķu 3.ozols	Ērgemes pag., 1 km A no Staļļumuižas, 50 m A no Veculšķiem, tīrumā	4.11	21.5
Dižkoks	Ulšķu 4.ozols	Ērgemes pag., 1 km A no Staļļumuižas, 80 m R no Veculšķiem, tīrumā	4.08	21
Dižkoks	Ulšķu 5.ozols	Ērgemes pag., Ērgemes - Omuļu ceļa kr.pusē 400 m D no Ulstēm	4.05	19.5
Dižkoks	Viesturu ozols	Ērgemes pag., 1 km DA no Staļļumuižas, tīrumā starp Viesturiem un Aizpuriņiem	4	19.5
Dižkoks	Smētu ozols	Kārķu pag., 4,5 km DA no Veckārķiem, 150 m ZR no bij. Smētēm	4.28	20
Dižkoks	Burgas ozols	Valkas pag., 1,7 km R no Lugažiem, 150 m A no Burgas muižas, ceļmalā	4.82	

Dižkoks	Ķīnu ozols	Valkas pag., 2 km D no Pedeles, 50 m A no bij. Ķīniem	4.74	31
Dižkoks	Lejasbožu ozols	Valkas pag., 3 km Z no Valkas, Lejasbožu pagalmā	4.6	28
Dižkoks	Lugažu 1.ozols	Valkas pag., 200 m R no Lugažu muižas pie bij. kolhoza darbnīcām	4.62	17
Dižkoks	Lugažu 3.ozols	Valkas pag., 150 m DA no Lugažu muižas, 20 m DA no Dillēm	4.5	20
Dižkoks	Pedeles priede	Valkas pag., 1 km A no Pedeles, 300 m D no Strazdiņiem, valsts meža malā (70.kv.7.nog.)	2.87	17.6
Dižkoks	Vecjandavu egļe	Kārķu pag., D no Kārķu - Naukšēnu ceļa, 110 m DR no Vecjandavām	4.65	21

4.pielikums

Valsts aizsardzībā esošie nekustamie kultūras pieminekļi

Aizsardz. Nr.	Vērtības grupa	veids	Nosaukums	Atrašanās vieta
2367	valsts	arheoloģija	Ērgemes pilskalns (Garais kalns)	Ērgemes pagasts, pie Pliedieriem
2363	vietējās	arheoloģija	Ērgemes Cepuru kalniņš-pilskalns	Ērgemes pagasts, Kuku ezera R galā
2365	vietējās	arheoloģija	Dauguļu viduslaiku kapsēta	Ērgemes pagasts, pie Dauguļiem
2366	vietējās	arheoloģija	Bozēnu senkapi	Ērgemes pagasts, pie Lejasbozēniem
2362	valsts	arheoloģija	Ērgemes viduslaiku pils	Ērgemes pagats, Ērgemes ciems
2373	valsts	arheoloģija	Smilškalnu senkapi (Zviedru kapi)	Kārķu pagasts, pie Smilškalniem
2394	vietējās	arheoloģija	Planču pilskalns	Valka, pie Plančiem
6883	valsts	arhitektūra	Lugažu luterāņu baznīca	Valka, Rīgas iela 9
97	valsts	vēsture	Vidzemes skolotāju seminārs	Valka, Rīgas iela 64
2395	valsts	arheoloģija	Lugažu viduslaiku pils	Valkas pagasts, Lugažu ciems
2396	valsts	arheoloģija	Lejasmuižnieku senkapi (Annas baznīca)	Valkas pagasts, pie Lejasmuižniekiem
2398	valsts	arheoloģija	Vijciema Celītkalns-pilskalns	Vijciema pagasts, pie Celīšiem un Pilskalniem
2399	valsts	arheoloģija	Paēžu senkapi	Vijciema pagats, pie Paēžām
2401	valsts	arheoloģija	Silbitaru senkapi	Vijciema pagasts, pie Silbitariem
2397	vietējās	arheoloģija	Mādzīnas purva akmens-kulta vieta	Vijciema pagasts, Mādzīnas purvā pie Bārzdiņiem
2400	vietējās	arheoloģija	Pauklīšu viduslaiku kapsēta	Vijciema pagasts, pie Pauklīšiem
4483	valsts	māksla	Altāris	Vijciema pagasts, Vijciema luterāņu baznīca
6884	valsts	arhitektūra	Zemnieka sēta	Vijciema pagasts, Ielīcās
6885	valsts	arhitektūra	Vijciema luterāņu baznīca	Vijciema pagasts, Vijciems
2405	valsts	arheoloģija	Mieniķu senkapi (Zviedru kapi)	Zvārtavas pagasts, pie bij.Mieniķiem, pie Zvārtavas brāļu kapiem
2406	valsts	arheoloģija	Zaķu senkapi	Zvārtavas pagasts, pie bij.Zaķu muižas, pie Smilgām
2410	valsts	arheoloģija	Veckurpnieku pilskalns (Krautavu kalns)	Zvārtavas pagasts, pie Veckurpniekiem
2402	vietējās	arheoloģija	Lācīšu pilskalns	Zvārtavas pagasts, 700 m DR no bij.Lācīšiem
2403	vietējās	arheoloģija	Bedņu Svētā liepa-kulta vieta	Zvārtavas pagasts, pie Bedņiem

2404	vietējās	arheoloģija	Eļmu senkapi	Zvārtavas pagasts, pie bij.Eļmiem, starp Aizupjiem un Duckiem
2407	vietējās	arheoloģija	Buliņu viduslaiku kapsēta (Baznīcas vieta)	Zvārtavas pagasts, pie Buliņiem
2408	vietējās	arheoloģija	Putru senkapi	Zvārtavas pagasts, pie Palmām, bij. Putras muižā
2409	vietējās	arheoloģija	Tiliku Jāņa kalns-kulta vieta	Zvārtavas pagasts, pie Tilikām

5.pielikums

Valkas novada kvarca smilts prognozēto resursu laukumu raksturojums

Nr. p. k.	Nosaukums, administratīvā piesaiste	Kvalitātes raksturojums		Biezums, m		Platība, ha	Krājumi, milj.m ³ , 01.01.2006..			Izpētes gads	Izmantošanas nozares, kurām atradnes pētītas
		SiO ₂ , % Fe ₂ O ₃ , %	masas atlikums uz sietiem 0315 02 016 mm, %	segkārtas no-līdz vid.	derīgā slāņa no-līdz vid.		izpētītie A	novērtētie N	prognozētie P		
2.	Vijciems Vijciema, Bilskas, Plāņu pag.	94,8-97,3 0,1-8,7	56,6-72,4 ³	2,5-12,0 7,6	10,0-26,8 19,5	3320,0	-	-	647,06	1980	metallurģijā-veidnēm

6.pielikums

Valkas novada smilts-grants un smilts atradņu raksturojums

Nr. p. k.	Nosaukums, administratīvā piederība	Kvalitātes raksturojums		Biezums, m		Platība, ha	Krājumi, tūkst. m ³ , 01.01.2006.		Izpētes gads	Izmantošanas nozares, kurām atradnes pētītas
		grants un akmeņi >5,0 mm, % no-līdz	smilts <5,0 mm, % no-līdz	segkārtas no-līdz vid.	derīgā slāņa no-līdz vid.		izpētītie A	novērtētie N		
1.	Kārkli, ⁴ Ērgemes pag.	0-7,3	92,7-100	vid.0,2	vid,10,0	2,7	270,0 ¹	-	1982	būvniecībai, ceļu būvei
2.	Kārķi, ³ Kārķu pag.	0-0,4	99,6-100	0,0-0,2 0,1	0,9-3,0 1,8	9,1	164,3 ¹	-	1986	būvniecībai, ceļu būvei, ceļu uzturēšanai ziemā
3.	Kārķi – 1992.g., ³ Kārķu pag.	0-2,6	97,4-100	nav	3,2-9,0 5,2	3,8	200,0 ¹	-	1992	ceļu būvei, ceļu uzturēšanai ziemā

³ Dots masas atlikums uz sietiem 04 0315 02, %.

⁴ Atradne atrodas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā

[VALKAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS] 2010. – 2022. GADAM

4.	Kokši II, ³ <i>Valkas pag.</i>	vid.53,1	vid.46,9	<u>0,2-1,9</u> -	<u>0,9-5,6</u> 2,0	19,4	397,6 ¹	-	1966	būvniecībai, ceļu būvei
5.	Omūji, ³ <i>Ērgemes pag.</i>	0-58,5	41,5-100	<u>0,0-2,1</u> -	<u>2,1-6,4</u> 5,7	16,4	477,9	-	1981	būvniecībai, ceļu būvei
6.	Pedele, ³ <i>Valkas pag.</i>	2,5-61,2	38,8-97,5	<u>0,0-0,2</u> -	<u>1,0-4,1</u> 3,8	3,0	15,3	-	1969 1998	būvniecībai, ceļu būvei
7.	Pentsils, ³ <i>Ērgemes pag.</i>	0-8,6	91,4-100	<u>0,0-0,1</u> 0,1	<u>1,8-18,1</u> 9,8	10,8	698,0	-	1984	ceļu būvei
8.	Purgaļi, ³ <i>Valkas pag.</i>	0,6-36,8	63,2-99,4	<u>0,0-1,0</u> 0,4	<u>2,1-8,5</u> 6,9	9,4	309,1	-	1985 2004	ceļu būvei
9.	Ragu sils, ³ <i>Kārķu pag.</i>	0-1,2	98,8-100	nav	<u>1,0-6,7</u> 4,7	2,7	126,0 ¹	-	1984	ceļu būvei, ceļu uzturēšanai ziemā
10.	Saule, ³ <i>Valkas pag.</i>	12,1-60,4	39,6-87,9	<u>0,3-1,7</u> -	<u>2,9-5,9</u> 4,3	4,4	207,4 ¹	-	1973	būvniecībai
11.	Silkalni, ³ <i>Valkas pag.</i>	0-0,7	99,3-100	vid.0,5	vid.5,9	1,5	88,5 ¹	-	1982	būvniecībai, ceļu būvei
12.	Šķībā stiga, <i>Vijciema pag.</i>	-	100	<u>0,2-0,2</u> 0,2	<u>1,2-7,0</u> 4,4	0,7	30,0	-	1999	būvniecībai, ceļu būvei, ceļu uzturēšanai ziemā
13.	Zīles (Dores), ³ <i>Valkas pag.</i>	1,2-29,6	70,4-98,8	<u>0,0-0,2</u> 0,2	<u>1,0-13,0</u> 5,8	1,5	86,4	-	1999	ceļu būvei
14.	Zīles –Zemesprojekts, ³ <i>Kārķu pag</i>	0-32,3	67,7-100	vid.0,2	vid.6,1	2,4	146,4 ¹	-	1982	būvniecībai, ceļu būvei
15.	Zīles MIM 44.kv., ³ <i>Valkas pag.</i>	0,2-0,4	99,6-100	<u>0,2-0,4</u> 0,2	<u>2,1-5,3</u> 3,9	2,6	103,9 ¹	-	1986	ceļu būvei, ceļu uzturēšanai ziemā

7.pielikums

Valkas novada māla atradņu raksturojums

Nr. p. k.	Nosaukums, administratīvā piesaiste	CO ₂ , % no-līdz	Māla frakcijas <0,005 mm saturs, % no-līdz	Biezums, m		Platība, ha	Krājumi, milj.m ³ , izpētes gadā		Izpētes gads	Izmantošanas nozares, kurām atradnes pēfītas
				segkār-tas no-līdz vid.	derīgā slāņa no-līdz vid.		izpētītie A	novērtētie N		
1.	Līči, Vijciema pag.	3,5-7,7	59,4-75,2	<u>0,4-1,1</u> -	<u>1,8-3,6</u> 2,4	11,0	96,6	156,1	1960	ķieģeļu, drenu cauruļu, kārniņu ražošanai
2.	Valka, Valkas pag., Valkas pilsēta	1,3-10,6	33,9-71,0	<u>0,1-1,5</u> -	<u>0,6-4,7</u> 1,9	22,3	494,8 ⁵	-	1954 1961	ķieģeļu, drenu cauruļu, kārniņu, krāsns podiņu ražošanai
3.	Vijciems, Vijciema pag.	7,1-10,4	41,5-64,0	<u>0,3-4,3</u> -	<u>1,2-8,0</u> 4,3	117,8	827,0	4092,0	1992	ķieģeļu ražošanai

8.pielikums

Valkas novada sapropeļa atradņu raksturojums

Nr p. k.	Atradnes nosaukums, administratīvā piesaiste	Atradnes sinonīms	Ezera platība (ha)	Ūdens dziļums (m)		Sapropeļa iegulas platība (ha)	Sapropeļa slāņa biezums (m)		Izpētes pakāpe	Sapropeļa krājumi		Sapropeļa klase (veids) un kvalitatīvie rādītāji (%)	Izmantošana virziens
				max.	vid.		max.	vid.		tūkst.m ³	tūkst.t		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2.	Cepšu Kārķu pag.	Cepsis	25.3	4.5	4.0	16.0	>5.1	3.5	P	560	275	Organogēns-silikātu (organogēni-smilšains) A 62.9– 64.8 (vid. 63,8) W 79.3– 84.5 (vid.81.9)	Mēslojums
3.	Cepurītes		9.3	1.7	1.5	8	>7.3	6.0	P	480	103		

⁵ Krājumi doti 01.01.1976., kad atradne noņemta no Derīgo izrakteņu krājumu bilances. Atradne izvietota Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta teritorijā

	Zvārtavas pag.							3.0		240	30	Organogēns (<i>dažādaļģu</i>) A 15.5 W 95.0	Dziedniecī bai, ķīmiskai pārstrādei, barības piedevas, mēslojums , celtniecība i
								3.0		240	73	Karbonātu (kaļķains) A 25.4-46.3 (vid.32.7) W 80.5-94.2 (vid. 88.5)	Augšņu kaļķošana
4.	Dibena Valkas pag.		6.9	10.1	3.3	3.0	>4.4	3.3	P	100	35	<i>Organogēns-silikātu</i> (<i>diatomeju-smilšains</i>) A 55.5-58.2 (vid.56.8) W 86.3-87.3 (vid.86.8)	Mēslojums
5.	Garūlis Zvārtavas pag.	Garule- Vēdere	17.3	2.8	2.0	15.2	>7.5	5.0	P	760	150	Organogēns	
								2.0		300	50	(<i>kūdrains</i>) A 23.0 W 93.7	Dziedniecī bai, ķīmiskai pārstrādei, mēslojums , celtniecība i
								3.0		460	100	(<i>dažādaļģu</i>) A 24.0 W 91.6	Dziedniecī bai, barības piedevas, ķīmiskai pārstrādei, mēslojums , celtniecība i
6.	Klētenes Zvārtavas pag.		7.6	2.5	1.8	6.5	>7.3	5.7	P	370	40	Organogēns (<i>dažādaļģu, zilaļģu</i>) A 12.3 W 96.2	Dziedniecī bai, barības piedevas,

													ķīmiskai pārstrādei, mēslojums, celtniecība
8.	Kukris <i>Ērgemes pag.</i>	Kiekuru, Kūkuru, Kūrīļu	21.9	5.0	4.1	10.0	>5.4	4.4	P	440	140		
								4.0		400	118	Dzelzi saturošs (<i>kaļķaini-limonītisks</i>) A 24.7 W 88.9	Mēslojums
								>0.4		40	22	Karbonātu (<i>smilšaini-kaļķains</i>) A 51.9 W 79.5	Mēslojums
9.	Kurēlis <i>Ērgemes pag.</i>	Kuriļu	7.0	8.0	4.4	6.0	>6.6	5.7	P	342	59	Organogēns	
								5.0		300	50	(<i>kūdrains</i>) A 5.2 W 93.6	Dziedniecība, ķīmiskai pārstrādei, mēslojums, celtniecība
								>0.7		42	9	(dažādaļģu) A 15.2 W 91.4	Dziedniecība, barības piedevas, ķīmiskai pārstrādei, mēslojums, celtniecība
11.	Līdacis <i>Zvārtavas pag.</i>	Līdaku, Līkaču	4.6	2.3	1.8	3	>7.3	5.0	P	90	12	Organogēns (<i>zīlaļģu</i>) A 3.9-6.3 (vid. 5.1) W 93.4-96.1 (vid. 94.7)	Dziedniecība, barības piedevas, ķīmiskai pārstrādei,

													mēslojums , celtniecība i
14.	Salainis <i>Zvārtavas pag.</i>	Salaiņu	77.8	3.0	2.2	60.5	6.5	4.4	P	2662	855	Organogēns-silikātu (<i>organogēni-smilšains</i>) A 35.7-50.8 (vid. 45.4) W 85.9-90.3 (vid. 88.0)	Mēslojums , dziedniecī bai
15.	Sētas <i>Zvārtavas pag.</i>		19.0	2.7	1.9	14.5	4.3	2.8	P	406	69		
						14.5	2.2			320	41	Organogēns (<i>kūdrains</i>) A 21.6 W 94.8	Dziedniecī bai, ķīmiskai pārstrādei, mēslojums , celtniecība i
						4.0	2.1			86	28	Organogēns-silikātu (<i>organogēni-smilšains</i>) A 34.1 W 88.0	Mēslojums , dziedniecī bai
16.	Silezers <i>Valkas pag.</i>		3.8	9.2	2.7	2.0	>6.4	4.5	P	90	20	Organogēns (<i>kūdrains, dažādaļģu</i>) A 16.0 W 91.8	Dziedniecī bai, ķīmiskai pārstrādei, mēslojums , celtniecība i
22.	Vadainis <i>Zvārtavas pag.</i>		49.6	2.1	1.6	40.5	6.6	4.2	P	1701	340	Organogēns	
								3.0			1215	230	(<i>kūdrains</i>) A 23.7 W 92.7

													(dažādaļģu) A 15.4 W 91.2	Dziedniecī bai, barības piedevas, ķīmiskai pārstrādei, mēslojums , celtniecība i
23.	Vēderi Zvārtavas pag.		50.8	3.6	2.6	33.4	>6.0	3.3	P	1102	370	Organogēns-silikātu (organogēni-smilšains) A 32.0-42.4 (vid.37.2) W 86.0-88.9 (vid. 87.5)	Mēslojums , dziedniecī bai	

Piezīme: 13.kolonā A- sapropeļa pelnainība (%); W – dabīgais mitrums (%)

9.pielikums

Valkas novada kūdras atradņu raksturojums

N. p. k.	Nosaukums	Nr. Kūdras fondā un uz kartes	Atradnes platība (ha)		Kūdras dziļums (m)		Kūdras krājumi		Kūdras atradnes tips, kūdras īpašību raksturojums un izmantošanas virziens
			“0” robežās	rūpnieciski izmantojamā dziļuma (0,9m) robežās	Max.	Vid.	kopējie, tūkst.m ³	rūpniec. izmantojamie, tūkst.t Izpētes pakāpe	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Apiņu	2362	66		2,4	1,5	594	P	Z Lauksaimniecībā R 30 – 45 A 7,4 – 48,7 pH 7,0
2	Apiņu	2562	120		1,5	1,1	1080	P	P Lauksaimniecībā R 15 – 60 A 3,1 – 4,5 W 85,9 – 89,6
3	Auguliņu	2349	27		0,7	0,4	108	P	Z Mēslojums R 50 A 10,8
4	Baltais II	2476	204	183	4,0	2,5	4575	582	A Lauksaimniecībā

[VALKAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS] 2010. – 2022. GADAM

								P	R 15 – 35 A 1,8 – 3,8 W 90,6 – 94,5 pH 4,6
5	Baltupes	2333	12		3,0	1,5	132	P	Z Mēslojums R 30 – 35 A 5,7 – 9,1 pH 6,0
6	Bednes	5795	35				420	P	J
7	Bezdzīvena (Kārķu)	2352	397	356	6,5	4,0	14240	1733 N	A Lauksaimniecībā R 15 – 45 A 0,9 – 2,6 W 93,5 – 96,2 Sapropelis
8	Bez nosaukuma	2329	22		2,4	1,5	242	P	Z Mēslojums R 25 – 50 A 7,3 – 13,6 pH 6,5
9	Bez nosaukuma	2351	40	8	2,2	1,4	360	11 P	A Mēslojums R 20 – 45
10	Bez nosaukuma	2391	72		1,3	0,6	576	P	Z Mēslojums R 25 – 35 A 7,4 – 22,5 pH 6,0
11	Bez nosaukuma	2471	11		> 0,5	0,5	44	P	A Mēslojums R 40 A 4,5 pH 4,0
12	Boku	2347	125		5,0	2,8	2500	P	Z Mēslojums R 15 – 45 A 6,2 – 10,8 W 87,3 – 92,3
13	Brantu	2360	12		1,0	0,5	60	P	Z Mēslojums R 60 A 34,4 – 85,8 pH 7,0
14	Burgas pļava	2387	400	292	> 1,0	1,0	2920	531 P	Z Mēslojums R 40 - 70 A 10,4 – 57,3 pH 6,0

[VALKAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS] 2010. – 2022. GADAM

15	Datermalu	2330	80	15	1,8	1,4	720	26 P	Z Mēslojums R 30 – 45 A 7,4 – 12,0 pH 7,0
16	Dišleru	2345	35	26	2,0	1,4	350	38 P	A Mēslojums R 30 – 50 A 2,5 – 3,7
17	Donupes	2339	15		1,7	1,0	150	P	Z Mēslojums R 50 – 60 A 9,4 – 10,0
18	Dores	2393	187	168	3,0	1,4	2352	305 P	A Lauksaimniecībā R 15 - 45 A 2,2 – 3,5 W 93,0 – 94,4 Sapropelis
19	Ermentu	2356	42		1,7	1,0	420	P	Z Mēslojums R 40 A 18,3 – 23,2 pH 7,0
20	Ērgemes	2363	80		2,0	1,0	800	P	Z Mēslojums R 30 – 60 A 10,1 – 47,6 pH 6,0
21	Garaušu	2334	135		2,8	2,0	1890	P	Z Mēslojums R 25 – 40 A 5,6 – 9,4 pH 6,0
22	Ģērķu	2388	73		> 3,0	2,0	657	P	Z Mēslojums R 40 – 60 A 16,4 – 21,1 pH 7,0
23	Jaunkārķu	2348	29		1,0	0,5	145	P	Z Mēslojums R 30 – 50 A 6 – 10
24	Jaunzemes	2357	79		1,4	1,0	474	P	Z Mēslojums R 45 A 12,3 – 22,3
25	Jundžu	2350	24		1,5	0,7	168	P	A Mēslojums R 25 – 45 A 5,1 – 12,9

[VALKAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS] 2010. – 2022. GADAM

									W 86,8 – 89,8
26	Kaiču	2395	22	9	2,8	1,7	264	16 P	A Lauksaimniecībā R 30 – 35 A 1,8 – 5,6 pH 4,0
27	Kalēju	2325	10		2,8	1,5	100	P	Z Mēslojums R 30 – 60 A 5,6 – 10,4
28	Kauču	2422	134	112	4,5	1,5	1680	228 P	A Mēslojums R 15 – 45 A 2,3 – 4,7 W 91,7 – 93,3 Sapropelis
29	Kauķīšu	2423	36		0,75	0,4	180	P	A Mēslojums R 15 – 35
30	Klajais I	2427	133	108	2,0	1,0	1080	163 P	P Lauksaimniecībā A 6,2 – 8,6 W 87,4 – 90,5
31	Klajais II	2425	48		2,0	1,0	480	P	A Mēslojums R 15 – 45 A 1,0 – 2,2 W 86,5 – 89,6
32	Krauķu	2488	221	153 153	5,5 5,5	3,9	6075 5967	889 P 889	A, Z Lauksaimniecībā tajā skaitā: A R 15 – 45 A 1,2 – 5,4 W 90,9 – 94,4 pH 4,0 – 4,5 Sapropelis Z R 15 – 45 A 6,0 – 10,7 W 93,1 – 93,4 pH 5,4 – 5,6
33	Krevelu	2390	31		1,5	0,7	279	P	A Lauksaimniecībā R 15 – 25
34	Kukuru	2383	16		0,9	0,5	144	P	Z Lauksaimniecībā R 40 – 50 A 12,3

[VALKAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS] 2010. – 2022. GADAM

									pH 6,0
35	Kundziņu	2474	27		2,5	1,5	189	P	A Mēslojums R 20 – 40 A 2,1 – 8,5 pH 4,0
36	Kurzu (daļa)	2396	25.6	17	2,8	1,6	307	22 P	A Lauksaimniecībā R 20 – 50 A 1,5 – 4,8 pH 4,0
37	Ķeizaru (Pungi)	2344	759	652	6,2	4,0		3101.53 N	A Lauksaimniecībā, pakaiši, kurināmais R 10 – 45 A 0,8 – 4,7 W 87,0 – 96,7
38	Ķiņu	2370	19		> 0,5	0,5	95	P	Z Mēslojums R 40 A 37,1 pH 6,5
39	Lakstiņu	2468	28		1,2	0,6	252	P	A Mēslojums R 30 – 50 A 2,7 – 3,9 pH 4,0
40	Lašu	2426	26		1,75	0,8	234	P	A Lauksaimniecībā R 25 A 2,6 W 87,9
41	Laužēnu	2346	652		3,0	1,5	8476	P	Z Mēslojums R 25 – 60 A 6,0 – 24,7
42	Lejaskukru	2385	33	26	2,8	1,7	429	46 P	A Lauksaimniecībā R 30 – 45 A 1,5 – 17,1 pH 4,0
43	Lejzemnieku	2424	11		1,0	0,5	66	P	A Lauksaimniecībā R 25 – 45
44	Lesiņu	2492	99	52	2,5	1,8	1287	78 P	A Lauksaimniecībā R 10 – 30 A 0,9 – 2,9 W 84,7 – 93,4 pH 4,0

[VALKAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS] 2010. – 2022. GADAM

45	Lībiešu	5794	108	30	4,3	2,7	2484	85 P	J Lauksaimniecībā R 20 – 40 A 3,4 – 7,0 W 84,2 – 92,0 pH 2,7 – 5,7
46	Luturmuižas pļavas	2490	186		2,0	0,5	2232	P	Z Mēslojums R 60 A 11,5 – 18,8 pH 6,0 Sapropelis
47	Matisēnu II	2359	33	25	2,4	1,5	363	39 P	A Lauksaimniecībā R 30 - 40 A 3,2 – 5,5 pH 4,0
48	Medņu	2336	96 81 15		0,75	0,4	384	P	A, Z Mēslojums tajā skaitā A R 15 – 25 A 15 – 45 W 85 Z
49	Ozoliņu	2326	73		2,7	1,3	730	P	A Mēslojums R 20 – 40 A 3,3 – 13,5
50	Pupsi	2324	18		1,0	0,5	126	P	Z Mēslojums R 25 - 40 A 6,2
51	Purgaiļu-Dāņkalnu	2354	80	44	5,0	2,8	1760	117 P	A Mēslojums R 15 - 45 A 1,3 – 3,9 W 93,3 – 96,5 Sapropelis
52	Putras	2486	166	108	3,8	2,5	2715	491 P	Z Lauksaimniecībā R 25 – 45 A 6,9 – 9,5 W 87,9 – 91,3 Sapropelis
53	Reiņu	2328	24 8		2,0 2,0		168	P	A, Z Mēslojums tajā skaitā: A

[VALKAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS] 2010. – 2022. GADAM

			16						R 20 – 40 A 1,8 – 3,9 pH 4,2 Z
54	Rooku	2342	10		> 2,7	2,0	110	P	A Mēslojums R 20 – 40 A 1,3 – 2,5
55	Rukšu	2355	70	30	1,8	1,4	770	44 P	A Lauksaimniecībā R 15 – 45 A 3,0 – 8,2 W 84,4 – 89,5
56	Runču	2364	45		2,1	1,0	450	P	Z Mēslojums R 40 – 60 A 10,3 – 12,8 pH 6,0
57	Salāniešu I	2343	69		> 2,7	2,0	690	P	A Mēslojums R 15 – 40 A 1,4 – 3,0
58	Sedas (Tīreļa)	2409	7504	6761 998 273 5490	5,0	3,67 2,84 2,99		7013.72 A	A, J, Z tajā skaitā: A Lauksaimniecībā, kurināmais R 5 – 35 A 0,6 – 6,7 W 82,5 – 97,8 pH 3,5 – 5,0 J R 8 – 22 A 2,3 – 5,3 W 91,5 – 95,1 Z Kurināmais R 8 – 45 A 3,3 – 23,3 W 75,4 – 97,8 pH 4,0 – 6,2
59	Sedaskalna	2389	147	40	2,1	1,8	1911	95 P	Z Lauksaimniecībā R 20 – 50 A 2,7 – 31,3 W 74,4 – 80,1 pH 4,0 – 5,1

[VALKAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS] 2010. – 2022. GADAM

60	Silakroga	2384	38		0,9	0,5	342	P	Z Mēslojums R 30 – 40 A 25,7 pH 6,0
61	Stērēļu	2369	28 16 12		> 2,8 > 2,8 >0,4	2,0 2,0 0,4	192	P	A, Z Mēslojums tajā skaitā: A R 25 – 35 A 5,4 – 8,6 Z R 60 A 57,5
62	Sūnu (Vadaiņu)	2483	239 51	188 188	7,5	4,33 0,6	8439 8133 306	1218 P 1218	A, P Lauksaimniecībā tajā skaitā: A R 15 – 45 A 2,1 – 5,1 W 91,6 – 95,5 Sapropelis P R 25 – 45 A 2,1 – 5,1 W 91,6 – 95,5
63	Šķirmetu-Ārītes	2368	254	209	8,2	1,97	4120	493 P	A Lauksaimniecībā R 15 – 45 A 0,9 – 5,2 W 87,2 – 96,2 Sapropelis
64	Teļu	2353	250	205	>2,8	2,0	4100	746 P	Z Mēslojums R 30 - 60 A 8,5 – 22,9
65	Tilgaļu pļavas I	2366	28		1,9	1,0	196	P	Z Mēslojums R 30 – 60 A 11,5 – 14,3 pH 7,0
66	Tilgaļu pļavas II	2367	61		2,8	1,5	549	P	Z Mēslojums R 30 – 60 A 9,4 – 14,3 ph 7,0

[VALKAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS] 2010. – 2022. GADAM

67	Tīrais I	2440	161	145	1,75	0,8	1160	133 P	A Mēslojums R 15 - 45 A 1,9 – 2,2 W 88,7 – 89,0
68	Vārnas	2380	39		>1,5	1,5	468	P	A Mēslojums R 25
69	Veczilaukšņu	2381	166		> 2,8	2,0	1826	P	Z Mēslojums R 30 – 70 A 5,5 – 29,9 pH 6,0 – 7,0
70	Velna ezera (daļa)	2341	92		> 3,0	3,0	918	P	A Mēslojums R 15 – 30 A 5,3 – 14,0 pH 4,0
71.	Vilsalas	2382	31	15	2,0	1,5	310	24 P	A Lauksaimniecībā R 20 – 45 A 1,9 – 8,5 pH 4,0
72.	Vīganta leja	2365	12		> 0,5	0,5	48	P	Z Mēslojums R 60 A 43,4 pH 6,0
73.	Zaķīšu pļava	2327	39		0,7	0,5	117	P	Z Mēslojums R 60 A 35
74.	Zalmu	2421	22		2,5	1,2	220	P	A Mēslojums R 15 – 45 Sapropelis
75.	Zilais	2485	161 116 45		2,5 2,5 2,5	1,3 1,3 1,3	1797	P	P, Z Lauksaimniecībā tajā skaitā : P Z R 25 – 45 A 9,4 – 15,7 W 86,2 – 86,8
76.	Žuldiņu	2394	332	298	4,2	2,2	6556	814 P	A Lauksaimniecībā R 15 – 45 A 1,1 – 1,4 W 76,0 – 94,3

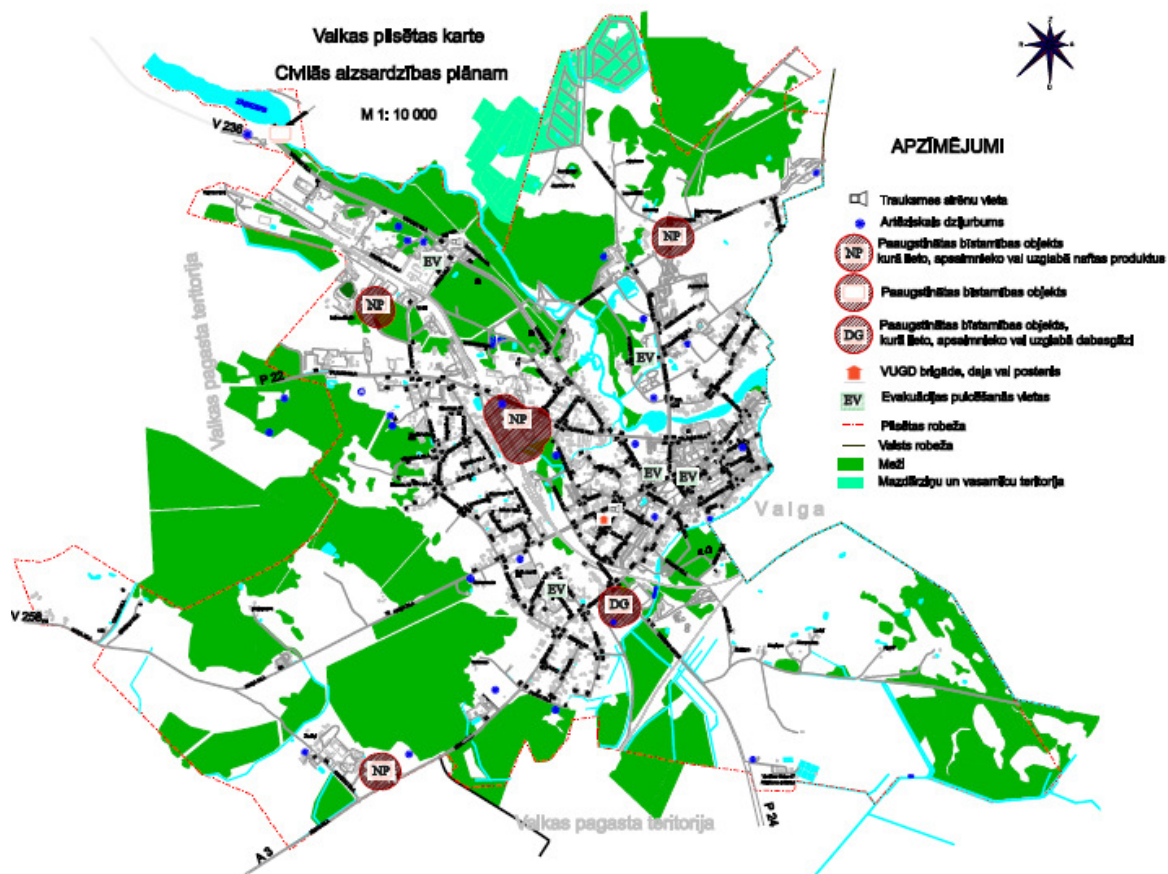
10.kolonā – Z – zemā tipa kūdra, P – pārejas tipa kūdra, J – jauktā tipa kūdra, A – augstā tipa kūdra; R – kūdras sadalīšanās pakāpe (%), A – kūdras pelnainība (%), W – kūdras mitrums (%)

VALKAS NOVADA CIVILĀS AIZSARDZĪBAS KOMISIJAS TĀLRUŅU NUMURI

Nr. p.k.	Vārds uzvārds	Ieņemamais amats	Telefona nr.
1.	Kārlis Albergs	Komisijas priekšsēdētājs, Valkas novada domes priekšsēdētājs	64722234 29477569
2.	Andris Vējiņš	VUGD Vidzemes reģiona brigādes Valkas daļas komandieris-domes deputāts	29420747 64781330
3.	Guntis Bašķis	Valkas novada domes izpilddirektors	64707620 29431717
4.	Aivars Cekuls	Kārķu pagasta pārvaldes vadītājs	64728020 26497944
5.	Agris Simulis	Domes deputāts	64724055 29434615
6.	Klāvs Ganiņš	Valsts robežsardze, Rīgas pārvalde, Vidzemes I. kategorijas dienesta, Valkas II. kategorijas nodaļas priekšnieks	26473269 64724007
7.	Aivars Gailis	SIA „Latvijas propāna gāze” atslēdznieks-meistars	29224801
8.	Mārīte Kalniņa	Vijciema pagasta pārvaldes vadītāja	26457989
9.	Raitis Priede	Zvārtavas pagasta pārvaldes vadītājs	64728425 29112302
10.	Andrejs Kalniņš	Valkas pagasta pārvaldes vadītājs	64781370 26638683
11.	Vadims Žīgurs	Valkas policijas pārvaldes priekšnieka pienākumu izpildītājs	64781801 29174412
12.	Ivars Pavārnieks	Sadales tīkls Ziemeļu reģions, Smiltenes nodaļas ekspluatācijas daļas meistars	22012046
13.	Jānis Batalauskis	SIA „Vidzemes slimnīca” izpilddirektors ārstnieciskajā darbā	29251381
14.	Andris Gindra	Darba aizsardzības un civilās aizsardzības vecākais speciālists	64707483 26183387
15.	Jānis Krams	Ērgemes pagasta pārvaldes vadītājs	64725285 26543532
16.	Jānis Jaunslavietis	Valsts meža dienesta Valkas mežniecības mežzinis	29169217
17.	Aigars Savickis	Zemessardzes 22.kājnieku bataljona 2.kājnieku rotas komandieris	26497459

11.pielikums

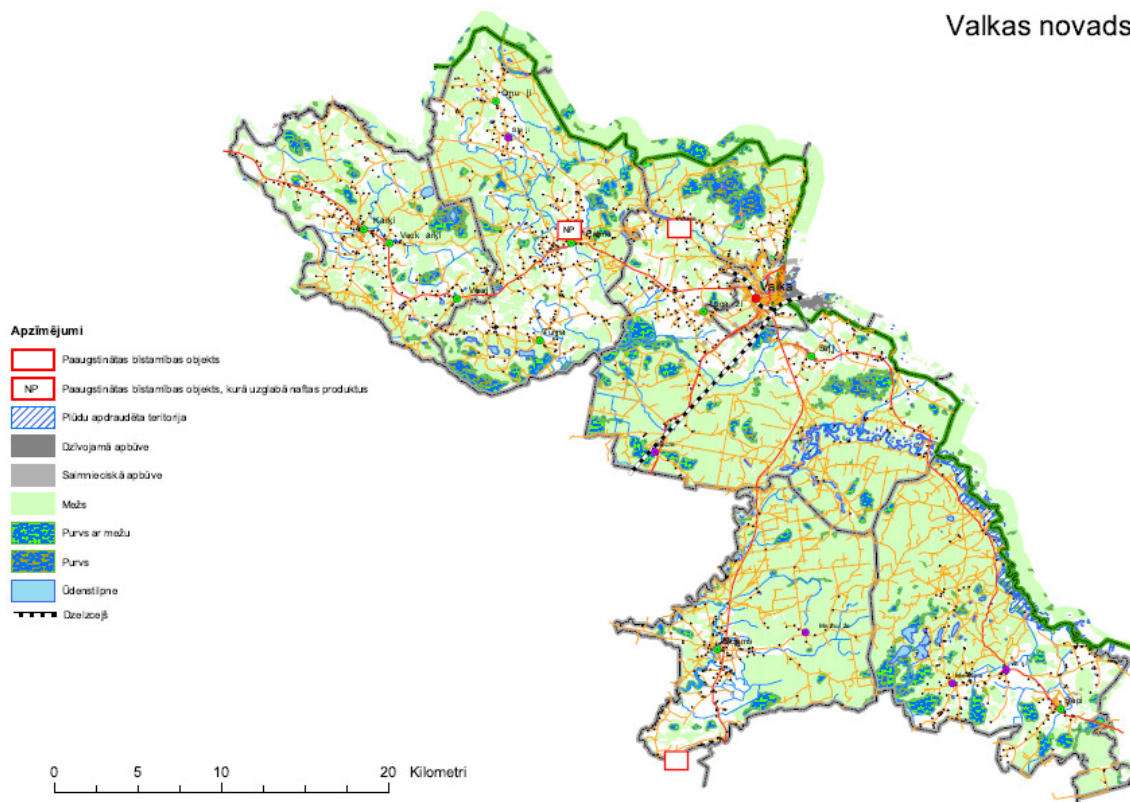
Civilās aizsardzības plāns Valkas pilsētai

12.pielikums

Civilās aizsardzības plāns Valkas novadam

Valkas novads

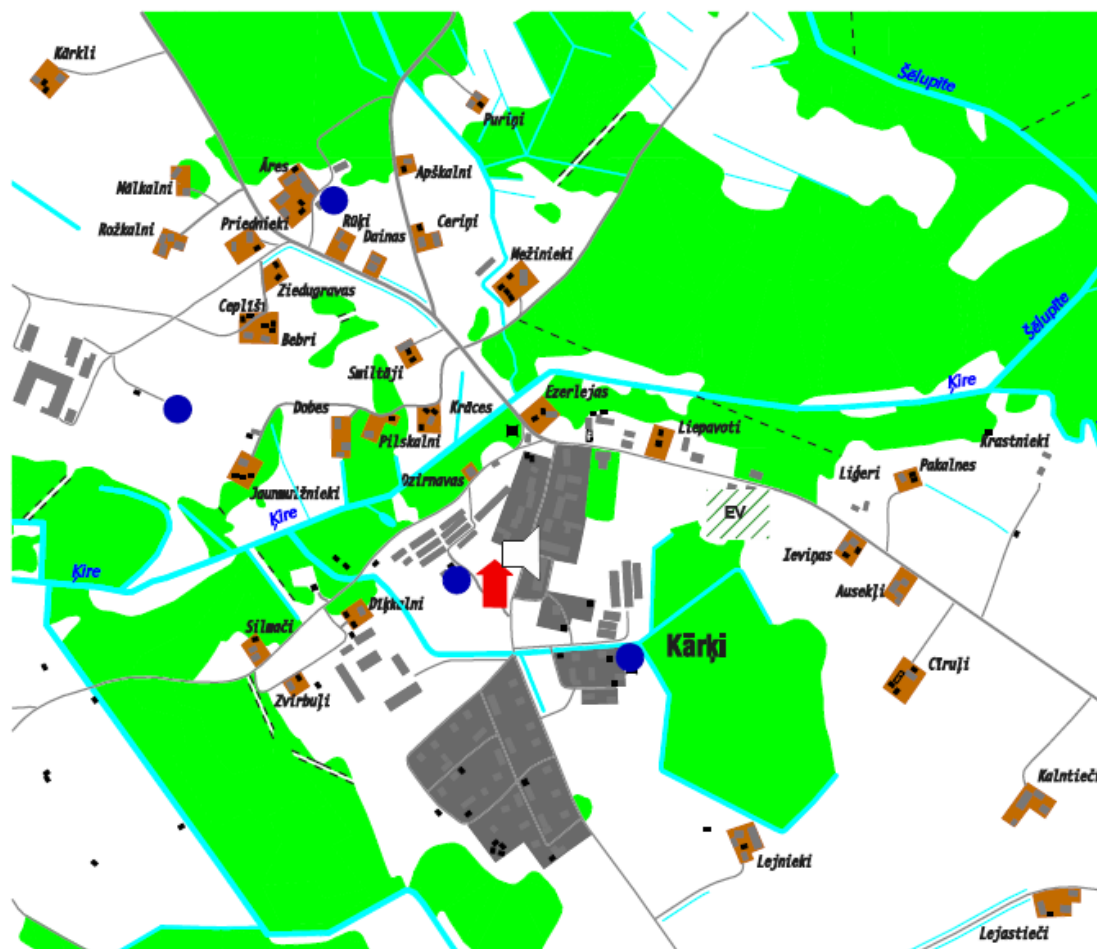
12.1.pielikums

Civilās aizsardzības plāns Ērgemes ciemam

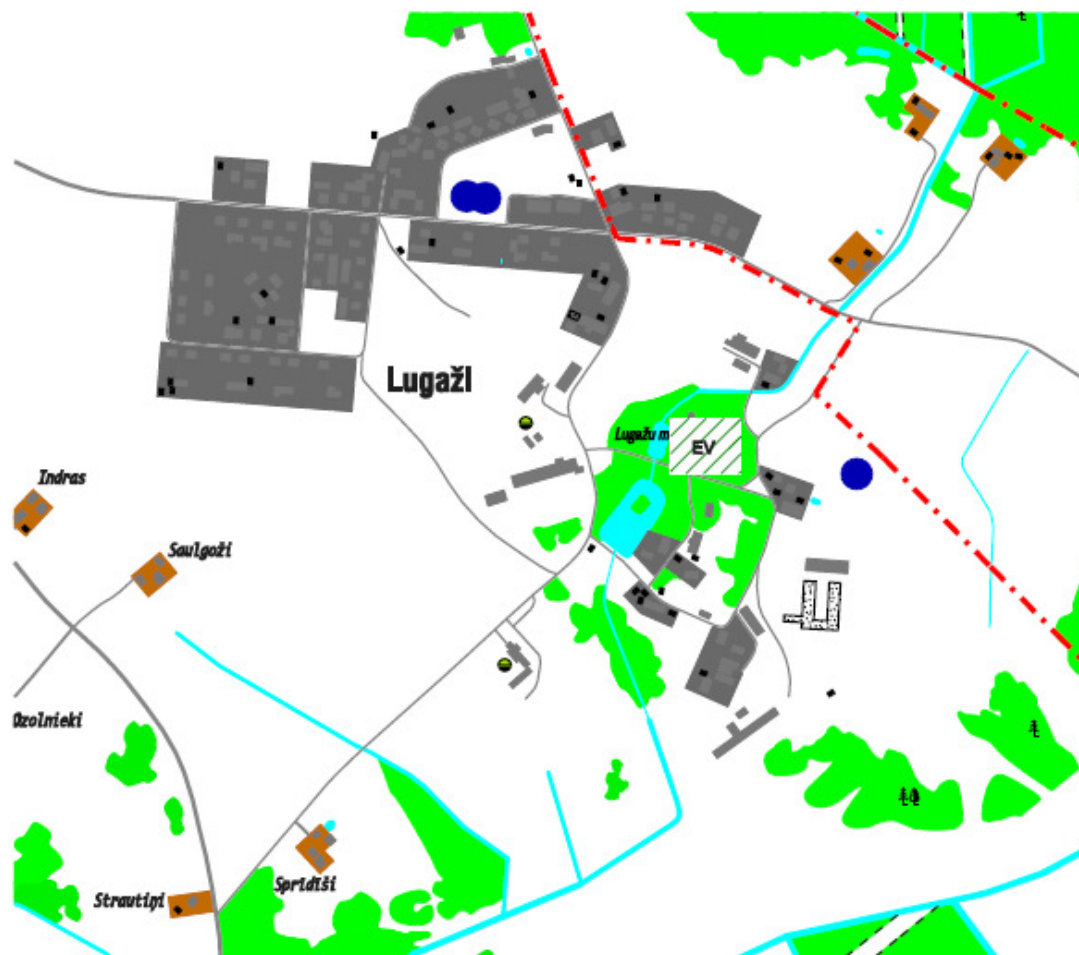
12.2.pielikums

Civilās aizsardzības plāns Kārķu ciemam

12.3.pielikums

Civilās aizsardzības plāns Valkas pagasta Lugažu ciemam

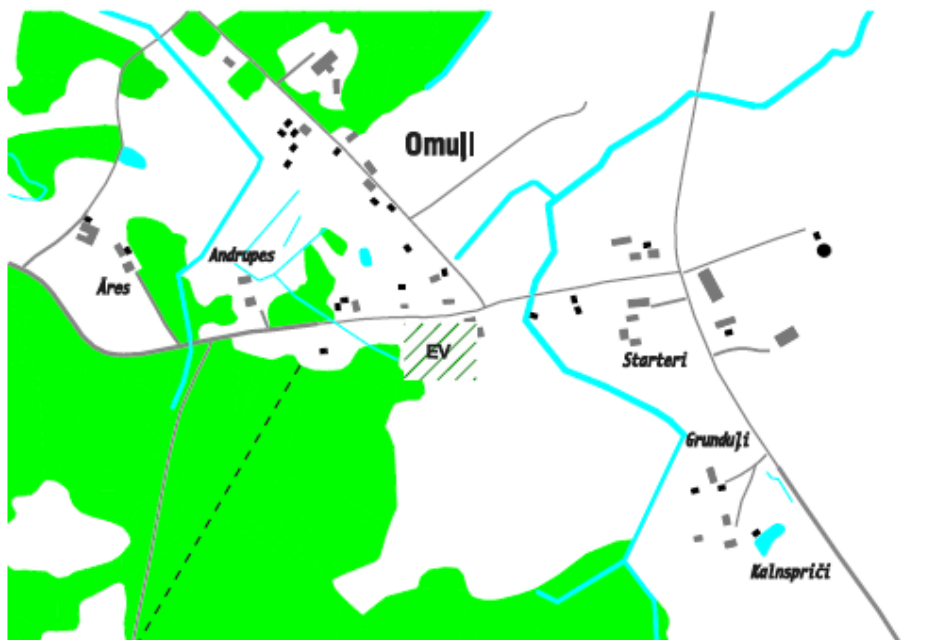
12.4.pielikums

Civilās aizsardzības plāns Zvārtavas pagasta apdzīvotai vietai Mierkalns

12.5.pielikums

Civilās aizsardzības plāns Omuļu ciemam

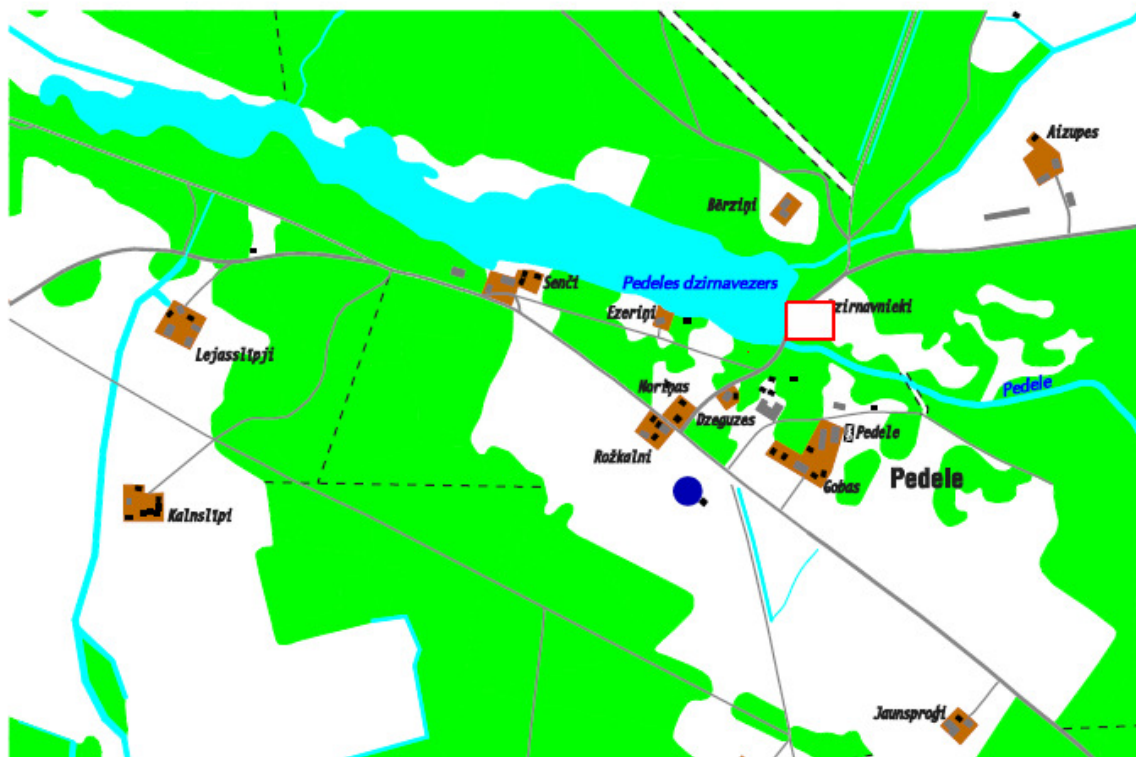
12.6.pielikums

Civilās aizsardzības plāns Zvārtavas pagasts Ozolu skola

12.7.pielikums

Civilās aizsardzības plāns Valkas pagasta apdzīvotai vietai Pedele

12.8.pielikums

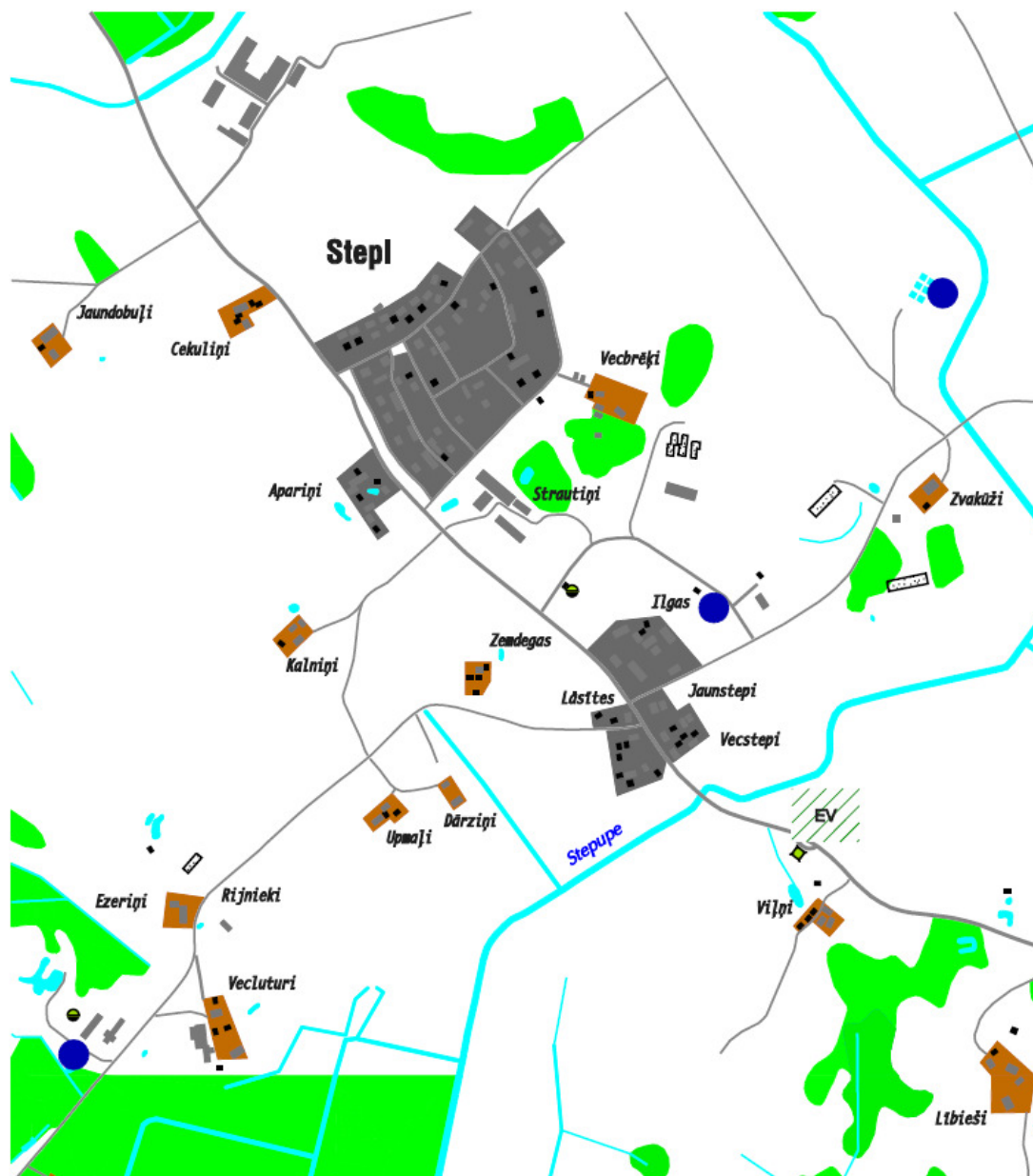
Civilās aizsardzības plāns Vijciema pagasts Skripstu HES

12.9.pielikums

Civilās aizsardzības plāns Zvārtavas pagasta apdzīvotai vietai Stepi

12.10.pielikums

Civilās aizsardzības plāns Turnas ciemam

12.11.pielikums

Civilās aizsardzības plāns Vijciema ciemam

